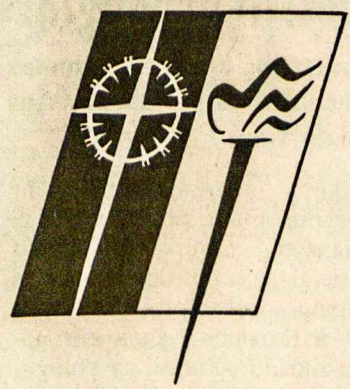

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 20 (2515) 1998 GEGUŽĖ-MAY 12 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA - \$1

Vadovavimo klausimu

Strategija yra menas. Nuo gero suplanavimo, pasirinkto veiklos būdo priklauso ir pasisekimas. Didieji karvedžiai bei valstybių vadovai pasižymėjo ne tuo, kad žinojo, ką reikia daryti, bet tuo, kad sugebėjo įvykdyti, kas buvo numatyta.

VADOVAVIMAS ta prasme yra gana sudėtingas dalykas. Pirmiausia, vadovas pats vienas nedaug ką gali atlikti. Jam reikia tinkamos talkos. O talkininkų pasirinkimas itin reikšmingas ėjimas. Iš anksto numatyti, kas ir kam geriausiai tiktų, reikia neblogai pažinti žmones. Tam reikia truputį aiškesnio žvilgsnio, dar daugiau psichologijos. Pasirinkus talkininkus, neišvengiamas apdairumas ir sugebėjimas ne tik kontroliuoti jų darbus, bet ir laiku atsekti jų mąstysenas, vedančias į vienokius ar kitokius nuosprendžius. Kokį besukurtume gero vadovo modelį, praktiškai kaip besidairytume, nelengva būtų surasti to modelio tikrai gyvenanti antrininką, idealų vadovą. Visuomenė turi tenkintis tuo, ką turime. Antra vertus, vadovai ne iš kur kitur, o iš tos pačios visuomenės iškyla. Vis dėlto vienokia ar kitokia pažiūra į vadovavimą bei vadovo kvalifikacijas, jei tik ji atviriau išdėstoma, nelieta balsu, tyruose šaukiančiu. Valstybių vadovai, kurie į vadovavimą patenka per politines partijas, tam tikra dalimi ir prasme savo ėjimus turi derinti su tų partijų siekais. Tai nelengvas uždavinys, ypač tose valstybėse, kuriose politinės partijos reikiama su labai stipriais savo partiniais tikslais, dažnai susikryžiuojančiais net ir su valstybės reikalais. Tuo atžvilgiu itin būdingos tautinių grupių ar šovininistinių ideologijų pagrindu veikiančios ir tik savo interesams tarnaujančios partijos.

KAIP LIETUVAI vadovaus naujasis prezidentas Valdas Adamkus, šiandien jau gana plačiai svarstoma. Pasigirsta balsų, kad jam bus nelengva jau vien dėl to, jog pusė balsuotojų norėjo kito prezidento; antra – V. Adamkus per mažai pažįsta senosios nomenklatūros užkulisius, kurie kol kas nėra nereikšmingi politinio gyvenimo raidoje; trečia – išievojimo gyvenęs ir lietuviškoje veikloje dalyvavęs gali per daug idealiai žiūrėti į patriotinius (tradicinę prasmę) kai kurių bendradarbių nusiteikimus. Ateitis parodys, kiek šitokiose ar panašiose prielaidose buvo tiesos. Šiandien, kaip bebūtų šnekama ir spėliojama, naujam prezidentui nieko kito nelieta kaip tik tvirtai pasiryžti penkerius metus vadovauti Lietuvai, tarnauti savajai tautai – atlikti istorinį įsipareigojimą. Po aštuonerių metų nepriklausomo gyvenimo dar vis gausybė skubesių atlikusių darbų, taisytių klaidų. Naujasis prezidentas po prisaikos savo kalboje pabrėžė keletą svarbių pirmumų. Neatidėliotinas jų peržiūrėjimas ir pagal galimybę vykdymas. Tai finansinė tvarka, švietimo, mokslo ir kultūros plėtra, sveikatos priežiūros stiprinimas, naujų rinkų lietuviškos prekės ieškojimas, kovos su nusikalstamumu stiprinimas. Štai kokie platus nelengvo darbo laukai. Kiek daug išravėjimo, kiek daug persodinimo. Kas besimytų šitokio darbo, niekam nebūtų lengva. Tarp visų tu pirmųjų uždavinių kova su nusikalstamais itin svarbus reikalas, nes kol krašte veiks nerinktoji „valdžia“, rinktiesiems, ir geriausiems norus turintiems, bus sunku siekti užsibrėžtų tikslų. Delsiti nebegalima, nes tik ant teisėtvarkos (tikra to žodžio prasme) pamatų tėra įmanoma statyti rimtą valstybingumą ir kurti šviesesnę tautos ateitį. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Infliacija nekyla

Kanados statistikos departamentas praneša, kad infliacija laikosi žemame lygyje – kovo mėn. tik 1.3%. Buvo tikėtasi, kad infliacija pakils, doleriui nukritus iki 68.25 ct. (JAV), tačiau nespėjusiu tempu (below capacity) operuojanti ekonomika neleidžia jai augti. Verslininkai neskuba kelti kainų, nes konkurencija šiuo laiku yra itin smarki.

Taip pat infliaciją paveikė naftos kainos, kritusios dėl ekonominės krizės Azijoje – 31% nuo 1997 m. lapkričio mėn. iki 1998 m. kovo mėn. Todėl energetikos kainos Kanadoje krito 5.4% per praėjusius metus. Maisto kainos svyravo, daržovių kaina krito 11.2% vasarį, bet pakilo 7.8% kovo mėn. dėl nepalankių sodinimo sąlygų, kurias paveikė „El Nino“. Ekonominis teigimas, kovo mėn. infliacija turėtų prilaikyti palūkanų nuosimčius, tačiau jeigu doleris kris, nuosimčiai turės būti keltami.

Ontario konservatoriai yra puolami už nepakankamą rūpestį aplinkosauga. Metinį pranešimą padarė „Environmental Commissioner“ Eva Ligeti įrodinėja, kad nors vyriausybė yra pasižadėjusi veikti pagal pateiktus siūlymus oro taršos sumažinimui, dideli biudžeto su-

varžymai neleidžia jų įgyvendinti. O net dabartinės rekomendacijos įgyvendinimas, po 20 metų oro kokybė vis tiek bus prastesnė, negu šiandien.

Dėl oro taršos nukentė tikstančių gyventojų sveikata, net 1,800 miršta kasmet. E. Ligeti teigimu, vyriausybės „Smog Plan“, kenksmingų dujų sumažinimo programoje nenumatyta konkrečių priemonių, kaip jas sumažinti. Šiuo laiku oro taršos sumažinimas yra vykdomas savanorišku pagrindu, nes ministerija neturi nei įstatymų, nei personalo, kurie kontroliuotų firmų bei institucijų daromos žalos aplinkai. Taipgi Transportacijos ir gamtos išteklių ministerijos, kurių veikla irgi siejasi su aplinkosauga, dėl biudžetinių apkarpmų neturi lėšų rimtai imtis taršos mažinimo. Bloga žinia ir tai, kad „Ontario Hydro“ ketina uždaryti 7 branduolinius reaktorių ir deginti pigesnę, bet aplinkai kenksmingesnę „fosil“ rūšies kūrą.

Albertoje Liberalų partijos vadovavimą perėmė Nancy MacBeth, buvusi sveikatos ir švietimo ministrė konservatorių vyriausybėje (1986-1992 m.). Ji ryžtasi nuversti premjerą Ralph Klein, kuris jos nuomomai (Nukelta į 8-tą psl.)

PLB-KLB surengtoje konferencijoje gegužės 1-3 d.d. Anapilyje, Mississaugoje, dėl Lietuvos priėmimo į Šiaurės Atlanto sąjungą (NATO) pranešimus skaitė Lietuvos ambasadorius JAV ir Meksikai dr. STASYS SAKALAUSKAS (viršuje) ir Lietuvos atstovas prie ŠAS (NATO) Briuselyje LINAS LINKEVIČIUS, neseniai paskirtas ir Lietuvos atstovu Vakarų Europos sąjungoje (VES) Ntr. R. Jonaitienės

Savaitė Lietuvoje

Prezidentas Briuselyje

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus balandžio 22-23 d.d. lankėsi Briuselyje, kur jis susitiko su Europos komisijos prezidentu J. Santer, ŠAS (NATO) generaliniu sekretoriumi J. Solana ir kitais aukštais Europos sąjungos (ES) ir ŠAS pareigūnais. Jo tikslas buvo dar kartą pabrėžti Lietuvos siekį įstoti į šias organizacijas. Kaip rašo ELTA, susitikimų metu „nebuvo duota tiesioginių garantijų, kad Lietuva artimiausiu metu taps šių organizacijų nare, tačiau pažymėta labai didelė jos pažanga siekiant narystės“.

V. Adamkus taip pat susitiko su Belgijos ministeriu pirmininku Jean Luc Dehaene, paragino belgų vyriausybę Vilniuje atidaryti savo ambasadą Baltijos valstybėms. Su flamandų verslininkais jis aptarė galimybes plėtoti dvišalius ekonominius santykius.

Lankėsi Turkijos parlamentarai

Gegužės 4-7 d. d. Lietuvoje lankėsi Turkijos parlamento delegacija Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos parlamentinėje asamblėjoje, skelbia BNS. Svečiai susitiko su seimo pirmininku Vytautu Landsbergiu, jo pavaduotoju Romualdu Ozolu, užsienio reikalų ministru Algirdu Saudargu bei kitais pareigūnais.

Delegacijos vadovas H. Tekin Enerem pareiškė, kad vizito tikslas buvo pabendrauti su Lietuvos parlamentarais, pasikeisti nuomonėmis dėl saugumo sistemos Europoje, žmogaus teisių, ES bei ŠAS (NATO) plėtros klausimais. Jo manymu, reikėtų plėtoti stipresnius dvišalius prekybinius ryšius, atsižvelgti į vizų režimą, kuris sudaro kliūčių Turkijos verslininkams.

Naujas švietimo ministeris

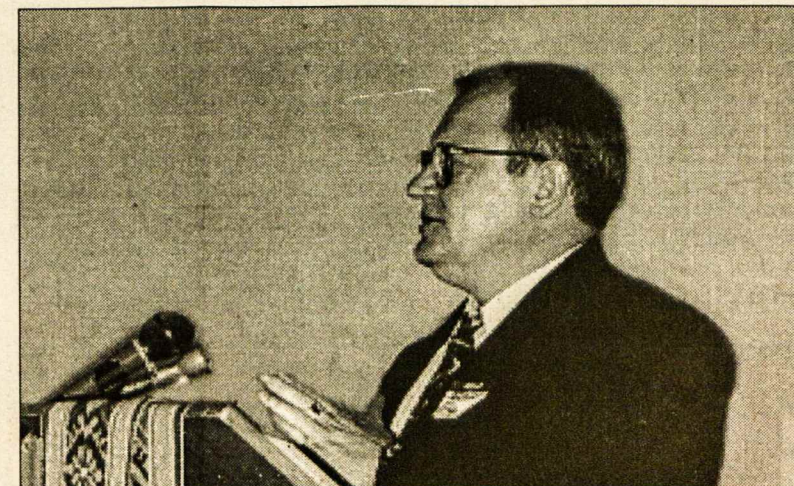
ELTA praneša, kad gegužės 5 d. Lietuvos seime prisiekė naujasis švietimo ir mokslo ministeris Kornelijus Platelis, paskirtas prezidento Valdo Adamkaus dekretu. K. Platelis

yra konservatorius, „Vagos“ leidyklos direktorius, poetas ir vertėjas. Jis žada „sugrąžinti vaikų į mokyklas“ (ministerijos duomenimis, mokyklų nelanko apie 7,000 mokyklinio amžiaus vaikų).

Tą pačią dieną prisiekė Juozas Bernatoniš, naujas seimo narys, priimtas į LDDP sąrašą vieton mandato atsiskiusio naujojo sveikatos apsaugos ministerio Mindaugo Stankevičiaus.

Seime šiuo metu yra 138 nariai iš 141. Dviejose Vilniaus apygardose rinkėjai neišsirenka atstovų, o seimo nario Audriaus Butkevičiaus narystė nutraukta, teismui sprendžiant bylą dėl jo įtariamo sukčiavimo dideliu mastu.

(Nukelta į 3-čią psl.)

Lietuvos ambasadorius Kanadai dr. ALFONSAS EIDINTAS (viršuje) ir ambasadorius prie Jungtinių Tautų dr. O. JUSYS, dalyvavo konferencijoje

Lietuva ir Šiaurės Atlanto sąjunga

Platesnės apimties konferencija Lietuvos priėmimo į ŠAS-gą (NATO) • Kalbėjo Lietuvos ambasadoriai • Dalyvavo Kanados spaudos ir valdžios atstovai • Priėmimo į ŠAS-gą klausimais pasisakyta diskusijų grupėse • Baigiamieji posėdžiai ir išvados

Politiniuose Lietuvos sluoksniuose bei Pasaulio lietuvių bendruomenės veikloje pastaruoju metu Lietuvos priėmimo į Šiaurės Atlanto sąjungą (NATO) klausimas yra labai gyvas ir įvairiais būdais keliamas, svarstomas, propaguojamas. Jo aktualumą patvirtina ir 1998 m. gegužės 1-3 d.d. Toronte ir Mississaugoje įvykusi speciali Lietuvos diplomatinės tarnybos, PLB ir atskirų kraštų bendruomenės veikėjų bei spaudos atstovų konferencija, rengta PLB valdybos, globota KLB valdybos bei jos talkininkų. Gana gausus suvažiavimas pradėtas gegužės 1 d. torontiečių surengtu priėmimu Prisikėlimo parapijos posėdžių kambaryje. Tikslas – susipažinti, pasikeisti nuomonėmis, savotiškai pasirengti konferencijos sesijoms. Šitaip maždaug suėjimą apibūdino KLB krašto valdybos pirm. Algirdas Vaičiūnas, kvietęs visus pasivaikinti ir pabendrauti.

Į Anapilio parapijos salę gegužės 2-os vidurdienį rinkosi konferencijos dalyviai, registravosi, vaišinosi kava ir užkandžiais, šnekučiavo, susipažino su Lietuvos diplomatais.

Konferencijos sesijos

Jas pradėjo KLB krašto valdybos pirm. A. Vaičiūnas, pasveikindamas atvykusius, pasidžiaugęs nepriklausomos Lietuvos diplomatinės tarnybos atstovų dalyvavimu, pabrėžęs Lietuvos prezidento V. Adamkaus pareiktą viltį, kad pastarojo kadencijos laikotarpiu Lietuva bus priimta į ŠAS-gą. Sukalbėjus kun. E. Putrimui invokaciją, pakviestas susirinkimo prezidiumas: pirmininke Irena Ross, sekretorėmis – Marija Vasiliauskienė ir Jolanta Stasiulevičienė. Marius Vygantas perskaitė Lietuvos prezidento V. Adamkaus sveikinimą, o Matas Stanevičius – seimo pirmininko V. Landsbergio. PLB pirmininkui V. Kamantui dėl ligos nebegalėjusiam konferencijoje dalyvauti, jam atstovavo ir įvadinį žodį tarė PLB valdybos vykdomoji vicepirmininkė Milda Lenkauskienė, kviesdama suplanuoti atitinkamą strategiją siekiant ŠAS-gos narystės.

Pirmojoje sesijoje išklausyti Lietuvos ambasadorių pranešimai. Ribojamas darbotvarkės laikas neleido per ilgai kalbėti, todėl visi kalbėtojai stengėsi pasakyti pagrindines mintis.

Lietuvos respublikos atstovas prie ŠAS-gos (NATO) Briuselyje ambasadorius Linas Linkevičius padėkojo KLB už patalpą, nušvietė pagrindines sąlygas kandidatams į ŠAS-gą. Pasakė, kad visas ne vien mūsų planų priklauso. Bet siekio iniciatyva turinti būti mūsų rankose. Politinės Lietuvos partijos priekaištuoja, kad per mažai yra daroma. Iš tikrųjų siekio atidėlioti negalima, nes Lietuvai saugumo reikia šiandien.

Lietuvos respublikos ambasadorius Kanadai dr. Alfonsas Eidintas pabrėžė, kad saugumo klausimas Lietuvai yra svarbus. Kanada esanti palanki Lietuvos siekiam. Tačiau naujų narių priėmimas į ŠAS-gą vyksta lėtai. Lietuvos karininkai Kanadoje mokosi be pertraukos, ruošiasi, kad kariuomenė atitiktų ŠAS-gos normas. Lietuvos priėmimas į ŠAS-gą daugiausia priklausys nuo JAV pozicijos. Išievoja kovoję dėl Lietuvos turinti didelę patirtį. Nors tai reikalauja nenulemti, bet svarbu rodyti vieną laikyseną visur. Ambasadorius siūlo atnaujinti rengtus baltiečių vakarus Otavoje, taipgi paskirti KLB įgaliotinį prie Kanados parlamento; be to, laikų siuntinėjamas parlamentarams esant naudingas dalykas.

Lietuvos respublikos ambasadorius JAV ir Meksikai dr. Stasys Sakalauskas prisiminė savo pirmąją išvyką į Kanadą, kur radęs patriotinę lietuvių visuomenę. Pranešė, kad prieš dvi dienas buvęs patvirtintas Čekijos, Vengrijos ir Lenkijos priėmimas į ŠAS-gą. Procesas dėl naujų narių nesustos – durs jau atidarytos. Bet JAV nuomonė labai svarbi. Nueita jau gana daug. Vieninga išievojimo parama esanti reikšminga.

Dr. Oskaras Jusys, Lietuvos respublikos ambasadorius prie Jungtinių Tautų Niujorke, pastebėjo, kad priėmimo į ŠAS-gą viltį reikia stiprinti ir per JT taikos palaikymo veiklą. Nušvietė gana įdomius taikos palaikymo uždavinius. Tačiau Lietuvai privalu atlikti visus reikalaujamus veiksmus, kaip valstybės sienų nustatymą, sutvarkyti tautinių mažumų klausimus. Reikia būti pasiruošusiems tiksliai atsakyti į klausimus, kodėl norime jungtis

į ŠAS-gą. Reikia naudoti visus diplomatinis kelius ir nepamiršti, kad Europos balsas taipgi svarbus.

Kalbėjo Bendruomenės veikėjai

Antrojoje konferencijos sesijoje pranešimą padarė JAV lietuvių bendruomenės tarybos prezidiumo pirm. Donatas Skučas. Pirmiausia pastebėjo, kad Čekijos, Vengrijos ir Lenkijos patvirtinimas esant dar nepilnas. JAV-bėse esama balsų prieš ŠAS-gos plėtimą. Ypač nepalankūs kai kurie senatoriai. Nurodomas ir lėšų klausimas. Kol kas Lietuvai patekti į ŠAS-gą vilčių nesą daug. Lietuva tuo tarpu esanti patekusi į Rusijos-JAV bendradarbiavimo rėmus. Be to, JAV didžiųjų verslininkų balsas esant reikšmingas. Kai kur tikslai gali būti tie patys, bet keliai skirtingi. Apie tai Lietuvai reikėtų taipgi pagalvoti. O JAV-bėse reikia teigiamai nuitekti mažiausiai devyniolika senatorių.

Asta Banionytė, JAV lietuvių bendruomenės VRT narė, prateisdamas prieš ją kalbėjusio mintis, ilgesniu pranešimu aiškina galimybes ir kliūtis, priminė politiką atskiriant Lietuvą nuo Latvijos ir Estijos. Pasiruošimui stoti į ŠAS-gą svarbus veiksnys esanti kariuomenė. Lenkijos parama Lietuvai labai reikšminga. Lenkų diplomatai esant įsitikinę, kad sekanti valstybė į ŠAS-gą būsimi Lietuva. Didžiausias priešas yra Rusijos KGB. Jis laisvai veikiantis Lietuvos teritorijoje ir daro nemažą įtaką. Visa tai rusai stebi ir siūlo savo argumentus. JAV politika vis dėlto esanti vidaus politika. Klausimus kelti reikia iš apačios, nuo rinkminių apylinkių. Čia jau kiekvienas balsas esant svarbus ir girdimas. Taip pat politika bijanti spaudos. Reikia pasinaudoti ir šia galimybe.

Apie Europos padėtį ir planus trumpą pranešimą padarė PLB valdybos vicepirmininkas ir Vokietijos krašto valdybos reikalų vedėjas Tomas Bartusevičius. Anot jo, Vokietija aktyviai remia Baltijos šalis. Taipgi ir kitų Europos valstybių pasisakymai baltiečių siekių atžvilgiu yra teigiami.

KLB krašto valdybos ryšininkas su Kanados visuomene Antanas Rašymas atkreipė dėmesį, kad laikas jungtis į Kanados politines partijas ir per jas veikti Lietuvos naudai. Priešrinkiminį laiką ypač svarbu išnaudoti. (Nukelta į 3-čią psl.)

Šiame numeryje

Vadovavimo klausimu

Kiek daug išravėjimo, kiek daug persodinėjimo

Lietuva ir Šiaurės Atlanto sąjunga?

Laisvai veikiantis Rusijos saugumas siūlo savo argumentus

Naujoji lietuvių ir lenkų draugystė

Paminklas viskupiui pažėis architektūrinio miesto tvarką

Lietuvos ir pasaulio politikos vingiai

Išmokėtos pašalpos buvusiems komunistinio režimo darbuotojams

Tremties pavasario alvos

Stribai aptiko bunkerį, kai jis buvo tuščias

Ligonio dienos Druskinkuose

Vaistažolių kokteiliai ramina nervus, gydo nemigą

Kaimynai stebi Lietuvą

Kritikuojamas perdėtas Lenkijos valdžios uolumas

Neužmirštama dienos drama

Aš juk šuo, o ne priešas tėvynės, už ką deginat!

Lietuva Europos politikoje

Trijų autorių leidinys, atskleidžiantis naujos informacijos

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com
Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaiztūnienė. Metinė prenumerata – \$42, pusmetinė – \$21, mėnė – \$52, garbės – \$62. Oro paštu ir užjūrius – \$135. Amerikoje – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TZ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular \$42.00, supporter \$52.00, honorary \$62.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

RELIGINIAME GYVENIME

Kun. Albertas J. Kontautas (Contons), JAV Lietuvių kunigų vienybės pirmininkas ir Bostono lietuvių parapijos klebonas, atšventė savo kunigystės 50 metų sukaktį. Ta proga jis buvo pakeltas prelatu. Iškilmeje dalyvavo ir vysk. P. Baltakis, OFM, įteikęs Šv. Tėvo Jono Pauliaus II atitinamą raštą.

Lietuvos Biblijos draugijos (LBD) direktorius M. Mikalajūnas pokalbyje su spaudos atstovais priminė, kad draugiją įsteigė aštuonios krikščionių Bendrijos, kurios sudaro dr-jos pagrindą. Be to, draugijai priklauso apie 100 narių, kurie domisi Šventujo Raštu ir aktyviai prisideda prie leidybos propagavimo. Visą kitą darbą atlieka penki nuolatiniai Vilniaus būstinės darbuotojai. Redakcinė grupė dirba jau ketvirtus metus, peržiūri kun. A. Rubšio paruoštą Senojo Testamento vertimą ir kun. Č. Kavaliausko – Naujojo Testamento. Redakcinė komisija jau yra paruošusi ekumeninės Biblijos variantą. Draugija organizuoja susitikimus su visuomene, kurios daliai yra labai paveikta sovietinės ir neieško Šventojo Rašto žodžių. Draugijos nariai tenka važinėti po namus, įstaigas, žmones sukviešti į neutralią aplinką – kultūros namus. Taip Šventasis Raštas plinta tarp žmonių. 1992 m. išleisto Naujojo Testamento jau išplatinta apie 100,000 egz. Išplatinta ir "Biblija vaikams" – 150,000 egz. Draugija yra tarpkonfesiškos organizacija, raginanti įsigyti ir skaityti Bibliją.

Popiežiškosios socialinio bendravimo tarybos nariu popiežius Jonas Paulius II penkerių metų kadencijai paskyrė Vilniaus arkivyskupą A.J.Bačkį, kuris 1998 m. kovo 16-20 d.d. Vatikane dalyvavo tos tarybos sesijoje ir skaitė pranešimą apie Kristaus skelbimą žiniasklaidos priemonėmis Lietu-

voje, apžvelgdamas ir neseniai pradėtą projektą "Katalikų Bažnyčia internete". Pristatė katalikiškąsias radijo bei televizijos programas, kalbėjo apie spaudos plėtojimo užmojus. Arkivyskupas taip pat pabrėžė Los Angeles arkivyskupo kardinolo Roger Mahony svarstymus, kas gali kalbėti Katalikų Bendrijos vardu ragindamas patyrinėti, kokį vaidmenį atlieka Šventoji Dvasia ir bendruomenė ir kaip apie tai joje kalbama? Jis taip pat nurodė sparčią naujų žiniasklaidos priemonių plėtotę, ragindamas ją panaudoti evangelizacijos reikalmis, išspėdama betgi, kad kompiuterinė kultūra sunkiau prieinama neturtiniams.

"Lietuvos vienuolijos: XX a. istorijos bruožai" – tai istorikės dr. R. Laukaitytės knyga, kuri buvo pristatyta Vilniuje 1998 m. kovo 21 d. Pokalbyje autorė prisipažino, kad visada domėjosi vienuolių istorija. Ir disertaciją apgyrusi iš šios srities. Autorė 1994 m. buvo pakviesta į tarptautinę mokslinę konferenciją Lenkijoje, kur buvo nagrinėjama Vidurio ir Rytų Europos X-XX šimt. vienuolių istorija. Dr. R. Laukaitytė pranešimas susilaukė didelio dėmesio, ir ji buvo pakviesta į Liublino katalikų universitetą. Aukščiausi paminėti knygai medžiaga autorė rinko 15 metų. Pabrėžiama, kad šio šimtmečio pradžioje Lietuvoje vienuolijos atkūrė daugiausia vokiečiai arba Italijoje studijavę lietuviai. Vienuolių plėtra kiekybine prasme šiuo metu spartesnė, negu tai buvo prieš karą.

Lietuvos katalikų moterų sąjunga (LKMS) įsteigė dar vienus vaikų globos namus – mergaičių prieglaudą Vilniuje. Juos 1998 m. kovo 31 d. pašventino ir pažadėjo globoti kun. Antanas Saulaitis, SJ, įėjusių provinciolas. Atidarymo apeigose dalyvavo Danijos ir Norvegijos ambasadoriai, seimo nariai, vyriausybės ir prezidentūros atstovai, katalikiškų organizacijų nariai. LKMS-gos pirmininkė pasakė, kad Lietuvoje per pastaruosius dvejus metus dėl įvairių priežasčių tėvų globos neteko apie 6000 vaikų. Ypač bloga padėtis esanti Vilniuje. Beglobiai vaikai esą įpratę teltis geležinkelio ar autobusų stočių rajonuose. Globos programa bus vykdoma pagal dvišalę savivaldybės ir panašių įstaigų sutartį. Laikinos vaikų globos namams bei mergaičių prieglaudai Vilniaus savivaldybė paskyrė patalpas M. Daukšos 3/2 bei reikalingų lėšų. Bus dirbama pagal Skandinavijos kraštuose praktikuojamą programą – su kiekvienu vaiku atskirai. Pirmieji tokie namai buvo įsteigti Žirmūnuose, kur per metus prieglobstį rasdavo 93 vaikai. Vienuolika iš jų grįžo į šeimas. Mergaičių prieglaudoje mokoma profesijos ir stengiamasi įnamams rasti darbo bei gyvenamąją vietą.

Mirties pranešimas

Ata
ONA JUŠKIENĖ

mirė po ligos St. Michael's ligoninėje Toronte š.m. gegužės 6 d., sulaukusi 93 metų amžiaus. Liko liūdintys sūnus Viktoras Toronte, dukra Elena West Caldwell, N.J. (JAV), vaikai Asta ir Rūta, brolis Augustinas Sukauskas (Toronte).

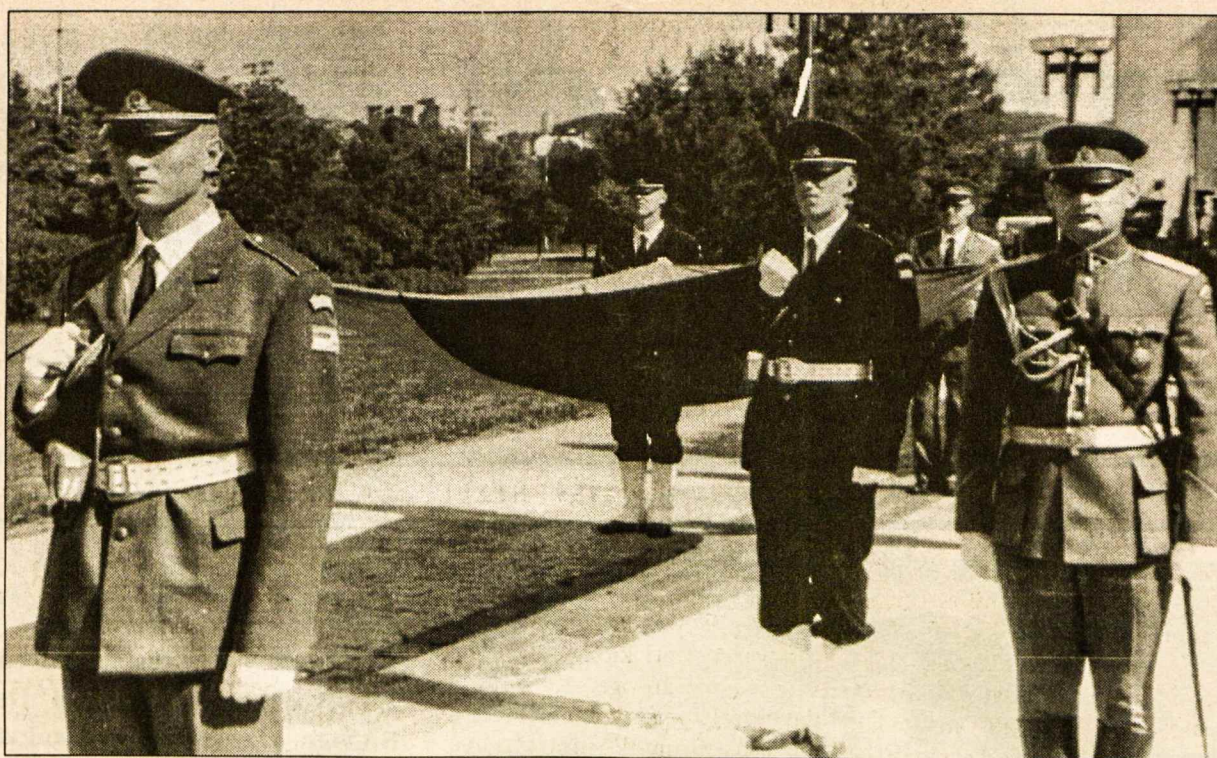
Velionė buvo pašarvota Earle Elliott laidotuvių namuose (Dovercourt gatvėje). Laidotuvių Mišios buvo atlaikytos Prisikėlimo šventovėje gegužės 11, pirnadienį, 10 v.r. Velionė palaidota Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississauga.

Lietuvoje mirus mylimai sesei ir tetai a.a. AUFEMIJA PUNDZIŪTEL-VĖLAVIČIENEI,

nuoširdžiai užjaučiame EMILIJĄ ZAKARŽEVSKIENĘ ir RŪTĄ SNOWDEN su šeima ir kartu liūdime –

G. Kobelskienė
D. Stundytė
G. R. Steplaičiai

N. Bates
K. Beržanskis
V. A. Baltrušaičiai

Lietuvos kariuomenės paraduose taip pat atsimenama puikioji mūsų prieškarinio karininkų uniforma. Dešinėje su tokia uniforma – šių dienų karininkas Nuotr. H. Paulausko

Naujoji lietuvių ir lenkų draugystė

Sutartys viršūnėse, ginčai žemesniuose sluoksniuose. Tai ypač ryšku sprendžiant vyskupo Antano Baranausko paminklo statybą Seinuose

ŽIVILĖ MAKAIŠKIENĖ

Dar prieš Pirmąjį pasaulinį karą Sūduvos krašto lietuviai buvo sumanę pastatyti Seinuose paminklą vyskupui Antanui Baranauskui. Bet karas, o vėliau audringas šiame krašte laikotarpis sumanymą sustabdė.

Devintojo dešimtmečio pradžioje, kai Lenkija ir Lietuva išsivadavo iš komunizmo prieštarpų ir pradėjo dėti naujus geros kaimynystės pagrindus, lietuviai sugrįžo prie šios idėjos. Atrodė, kad vyskupas Antanas Baranauskas, iškilis asmenybė, nusipelnusi abiem tautom, gali būti čia gyvenančių tautų gražaus sugyvenimo simbolis. Juo lab, kad anksčiau čia būta įvairių konfliktų, o ryškiausi pavyzdžiai gali būti keliasdešimt metų trukusi Seinų lietuvių kovą dėl lietuviškų pamaldų.

Komunizmo laikotarpyje apie tautinių mažumų problemas nebuvo išvys galima kalbėti, nebent tiek, kiek leido komunistų partija. Net oficialus bendravimas su Lietuva, kad ir tarybine, galėjo vykti tik tarpininkaujant Lenkijos-Sovietų sąjungos draugijai. O ši, panašiai kaip ir komunistų partija, nebuvo suinteresuota Lenkijos lietuvių tautinės savimonės išlaikymu ar kultūros puoselėjimu. Todėl Seinuose, kur iš 6,000 gyventojų mažiausiai kas trečias yra lietuvis, nebuvo (ir dabar nėra) ne tik lietuviškos mokyklos, bet net negalima buvo vyskupo Antano Baranausko koplyčioje, jo palaidojimo vietoje, pritvirtinti lentos su lietuvišku įrašu.

Devintajame dešimtmetyje Lenkijos lietuviai, kartu su lenkų tauta, pajuto "tautų pavasario" dvelksmą. 1991 m. Lietuva ir Lenkija atnaujino diplomatinis santykius, buvo pradėta kalbėti apie abiejų tautų santykių gerėjimą, pradėta pasirašinėti įvairias dvišales sutartis, dėti gero kaimyninio bendradarbiavimo pamatus. Seinuose iš naujo reikėjo siekti susitaikymo ir tarpusavio supratimo tarp čia gyvenančių lietuvių ir lenkų. Vietos lietuviai, neturėdami didesnės įtakos Seinų švietimo įstaigoms, kultūriniam ir tikybiniam gyvenimui (priminkime: 1986 m. po 40 metų trukusios lietuvių kovos buvo leista Seinų bazilikoje melstis lietuviškai) pasiūlė kartu statyti paminklą vyskupui Antanui Baranauskui kaip bendros praeities ir krikščioniško susitaikymo simbolį. Buvo įsteigtas statybos komite-

tas, kuris pradėjo organizacinį darbą. Susirado skulptorių – prof. Gediminą Jokūbonį, kuris sutiko atlikti svarbiausią darbą – paruošti paminklo projektą.

Skirtinga samprata

1993 m. Lenkijos lietuvių draugija kreipėsi į Seinų miesto valdybą, prašydama leidimo paminklo statybai. Lietuviai pasiūlė tris, jų nuomone, tinkamiausias vietas, kur galėtų paminklas stovėti. Lenkijos lietuvių draugijos nuomone pati tinkamiausia vieta – Seinų bazilikos šventoriaus arba netolima aplinka.

Po dviejų mėnesių atėjo neigiamas atsakymas. Seinų burmistras Andrzej Gryguc tvirtino, kad miesto centre paminklo statyti negalima, nes tam nepritaria Suvalkų vaivadijos konservatoriai. Pasak jo, vyskupo paminklas "pažeis architektūrinę tvarką". Tai oficialus variantas. Neoficialiai Seinuose buvo kalbama, kad paminklo idėjai nepritaria dalis lenkiškos visuomenės bei Seinų miesto valdžios viršūnės.

Beje, didžiąją lietuvių kultūrai nusipelnusiose Seinuose iki šiol nėra nė vienos gatvės pavadinimo, nė vienos paminklinės lentos, jokio pėdsako, bylojančio apie lietuvių įnašą į šio miesto ir regiono istoriją, kultūrą.

Paminklas "už tvoros"

1992 m. Lietuvos vyriausybės pastangomis Seinuose pradėtas statyti Lietuvos kultūros centras. Toks sumanymas pasirinktas neatsitiktinai. Atnaujinant Lietuvos ir Lenkijos santykius Seinuose buvo planuojama atidaryti Lietuvos konsulatą, kuriam reikėjo patalpų (šiuo metu jis įsikūręs trijuose mažose kambarėliuose išnuomotoje patalpoje). Ateityje ten turėjo prisiglausti ir lietuvių organizacijos, gal ir lietuviška mokykla. Pradžią statybai davė Australijos, Amerikos ir Kanados bei kitų kraštų lietuviai, kurie surinko ir paaukojo pinigų, už kuriuos buvo nupirkta žemės sklypas. Dviejų aukštų pastatas turi būti atvertas tvora, o nedideliame kiemelyje bus vietos pastatyti keliems automobiliams. Tuo tarpu tą kiemėlį, kaip tinkamiausią vietą vyskupo paminklui, nurodo Seinų miesto, Suvalkų vaivadijos valdžia bei kiti veiksniai, kurie "pakeliui" įsijungė į šią istoriją.

Vyskupo paminklui "už tvoros" nepritarė nei skulptorius

Gediminas Jokūbonis, nei architektas Čekanauskas, kuris parengė paminklo aplinkos planą, nei statybos komitetas. Be argumentų, kad ten nėra vietos kelių metrų aukščio paminklui, Lenkijos lietuvių draugija dar nurodė: vysk. A. Baranauskas tarnavo ir lenkams, ir lietuviams, tad nejaugi Seinų mieste nėra geresnės, tinkamesnės vietos, nei ta nedideliame kiemelyje, už tvoros, šalia turgavietės?

Negavę pasaulietinių valdžių leidimo, lietuviai kreipėsi į Elko vyskupą, prašydami leisti pastatyti paminklą vyskupui Seinų Bazilikos šventoriuje. 1994 m. lapkričio 25 d. Elko vyskupas W. Ziembra atsakė: apie paminklo vyskupui A. Baranauskui statybą bazilikos šventoriuje reikia tartis su Seinų klebonu. O klebonas mandagiai atsakė: reikalingas Elko vyskupo sutikimas.

Antilietuviška propaganda

Tuo pat metu lenkų spaudoje, ypač Suvalkų ir Bialostogės, pasirodė piktai straipsniai. Jų autoriai įrodinėjo, kad vyskupą A. Baranauską į Seinus atsiuntė caras tam, kad susidorojtu su lenkais. Kai kurie laikraštiniškai tvirtino, kad paminklas vyskupui bus pirmas lietuvių žingsnis "atlietuvinant" Seinus.

Daugiausia "pasidarbavo" Seinų savivaldybės laikraštis "Przeglad Sejenski". Čia buvo išspausdinta aibė lietuvių-lenkų santykiams kenkiančių straipsnių, kurie buvo skelbiami kaip pasipiktinusių žmonių laišukai. Viename jų pasiūlyta statyti Seinuose... paminklą lenkam, nukentėjusiems nuo lietuvių "okupantų". Spauda pradėjo formuoti "lietuvių-priešo" įvaizdį. Todėl neatsitiktinai ant Seinų miestelio sienų padaugėjo antilietuviškų užrašų, kažkas dažais aplaistė pastatą, kur įsikūrus Lietuvos konsulas, kažkas Berzytko kapinėse sudaužė paminklinę lentą ant Lietuvos savanorių, žuvusių 1920 m. kovose dėl Seinų kapų.

Domisi politikai

A. Baranausko vardas pradėtas linksniuoti įvairių Lietuvos ir Lenkijos politikų susitikimuose. Lietuvos atstovai palikę Lenkijos lietuvių sumanymą, oficialioji Varšuva taip pat tvirtino, kad neprieštarauja vyskupo paminklo idėjai. Kartu buvo pabrėžiama, kad paminklas negali "skirti", jis turi "jungti" abi tautas. Lietuvių organizacijoms patarta aiškinti lenkų visuomenei, kuo buvo vyskupas seiničiams. O Seinų valdžia vis "nerado" vietos paminklui. Beje, jos "ieškoti" pradėdavo paprastai prieš kokį nors svarbų Lietuvos ir Lenkijos politikų susitikimą. Antai 1997 m. pavasarį, prieš Lenkijos ministerio pirminko vizitą į Lietuvą, surado vietą naujam miesto rajone, aikštelėje, kur įrengtas vandens ir kanalizacijos vamzdžių tinklas. Pusiaus rimtai, pusiau juokais miesto šeimininkai pasiūlė paminklo projektą autoriui... pasodinti vyskupą į karietą, kad išvengtų užliejimo vandentiekio avarijos atveju.

Buvo ir daugiau panašių pasiūlymų, po kurių tiek Lietuvos, tiek Lenkijos laikraščiai jau buvo paskelbė "Ginčai dėl Baranausko paminklo baigti". Vėliau pasirodė, kad "pasaka"

(Nukelta į 3-čią psl.)

Lietuvos ir pasaulio politikos vingiai

Dabartinė Lietuvos politika primena Italiją, kuri per 53 metus beveik kasmet keitė savo vyriausybės. Lietuva per aštuonerius nepriklausomybės metus turėjo devynias vyriausybes

J. P. KEDYS, Australija

"Lietuvos rytas" 1998.IV.3 praneša, kad jau daug metų Lietuvos vidaus reikalų ministerija išmoka vienkartinės Kalėdų-Naujų metų pašalpas buvusiems aukštiems Sovietų S-gos pareigūnams. Taigi ir praėjusį Kalėdų-Naujų metų progą, pagal Vidaus reikalų ministerijos, propagandos skyriaus viršininko Kazio Bileičio paruoštą sąrašą ir ministerio Vidmanto Žiemelio įsakymą buvo išmokėtos pašalpos po 900 litų net 6 generalams, buvusiems komunistinio režimo ministrams, jų pavduotojams: Alfonsui Puliui, Alfonsui Gailevičiui, Algirdui Kairiui, Stasiui Lissauskui, Michailui Pročiuchanoviui, Vladoi Bengiliui ir pulkininkui Juozui Balkui. Ypač iš jų pasižymėjo gen. S. Lissauskas, žiauriai malšindamas Atgimimo ir Lietuvos Laisvės lygos suiga.

Politis Lietuvos gyvenimas panašus į Italijos. Pastaroji jau 53 metai, kai pralaimėjo karą, ir apie tiek pat metų praleido keisdama kasmet vyriausybės. Lietuva neatsilikio ir įsivedama itališka mafija, kurią ne vienam vidaus reikalų ministrui nesiseka įveikti.

Mokyklos Vilniuje

"Vilniaus krašto mokyklos šaltojo karo liepsnose!" Tokia straipsnių virinė "Lietuvos aidas" visą savaitę spausdino apie lietuviškas mokyklas. Štai keletas ištraukų.

"Kare dalyvauja mokiniai, tėvai, mokyklų vadovai... lenkai, lietuviai, Lietuvos-Lenkijos parlamentų asamblėja, Lietuvos-Lenkijos užsienių reikalų ministerijos, buvusieji autonomininkai, antihitlerinės koalicijos veteranai, Lenkų rinkimų akcijos ir kai kurie Lietuvos lenkų s-gos veikėjai, suinteresuoti asmenys, norintys, kad po karo, kai, jų nuomone, šis kraštas taps Lenkijos dalimi, jų vardais būtų pavadintos aikštės, gatvės ir mokyklos. Dėl to karo nelieka laiko ekonomikos problemoms spręsti ir psichinei sveikatai saugoti."

"Kodėl Lietuva elgėsi ne kaip Valstybė? Visas Draucių kaimas išžudytas... buvo daug renginių, bet nei viename susirinkime niekas neatsistojo ir nepagerbė aukų... gal nenorėjo, kad tuo metu nepatogioje padėtyje neatsidurtų toms dienoms Lietuvoje viešėjęs Lenkijos prezidentas A. Kwasniewskis."

Toliau rašoma, kad šio kaimo žudikas lenkas Zavistoničius buvo pripažintas sergas "haliucinacijom", išžudęs visus kaimo gyventojus, bet palikęs arčiausiai gyvenančią savo motiną, ir nepamiršdavęs sakyti: "Nešdinkitės litvinai iš mūsų žemės..."

Šie "LA" savaitės puslapiai daug ką pasako. Tas šaltasis tautinis karas vyksta Vilniaus krašte po to, kai jau pasirašyta per 70 įvairių sutarčių tarp Lietuvos ir Lenkijos vyriausybių, įskaitant ir garsų Lietuvos-

Lenkijos "aliansą" tarp abiejų valstybių seimų, prezidentūrų ir vyriausybių. Jau laikas atėjo Lietuvai visas politines ir ūkines pastangas nukreipti į SAS (NATO) ir Europos S-gą, kurios gali užtikrinti tautinį gyvybingumą, palikti Lenkiją kaip istorinę kaimynę, kuri dar siekia tų pačių tikslų kaip ir Lietuva – įstoti į SAS ir ES.

Jelcino vingiai

Rusijos prezidentas jau keltą kartą kaitalioja savo ministrus, bet vargas nemažėja. Niekas nepasikeis ir S. Kirylenkos naujai vyriausybei valdant, nes seimo daugumą sudaro komunistai. Jie ministerių paruoštus įstatymus pakeis arba atmes, ir vargas toliau klestės Rusijoje.

Didžiųjų nesutarimai

Artėjant bendro Europos pinigų įvedimui vienuolikos Europos s-gos narių tarpe (4 nariai atsisakė arba neįsipildė sąlygų) iškilo nesutarimas tarp Vokietijos ir Prancūzijos dėl naujo visos Europos banko direktoriaus. Vokietija siūlo olandą W. Duisenberg'ą, Prancūzija – prancūzą J. C. Trichet'ą. (Po ilgų ir sunkių derybų buvo rastas kompromisas – olandas vadovaus Europos bankui ketverius metus, o kitus ketverius – prancūzas. Red.).

Tai tik pradžia. Nesutarimų iškilo aibė, kai 15 narių s-goj 11 narių bus pilnateisiai su bendra valiuta euro ir 4 su skirtingom valiutomis.

Nauja žvaigždė

Anglijos socialistų vadas T. Blair prieš metus laiko nustebeino anglus ir pasaulio politinius stebėtojus triuškinančiai laimėdamas rinkimus. Prieš porą savaitių jis nustebeino Afrijos katalikus ir protestantus, vedusius 50 metų teroristinį karą: Blair pastangomis jie pasirašė taikos susitarimą!

Šias cilutes rašant T. Blair paskelbė bandysias sutaikinti žydus su palestiniečiais, kurie kariauja jau 50 metų. T. Blair pasiuntė pakvietimus Izraelio min. pirmininkui B. Netanyahui ir Palestinos prez. Arafatui atvykti į Londoną. JAV bandė izraelitus ir palestiniečius sutaukinti ir net keltą susitarimų yra pasirašę, bet taikos nėra. Amerikos atstovas į Londoną taip pat buvo pakviestas. Pasaulis laukia su nekantrumu šių derybų paskemių.

Blair ir Europos sąjunga

Pirmą kartą Anglijos min. pirmininkas 1998.III.26 kalbėjo Prancūzijos parlamente. Savo 35 min. trukusioje kalboje prancūziškai jis pabrėžė, kad Anglija yra už laisvesnė narių tautinę veiklą ir prieš griežtą Europos s-gos administraciją. Griežčiau jis pripažįsta tik tvarkant nusikaltimus ir gamtą. Dėl to Anglija atsisakė įsijungti į bendrą Europos piniginę santvarką. Jo kalba buvo sutikta ploančių, stovinių, prancūzių parlamentarų! Blair pažįsta ir ES yra palankesnė mažoms tautom.

PADĖKA

Ata

TERESĖ TAMOŠAUSKIENĖ

1998 m. balandžio 25 d. iškeliavo į amžinybę.

Nuoširdžiai dėkojame prel. J. Staškui už maldas, kalbėtas koplyčioje už mūsų mylimą žmoną ir mamytę. Nuoširdi padėka kun. V. Volertui už gedulines Mišias ir palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Nuoširdus ačiū brangiems draugams, Paulionių šeimai, už visą pagalbą, suteiktą per šį sunkų laiką ir ypatingai Rimui už jausmingą giedojimą, Giedrai už gražius, prasmingus atsisveikinimo žodžius, Linai už puikų skaitymą Mišių metu ir Audrai už įvairią pagalbą. Dėkojame L. Marcinkutei už vargonavimą ir giesmes. Liekame labai dėkingi karsto nešėjams – V. Paškui, A. Paškui, J. Karasiejui, V. Sičiūnui, T. Stanuliui.

Esame labai dėkingi visiems mūsų giminėms, draugams ir pažįstamiems už pareikštą užuojautą, dalyvavimą koplyčioje ir velionies palydėjimą į amžino poilsio vietą. Dėkojame už gražias gėles ir užprašytas Mišias bei aukas. Ačiū poniams už pyragus ir B. Stanulienai už taip skaniai paruoštus pietus.

Liekame dėkingi ir liūdintys – vyras Liudas, dukros – Lilija ir Danutė

PADĖKA

Ata

IGNUI PETRAUSKUI,

1998 m. vasario 12 d. iškeliavus amžinybėn, nuoširdžiai dėkojame kun. Juozui Aranauskui, SJ, už Rožinį ir atlaikytas pamaldas, už atsisveikinimo žodį, Aušros Vartų parapijos chorui, Montrealio šauliams ir visiems dalyvavusiems laidotuvių apeigose, užprašiusiems šv. Mišias ar paaukojusiems "Vaiko tėviškės namams" ir už pareikštą užuojautą žodžiu ar raštu.

Dėkojame Toronto šauliams, o ypatingai g.š. St. Jokubaičiui už atsisveikinimo žodį ir pareikštą paskutinę pagarbą velioniui.

Buvusi gyvenimo draugė – Antanina Petraitytė, Bronius Kirstukas ir Leonas Balaišis

LAISVOJE TĖVYNĖJE

DU GARBĖS NARIAI

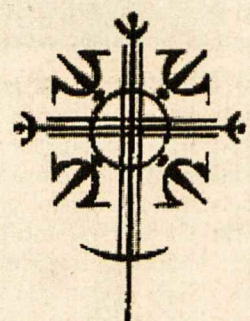
Vilniaus Gedimino technikos universitetas savo garbės narius yra paskelbęs populiarių vilniečių kunigų mons. Kazimierą Vasiliauską ir Lietuvos statybininkų draugijos pirm. Adakrą Šestakauską. Jie abu turi glaudžius ryšius su Vilniaus Gedimino technikos universitetu. Mons. K. Vasiliauskas, ilgametis Sibiro tremtinys, yra pašventinęs pirmąją šios aukštosios mokyklos vėliavą, šventu vandeniu ir šiltais žodžiais atidaręs vadinę akademiko Algirdo Žukausko šilumos mainų mokomąją laboratoriją. Universiteto pagarbą liudijantis pažymėjimas mons. K. Vasiliauskui buvo įteiktas Vasario šešioliktosios Lietuvos aštuoniolikos metų minėjimo ir kelių inž. Petro Vileišio, žymaus lietuvių tautos atgimimo veikėjo, vardu pavadintos laboratorijos atidaryme. Lietuvos statybininkų draugijos pirm. A. Šestakauskas, nuolatinis šio universiteto renginių rėmėjas, pagražinęs centrinių rūmų pagrindinį įėjimą, tą dieną buvo užsienyje, tad jį teks pagerbti kita proga.

IEŠKO NAFTOS ŽEMAITIJOJE

I pietvakarius nuo Plungės, netoli Vieštonių kaimo, akcinė bendrovė "Geonafta" ruošiasi pradėti bandomuosius naftos gręžinius. Šiuo metu melioratorių akcinė bendrovė "Plungės lagūna", laimėjusi konkursą, jau įrengia specialią naftos paieškų aikštelę. Pirmąją naftą iš žemės gelmių geologai tikisi išsiurbti jau rugsėjo mėnesį. Jos ten yra aptikta ir netoli Platelių, 35 km ilgio ir 25 km pločio teritorijoje tarp Palangos-Šiaulių plento, Alsėdžių, Barstyčių, Mosėdžio, Salantų ir Kūlpėnų. Kadangi pusę šios teritorijos užima valstybinis Žemaitijos parkas, o pagal jo nuostatus naujų iškasenų eksploatacija draudžiama, naftos gręžiniai ten nebuvo įrenginėjami.

ŠAULIŲ SURENGTA PAMOKA

Adolfo Jucio vardo vidurinėje Plungės mokykloje šio rąno nuopos šauliai Stasys Jundulas, Regina Kajutienė ir Juozas Bidva surengė istorijos pamoką moksleiviams apie lietuvių pasipriešinimo kovas su okupantais, žuvusiųjų laisvės kovotojų išiekinčių palaikų surinkimą bei jų perlaidojimą kapinėse, paminklų pastatymą žūties vietose. Tokių nuotraukų parodą pamokoje dalyvaujantiems moksleiviams buvo surengęs fotomenininkas Alfonsas Beresnevičius. Jis betgi apgailestavo, kad visi šie paminklai yra laikomi tarsi pogrindžio. I juos nėra kelių ženklinančių rodyklių. Net ir kryžiai bei koplytstulpai neturi užrašų, kad jie yra valstybės saugomi paminklai žuvusiems už Lietuvos laisvę. Tokias istorijos pamokas jaunimui šauliai jau yra surengę Sedoje, Žemaičių Kalvarijoje, Alsėdžiuose, Rietave.

Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

Loughheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjauna kitus

Sudbury

Ontario

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.CH.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- VAIKŲ EISENOS
- NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ
- IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDEKLAI
- PRIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILIOS IRANKIAI

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

ĮSDAILINTAS PUŠYNO SLĖNIS

Lietuvos tautodailininkų seminaras pernai buvo surengtas gražiajame Punios šile, Alytaus rajone. Menininkė Gintarė Švagždytė-Markevičienė pasiūlė kitiems dalyviams to pušyno slėnį pavadinti Žaltės vardu. Mat šioje vietovėje yra piliakalnių liekanų, siekiančių tolimus laikus dar prieš Kristaus gimimą. Pasak G. Švagždytės-Markevičienės, pagonyis lietuviai tikėjo, kad mirusiųjų vėles apsigyvena žalčiuose. Esą jie yra tarpininkai tarp gyvųjų ir mirusiųjų. Tautodailininkai pritarė jos pasiūlymui. Žaltės slėnyje jie įrengė aukurą, pastatė medines Perkūno, keturių vaidilūčių skulptūras.

DIRBTINIS ALKŪNĖS ŠANARYS

Vilniaus universitetinės Raudonojo kryžiaus ligoninės chirurgai pirmą kartą Lietuvoje atliko dirbtinio alkūnės šanario įsodinimo operaciją. Šioje ligoninėje yra įsteigta Kaulų patologijos centras. Pasak medicinos dr. Gedimino Degučio, šiame centre ligoniai chirurginiais metodais gydomi nuo surastų kaulų auglių bei kitų pavojingų pakitimų. Taip ir šiam pacientui, kurio pavardė neskelbiama, buvo pašalintas alkūnės kaulo auglys, pakeistas įsodintu dirbtiniu alkūnės šanariu. Jo rankai pritaikyta proteza, kainavusį 10,000 litų, pagamino viena vokiečių firma. Taip pacientas buvo išgelbėtas nuo rankos amputacijos. Jei kaulo auglys nėra šanario zonoje, padaryta tuštuma užpildoma iš to paties žmogaus paimtu dubens ar kitos vietos kaulo stulpeliu. Tokios operacijos taipgi gelbsti žmones nuo amputacijų. Taip bus galima pakeisti ne tik klubo, kelio, alkūnės, bet ir plaštakų bei pirštų šanarius. Problema tesudaro protezų brangumas. Prie tokio operacinio gydymo Lietuva dar nėra įpratusi. Tad jau šiuo metu pakanka vienos ligoninės su Kaulų patologijos centru.

NEUŽTEKS KINO TEATRŲ?

Laisvę pradedančioj Kovo vienuoliktosios Lietuvos apskrūtis verslininkai greit nusinėšė supratintus kino teatrus ir pirtis. Mat jų patalpas lengvai buvo galima pritaikyti pelningsiems reikálams. Jau sekantį rudens ir žiemos sezoną buvo pasigesta sumažėjusios viešųjų pirčių paslaugų pasiūlos. Pasigesti kino teatrus reikėjo daugiau laiko. Juk filmus rodo ir televizijos stotys bei kabelinės programos. Žiūrovų grįžimą į kino teatrus liudija Romo Kvietkevičiaus pranešimas iš Alytaus "Lietuvos aidė". Alytus turėjo tris veikiančius kino teatrus, o dabar iš jų yra išlikęs tik vienas "Dainavos" kino teatras. Kiti buvo paversti parduotuvėmis. Išlikusia "Dainava" jau džiaugiasi jos vadovas Kęstutis Repečka, nes pernai šiame kino teatre apsilankė dvigubai daugiau altytiškių nei 1996 m. "Alytaus telekinui" priklausančioje "Dainavoje" dabar jau rodomi naujausi filmai kasdien po tris seansus. Ruošiamasi šiemet pasikolinti 300,000 litų ir su jais atnaujinti "Dainavos" garso bei vaizdo aparatūrą. Paskolos garantiją suteiks Alytaus miesto savivaldybė. Atrodo, tada "Dainava" susilauks trigubai daugiau žiūrovų.

V. Kst.

Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel 905 383-9026

154 Darlington Dr.

Hamilton, Ontario L9C 2M3

Lietuvos seimo pirmininkas prof. VYTAUTAS LANDSBERGIS, lankęsis š.m. balandįje Romoje, kalba susitikime su jos lietuviais

Įamžintas kunigo Zdebskio atminimas

Balandžio 18, šeštadienį, į Prienų šventovę rinkosi Tikinčiųjų teisių gynimo komiteto nario, politinio kalinio kunigo Juozo Zdebskio bendražygiai, jo sesuo Marytė, gerbėjai, šauliai. 12 val. Mišias aukėjo Kauno arkivyskupas S. Tamkevičius su trimis konfratrais. (Anksčiau atvykusieji prieangio vitrinoje stebėjo jauno vikaro J. Zdebskio padidintą nuotrauką ir biografijos santrauką; nuo 1952 m., kai Panevėžiu vykusio K. Paltarokas įšventino kunigū, buldozerinio ateizmo tarnų blaškytas po 8 parapijas, kol neišaiškintoj ligi šiol eismo nelaimėje žuvo klebonaudamas Rudaminioje).

Metropolitais savo pamokslė pabrėžė, kaip tobulai a.a. kun. Juozas Zdebskis vykdė savo misiją, nenukrypdamai, šventai, pasiryžęs net mirti liudijo Kristų. Įvairiomis progomis siekė bendrauti su jaunimu, suaugusiais ir, kiek galėdamas, visus parėmė. Laimingi prienėčiai, turėję tokį atsidavusį vikarą. Tai čia už vaikų kaulų katechizavimą jis nuteistas antrą kartą. Velionis turėjo Dievo dovaną skelbti Gerąją naujieną. Kai mudu už tikėjimo, už tiesos gynimą netekome darbo pažymėjimų ir kerštingų ateistų buvome priversti vergiškai kasti griovius, kun. Juozas po kamuojaančios dienos niekuomet nesiskųsdavo nuovargių, slaptomis atlikdavo kunigiškas priedermes, lankė ligonius net naktimis. Jo kelyje buvo daug aukos dedant Evangelijos pamatus. Mokė mylėti Viešpatį ne žodžiais, o Apvaizdai skirtu gyvenimu. Jis išlikęs pavyzdžiu ir vyresnio amžiaus, ir ypač jauniems kunigams. Po Golgotos ateina prisikėlimas. Tas vėlykinis prisikėlimas – tai jo leidžiamieji raštai.

Arkivyskupas pašventino prie šventovės sienos priverstintą ažuolinę lentą su įrašu: "Stovime ant kankinių krauju aplaistytos žemės". Kunigas Juozas Zdebskis Prienų bažnyčios vikaras 1970-03.05 – 1972.06.26 tragiškai žuvo 1986.02.05, būdamas 27 m.a.

Savo posmus "Žodžiai Kunigui" skaitė šio straipsnio autorius. Kalbėjo seimo pirm. pavaduotojas F. Palubinskas ir LKD partijos Prienų pirm. Pr. Morkūnas.

Neilgą gatvę, atvedančią pro šarvojimo pastatą ligi šventoriaus, pašventino monsinjoras A. Svarinskas. Jis nurodė, kad pavadinimas "J. Zdebskio g".

Knygų rišykla "SAMOGITIA" meniškai įriša knygas bei žurnalus

A. PLENYS

3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

KAIRYS
BALTIC EXPEDITING

517 Fruitland Rd.,
Stoney Creek, Ontario,
Canada L8E 5A6
Tel: (905) 643-3334

Siuntiniai į Baltijos valstybes

\$10 už vieną kubinę pėdą
\$18 pristatymas iki 31 kg

Dėl informacijų skambinkite:

Vytautui Kairiui (905) 643-3334

Bernardui Mačiui

Leonui Balaišiui

Andriui Usvaltui

A.a. kun. JUOZAS ZDEBSKIS

nederamai patrupintas. Apgailestavo, kad mažokai tikinčiųjų atėjo, pasigedo jaunimo.

Vėlykinio kryžiaus su Po piežiaus vėliava ir Trispalvė iš šalių vedama procesija, giedodama "Dievas mūsų prieglaudą" nuėjo į neapšildomą Kultūros centro salę. Gražiai pasveikino skautai pakaitom dainomis ir prasmingomis eilėmis. Sugiedotas Lietuvos himnas. Apie bendravimą su velioniu kalbėjo mons. A. Svarinskas, LKDP frakcijos seniūnas seime P. Katilius, F. Palubinskas, Šlienavos klebonas Vyta. Vaiciūnas. Pr. Morkūnas padėkojo mons. A. Svarinskui už įamžinimo iniciatyvą. Jeronimas Šalčiūnas

Hamilton, Ontario

GEGUŽĖS 26, ANTRADIENI, First Place Pharmacy (350 King St. E., Hamilton) rengiama kaulų stiprumo (osteoporosis) patikrinimo klinika. Dalyvaus tos srities specialistai. Tikrinimai bus vykdomi 10 v.r. ir 2 v.p.p. Maloniai kviečiame visus atsilankyti. Dėl tolimesnės informacijos prašome skambinti tel. 540-8877. V.R.

VAIKŲ DIENOS CENTRAI Lietuvoje laukia išievių pagalbos. Jie yra įsteigti prie parapijų. Ten priglaudžiami alkani ir sušalę gatvės vaikai. Kai kurie jų turi tėvus ir šokią tokią pastogę, bet grįžti namo neranda nei tėvų, nei duonos karnio. VD centruose tie vaikai praleidžia dieną, yra pavalgydinami, nuplaunami, mokomi rašyti, skaityti, dainuoti, melstis ir gražiai elgtis.

Lėšų, telkimui paremti šį svarbų centrą balandžio 25 d. įvyko var-totojų daiktų išpardavimas Jaunimo centro salėje. Komitetas nuširdžiai dėkoja klebonui kun. J. Liaubai, OFM, už pritarimą ir leidimą pasinaudoti sale. Nuosirdus ačiū daiktų aukotojams ir daiktus atvežusiems. Ypatinga padėka ponionoms, vyrams ir gražiajam jaunimui už sumanymus, sutvarkymą ir parduvinėjimą.

Pagelbėkime Lietuvai ir jos žmonėms – ten mūsų tėvai, broliai ir sesės. Junkimės į komitetą su naujais sumanymais. Komiteto sudėtis: El. Liaukienė, Br. Skverec-

Windsor, Ont.

A. a. STASYS NAIKAUSKAS, peržengęs 85-sius savo gyvenimo metus, amžinai užmerkė akis. Mūsų KLB apylinkė neteko vieno iškilniausio veiklaus ir pareigingo nario, o parapija – stipraus rėmėjo, ilgamečio parapijos k-to darbuotojo. Jam prie širdies buvo visi tautiniai reikalai.

Velionis gimė 1913 m. Kelmės valsč., Raseinių apskr. Baigęs mokslo, ilgesnį laiką dirbo Petrašiūnų popieriaus fabrike. Lietuvai netekus laisvės, Stasys pasitraukė į Vokietiją. Daug vargo matęs Vokietijos stovyklose, išvyko į Kanadą Hamiltoną, kur trumpai apsigyveno, o nuo 1959-ųjų visą laiką gyveno ir dirbo Windsor, Ont.

Velionis mirė balandžio 25, buvo pašarvotas "Janisse Brothers" laidotuvių namuose. Šeimos, draugų ir Vindsoro lietuvių bendruomenės gėlės puošė jo karstą. Paskutinę atsisveikinimo dieną vadovaujant klebonui kun. K. Butkui sukalbėjo me. Rožinė. R. Dumčius parapijiečių vardu pareiškė užuojautą velionies žmonai dr. Danai su šeima ir visiems giminiams.

Laidotuvių dieną gedulines pamaldas aukėjo kleb. kun. K. Butkus, mūsų parapijos šventovėje, prie kurios įsisteigimo ir išlaikymo velionis buvo daug pastangų ir širdies idėjas. Sudeginti palaikai yra palaidoti Šv. Jono kapinėse Mississaugoje. Velionis paliko liūdnę žoną dr. Daną, dvi dukteris – Ritą ir jos vyrą Paulių Šarūną, Almą ir jos vyrą Algį Slapšį bei vaikaičius Danielių, Aleksandrą ir Tomą. Lietuvoje jo liūdnę sesuo Marija ir brolis Vladas. Po laidotuvių šeima dalyvių pakvietė pietų į gražią "Other place" valgyklą. Emilija Barisienė

kienė, Roma Pleinienė – išd., Alb. Pilipavičienė – sekr., Ald. Norkienė ir Zosė Rickenė. Priimamos ir pinigines aukos.

VAIKŲ DIENOS CENTRAS aukojai: a.a. Nijolės Beniušytės-Murphy atminimui: po \$20 – P. Styra, J. A. Norkai; a.a. Antaninos Asmenaičienės atminimui: po \$25 – J. Z. Rickai, O. S. Žvirbliai; po \$20 – A. Mačiulaitienė, S. A. Aleksai, P. Z. Sakalai, P. Styra, L. J. Koperskiai, A. E. Liaukai. A. a. Jadvygės Liauminaitės atminimui \$20 – A. A. Pilipavičiai. L. Stukienės auka \$20. Visiems nuosirdus ačiū.

VDC komitetas

Bishop Ryan katalikų gimnazija ruošianti Kanadai ambasadorius. Taip rašoma direktoriaus žiniaraštyje 1998 m. vasario mėn. Ten nurodoma, kad šios gimnazijos abiturientė, Stoney Creek gyventojė, Aleksandra Bugailiškytė neseniai tapusi Kanados ambasadorė Sirijoje, kaip ir buvęs tos gimnazijos abiturientas Marius Grinius dirba Kanados ambasadoriumi Vietnamė.

Žuvis

Kodėl žuvis nebylios?
– O ar tu daug vandenį pakalbėtum?

Vaistas

– Ak, kad žinočiau kokį burtąžodį, galintį pagelbėti mano negaluojančiai mylimajai!
– Pasakyk jai, kad jos liga yra senatvės požymis. Kaip mat pasveiks!

FIRST PLACE PHARMACY

350 King St. E., Hamilton

540-8877

Viktoras Remesat,

BSc.PhM

- 10% nuolaidos pensininkams (15% trečiadieniais)
- Nemokamas vaistų pristatymas
- Sveikatos priežiūros įrankiai

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Šv. Kazimiero lietuvių parapija Brocktone, Mass., šiais metais mini savo šimto metų sukaktį. Minėjimas truks ištisus metus. Dabartinis klebonas kun. Jonas Prūsaitis minėjimo iškilmes pradėjo vasario 1 d. atnašautomis Mišiomis ir iškilmingais pusryčiais parapijos salėje. Kovo 1 d. parapija aplankė vysk. Paulius Baltakis, OFM, atvykęs sukaktį minėti parapijos į jos globėjo šv. Kazimiero šventę. Pagrindiniu kalbėtoju buvo pakviestas istorikas kun. Vincas Valkavičius. Šventės išjungė ir Brocktono burmistras John T. Yunits. Balandžio 19 d. šimtmetį mininti parapija savo šventovėje surengė religinės muzikos koncertą. Programą atliko solistai – sopranas Marytė Bizinkauskaitė, mezzosopranas Danutė Mileikienė, tenoras Algimantas Strassunskas, bosas Benediktas Povilavičius ir vargonininkas Robert Love. Šimtosios sukakties minėjimą numatoma užbaigti iškilmingomis Mišiomis lapkričio 22 d. Į jas įsijungs ir Bostono kardinolas Bernard Law.

Urugvajus

Urugvajaus lietuvių katalikų sekmadienio biuletenis balandžio 12 d. laidoje rašo apie Š. Amerikos lietuvių krepšinio rinktinės "American-Lithuanian" 1959 m. įvykusį apsilankymą Argentinoje, Urugvajuje ir Brazilijoje. Urugvajuje lietuvių krepšininkus sutiko ministras, vadovaujant Urugvajaus lietuvių kultūros draugijos salėje. Šioje išvykoje juos lydėjo Valdas Adamkevičius, tada dar savo pavardės nesutrupinęs dabartinės Lietuvos prezidentas.

Argentinos lietuvių centro aktorių grupė, vadovaujama Alfredo Ruplono, atvyks į Montevideo su trijų veiksmų komedija "Jonas – tai Jonytė". Vienas spektaklis bus skirtas susitikti su kaimyninio Montevideo lietuviams.

Vokietija

Pagrindinis Vasario šešioliktosios aštuoniolikos metų minėjimas Vokietijoje, surengtas VLB valdybos, vasario 14 d. įvyko Hutenfeldo rotušėje. Jame pagrindinį žodį vokiečių ir lietuvių kalbomis tarė dr. Zenonas Namavičius Lietuvos ambasadorius Vokietijoje. Jis pabrėžė, kad pagrindinė vil-timi atgauti nepriklausomybę buvo tapę Vasario šešioliktosios minėjimai. Mat iš jų gimė Kovo vienuoliktosios Lietuva. Panašias min-tis dėstė ir rengėjų vardu kalbėjės VLB valdybos pirm. Arminas Lipšys. Jis taipgi priminė, kad Lietuvai yra svarbus lietuviškosios Vasario šešioliktosios gimnazijos išsaugojimas Vokietijos Hessenso kraš-tė. Mat atgimusi Kovo vienuoliktosios Lietuva yra išpareigojusi išlaikyti ir vokiečių gimnaziją. Vasario šešioliktosios gimnazijos atečiai Vokietijoje pritarė ir Hesenso parlamento narys R. Hunius. Lampertheimo burmistras Erich Meier užtikrino, kad Vasario šešioliktosios gimnazija čia bus net

ir tada, kai bus švenčiamas Lietuvos nepriklausomybės devyniasdešimtmetis.

Ernsto Moritzo Arndto uni-versiteto Greifswalde Baltistikos institutas, vadovaudamasis mokslinio bendradarbiavimo sutartimi, padovanojo lietuvių kalbos institutui Martino Lutherio Weimaro kritiškos laidos dvylika Vokiškos Biblijos tomų. Ši Biblija yra daugelio senųjų lietuviškų raštų originalas. Dovaną įteikė Vokietijos ambasados Vilniuje kultūrinis patarėjas Carsten Ruepke ir Greifswaldo universiteto Baltistikos instituto direktorius prof. Jochen Dieter Range.

Argentina

Kovo vienuoliktosios Lietuvos nepriklausomybės atkūrimas buvo paminėtas kovo 15 d. Avellanedos Aušros Vartų parapijos šventovėje kun. A. Steigvilio, MIC, atnašautomis vakarinėmis Mišiomis. Giedojė H. Urbono vadovaujamas parapijos solistai Carlos Esquivel ir Marija Daneri, Lietuvių centro ansamblis "Inkaras", su vadovu Juozu Puliku paruošta tautinių šokių pyne. Programos atlikėjams padėkojo kun. Augustinas Steigvilas, ALOS tarybos sekretorius, dalyviams pakvietęs svetainėn pasižnektė, atsisveikinti šaltai gėrimais ir užkandais.

Rosario lietuvių klubas kovo 21 d. surengė jaukiai rudens sutikimo vakarienę. Jon buvo pakviestas ir naujasis šios lietuvių kolonijos kapelionas kun. Augustinas Steigvilas, MIC. Šis klubas pernai atšventė auksinę veiklos sukaktį. Rosario lietuviai turi ir jaunimo tautinių šokių "Saltinio" ansamblių, repetuojantį šv. Kazimiero parapijos patalpose. Šiuo metu šaltinėčiai ruošiasi dalyvauti liepos pradžioje Vilnių įvyksiančiame šokių festivalyje.

Trijų karalių vakaronę lietuvių vaikams sausio 10 d. surengė SLA organizacija Argentinos sostinėje Buenos Aires. Šventės sukvietė vaikai gavo dovanėlių iš karalių ir buvo pavaišinti. V. Kst.

Century 21
OFFORD
REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St.,
Collingwood, Ontario L9Y 2L6
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į
Angele Šalvaitę, B.A.
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patars.
Darbo tel. 705 429-2121 ar
705 445-5640
namų tel. 705 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos.

AKTYVAI PER 39 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki1.75%	Asmeninės nuo.....6.25%
santapus.....2.25%	nekiln. turto 1 m.....6.50%
kasd. pal. taupymo sąsk.....1.50%	
INDELIAI:	
90 dienų indėlius.....3.00%	Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvenybės drauda pagal santapų dydį iki \$2,000. Be to, narių santapus apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu
180 dienų indėlius.....3.25%	
1 m. term. indėlius.....4.00%	
2 m. term. indėlius.....4.25%	
3 m. term. indėlius.....4.50%	
4 m. term. indėlius.....4.75%	
5 m. term. indėlius.....5.00%	
RRSP ir RRIF (Variable).....2.50%	
1 m. ind.....4.00%	
2 m. ind.....4.25%	
3 m. ind.....4.50%	
4 m. ind.....4.75%	
5 m. ind.....5.00%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

MASTER CARD KREDITO KORTELE

INTERAC KORTELE

Lietuvos ambasados Venezueloje pareigūnai su svečiais. Iš kairės: pirmasis sekretorius Arvydas Naujokaitis, Alma Naujokaitienė, Raimondas Butvila, Laura Griškevičiūtė, maestro Juozas Domarkas, Hilda Griškevičienė, Rūta Butvilienė ir čelistas Arvydas Griškevičius

Ligonio dienos Druskininkuose

„Draugystės“ sanatorija, kur gydomi žmonės nuo įvairių negalavimų specialistų priežiūroje, mokėdami už dieną tikrai 30 amerikietiško dolerių

STASYS ILGŪNAS

Druskininkai – seniausias ir didžiausias Lietuvos kurortas, įsteigtas 1794 m. Lietuvos-Lenkijos karaliaus Stanislovo Augusto dekretu. Kurortas veikia išties metus. Jis yra garsus mineralinio vandens šaltiniais, gydomuoju purvu, švelniu klimatu ir nuostabią gamta.

Tarpukaryje kraštas buvo okupuotas Lenkijos, o karo metu vokiečiai buvo pakeitę miesto pavadinimą į Memelthalb. Sovietmečiu, 1962 m. buvo įsteigta „Draugystės“ sanatorija. Ji buvo pagarsėjusi savo gydymo poveikiu ir sulaukdavo svečių iš Pietų ir Maskvos.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, 1994 m. „Draugystės“ sanatorija buvo privatizuota. Tada prasidėjo tikras jos atgimimo ir klestėjimo laikotarpis. Sanatorijos direktorės gydytojos Violetos Kaubrienės pastangomis čia buvo padaryta daug pagerinimų. Tai pastebėjau atvykęs š.m. kovo mėnesį gydytis nuo ūmios skrandžio opos. Buvau rūpestingai priimtas, gavau visas reikiamas gydymo procedūras.

Sanatorijos pastatas

Centriniai sanatorijos rūmai savo išore gal nelabai patrauklūs vakariečio akiai, bet kitaip atrodo vidų. Pravėrus duris pasitinka apsaugos darbuotojas, kuris atvykusį svečią informuoja rūpimais klausimais, priima lagaminą. Sakoma: „Teatras pradedu nuo drabužinės“. Panašiai ir čia. Dešinėje įrengta registratūra, kur su šypsena svečius pasitinka ilgametė sanatorijos darbuotoja T. Sapiega. Atlikus nesudėtingą registraciją, belieka pasirinkti gyvenamuosius kambarius. Šviesiais, kvėpiančiais gėlimais koridoriais patrauklūs ir kambarius. Puikiai atrodo svetainė, kurios sienas puošia lietuvių dailininkų paveikslai, televizorių, balkonai. Miegamajame minkštos lovos, šiltomis spalvomis dažytos sienos nuteikia ramybei ir poilsiui.

Kas gydomi?

Para vienam žmogui kainuoja 30 JAV dolerių (jeina 3 kartus per dieną maistas valgymo, visos gydymo procedūros ir tyrimai).

Taigi jaučiai įsikūrus galima kreiptis į gydytojus. Sanatorijoje gydomos širdies ligos, virškinimo sistemos sutrikimai. Yra naujausia medicininė aparatūra, pagaminta Japonijoje, Vokietijoje.

Taigi už tą pačią 30 dol. kainą gydo specialistai, žinomi gydytojai, kurie yra virš laiko, t.y. Belaickio (Ignotas Antiochietis)

Mokykis pažinti laiką ir laukio, kuris yra virš laiko, t.y. Belaickio (Ignotas Antiochietis)

tojai. Žmonėms, kurie neserga, o atvyksta tik pailsėti, pasigėrėti gamta, išduodamas „Sveikatos pasas“ su rekomendacijomis ateičiai.

Gydymo būdai

Gydymo eiga bei sveikimo duomenys kaupiami ir saugomi kompiuteriniame duomenų banke iki kito atvykimo į šią sanatoriją. Ligos informacija gali būti perduota pagedaujamu adresu telekomunikaciniais ryšių kanalais. Pacientams skiriami degtinės kokteilai, ransonis daromas masažas, (yra ir povandėninis masažas voniose), muzikos terapija (tamsiam kambaryje svečias patogiai įsitaisto fotelyje, aidai lyrinės melodijos, ventilacijos pučiamas gaivus gydomųjų žolių aromato prisodrintas oras). Galima gauti sausą gydymą purva. Yra perlinės vonios. Norintys gali mąkstintis gimnastikos kabinete...

Maitinimas

Pasirinkus norimą ir reikiama gydymo formą, tenka eiti į valgyklą. Ji neprimena, jog esi gydymo įstaigoje. (Pagedaujamais ar nuvargusiems maistas atnešamas į kambarius). Puokštės gėlių ant stalo, tyliai skambanti muzika sudaro restoraną išpuošę, balti, nedūžtantys prancūziški indai, išblizginti stalo įrankiai, padavėjų dėmesys, sklandantis kvapai iš virtuvės sukelia apetitą. Skanus, patraukliai pateiktas maistas, gausiai pajavirintas šviežiomis daržovėmis patenkina atvykusiųjų skonį.

Maitintis galima pagal gydytojų rekomendacijas, ligos pobūdį. Sveiki poilsiautojai patys pasirenka valgi.

Poilsinė aplinka

Po pietų, neišėjus iš centrinių rūmų, laukia dar nemažai patogumų. I-am aukšte mėgstantiems skaityti veikia turtinga leidiniai biblioteka (per 27,000 knygų) lietuvių, anglų, prancūzų, vokiečių, lenkų kalbomis. Bibliotekos vedėjas Jul. Steponavičius siūlo kasdienį gaunamus pagrindinius Lietuvos dienraščius, naujus žurnalus. Jis svečiams skaito savo paruoštas pasiskaitas: „Literatūriniai Druskininkai“, „Druskininkų kurorto istorijos bruožai“. Yra rengiami susitikimai su rašytojais, poetais, meno žmonėmis...

III aukšte laukia originaliai įrengtas fitobaras, kuriame prie

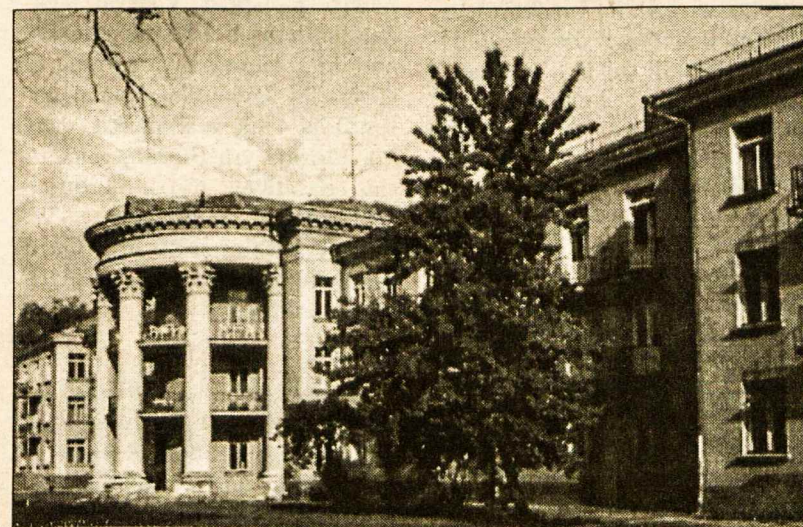
geros kavos puodelio galima ir cigarų surūkyti. Baro tarnautojas šiltų patiekalų (naminiai cepelinai, bulviniai blynai, vėdarai, dzūkiškų grybų patiekalai ir pan.). Kepiniai visuomet švieži, kvapnūs, nes kepami vietoje. Saldžiaiai duodami vaisiai, saldumynai, sultys, ledai. Gėrimai – su 15° alkoholio. Tai įvairių firmų alus, natūralūs lietuviški vynai, įvairių rūšių šampanas. Vasarą baro lankytojai ypač mėgsta sėdėti balkone ir mėgautis skanėstais.

Fitobare gaunami vaistažolių kokteilai, kurie geriami rekomendavus gydytojams patogiu svečiams laiku. Jie paruošiami iš įvairių gydomųjų žolių. Labai teigiamai veikia skrandžio, žarnyno negalavimus, ramina nervus, gydo nemigą.

Gerai nuteikia baro muzika. Tai lyrinės lietuvių dainos, klasikų įrašai. Svečias, mėgstantis fortepioną, gali čia juo pasinaudoti.

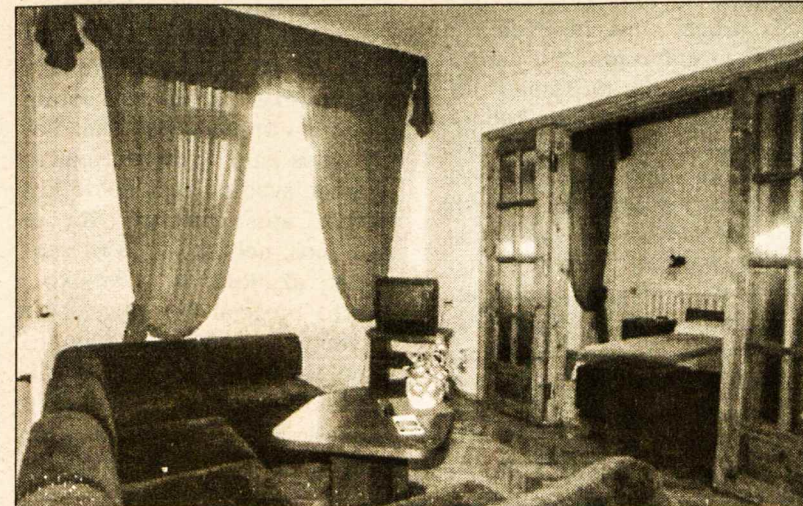
Baras veikia nuo 10 v.r., iki 10 v.v. Vasaros metu ruošiamasi įrengti suvenyrų prekyvietę, kur bus galima gauti gintaro puošnių, sidabro gaminių, tautodailės, juostų, mezginių, paveikslų...

Taip pagyvenęs sanatorijoje atsišauki, sustiprėję ir grįžti namo gerai nusiteikęs.

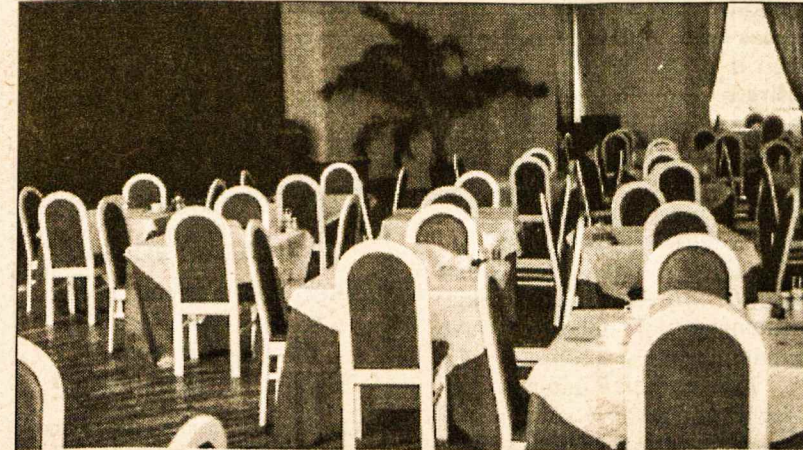
„Draugystės“ sanatorijos pastatas Druskininkuose

Nuotr. A. Lukoševičiaus

Gyvenamasis „Draugystės“ kambarys, pritaikytas poilsiautojams Druskininkuose

Nuotr. A. Lukoševičiaus

Taip atrodo Druskininkų „Draugystės“ sanatorijos valgykla

Nuotr. A. Lukoševičiaus

Spaudos balsai

Kaimynai stebi Lietuvą

„Maskaradas“ Maskvoje

Valstybinis Vilniaus mažasis teatras š.m. balandžio pradžioje sėkmingai dalyvavo trečiame Čechovo vardo teatrų festivalyje Maskvoje. Vilniečiai pasirodė su Lermontovo pjesė „Maskaradas“, režisuota Rimo Tumino. Maskvos dienraštis „Nezavisimaja Gazeta“ š.m. balandžio 11 d. laidoje savo „Maskarado“ kritinį įvertinimą pavadino „Sniego ir valso sūkuryje“. „Spektaklyje vėl ir vėl krinta sniegas, vėl ir vėl skamba beribis Kačaturiano valsas, vėl ir vėl pralekia poros, paliečiančios širdį, pertraukiančios susimastymą, patraukdamos paskui save į grožio karalystę... Į karalystę šalto bajoriško Peterburgo, kitaip pasakius, į legendą apie Peterburgą – į miestą granto pakrančių, maskaradų ir pasivaikščiojimų, staigių vėjų, netekusių vilties kavaleristų-sargybinių, svarbių aukštų pareigūnų, vargšų. Į miestą balto ir dvikovo, netikėtų mirčių, jamžintų marmuro statulose bei puikiuose cilėraščiuose. Kai kas spektaklyje buvo suvaidinta su žaviu humoru: iš eketės pasirodo krutinantį lūpas keista žuvis, savaime iškilantis į paviršių ir vėl pasineriantis lavonas, pasirodo purkščiantis vandenį kaukėtas naras“.

Tame pačiame straipsnyje teatrologė Michailova pareiškė: „Vaidinant ne savo klasikinį veiklą režisūros laisvės laipsnis padidėja, ir tai yra gerai. (Toronto kritikai mano, kad blogai, J. B.). Tuminas su pasitenkinimu šia laisve naudojasi, kuri jį daro kūrybiškesnį, įgalina jį pamatyti pas Lermontovą tai, ko mes, rusai, niekad nematėme. Spektaklio metu dažnai juokiamasi, jame daug malonaus humoro. Man vienas iš pagrindinių spektaklio „Maskaradas“ herojų yra scenografas Adomas Jacovskis, nepaprastai tiksliai atvaizdavęs Peterburgo miesto sniego ir antkapių nuotaiką žiemą“.

Apie tą patį spektaklį Maskvos dienraštis „Izvestia“ š.m. balandžio 7 d. laidoje rašo: „Artistai, susispaudę į ankštą būrį, praeina per sceną, apskritaveidžius kunigaikštis Zvezdičius, vilkį ilgą juodą milinę, švaistosi kardu, besiskirstantys iš baltos svečiais bičiuliškai slenka į sceną ir įlipa pakankamai aukštai... Logiškos minties čia nėra, tačiau yra žiūrovus pagaunanti jausmo logika

– po paskutiniųjų žodžių salė pratrūko ovacijomis, beje, labiausiai džiūgavo ne teatrinė publika, kurią sunku būtų apkalinti snobizmu“.

Po Vilniaus mažojo teatro gastrolių Toronte šio miesto trijų dienraščiai kritikai Tumino „Maskaradui“ buvo mažiau palankūs.

Lietuvos pavyzdžiui

Paryžiaus rusų savaitraštis „Ruskaja Mysl“ š.m. balandžio 9-15 d. laidoje rašo: „Keistas, vingiuotas dabartinės Lietuvos kelias pirmąjį šalies regioną daugeliui vyksnių šiame regione negali nusteibinti. Kai lietuviai sako, kad jie pradėjo Europos žemėlapyje keitimą, tai tame tvirtinime, nepaisant aiškaus perdėjimo, yra dalis tiesos. Kaip ten bebūtų, bet pirmiems padaryti sprendimą LKP ištotti iš SSKP ir vėliau respublikai ištotti iš sovietų sąjungos, dar nesuprantančios savo žlugimo, – daug reikiša.“

Lietuva pradėjo „grandinę reakciją“ – tai faktas. Todėl visos kitos respublikos (įskaitant Europos reikaluose Lietuvą pralenkusią Estiją) tik sekė „Lietuvos pavyzdžiui“. Svarbu buvo išimti iš imperijos vieną grandį, kad subyrėtų visa grandinė. Ir tai pradėjome mes“ – sako lietuviai patiriotai.

Praslinkus keleriems metams Lietuva antrą kartą visus nusteibino, pakeitusi „dešiniųjų“ į kairiųjų „buvusiųjų“ valdžią. Tačiau netrukus po to ir Lenkijoje laimėjo „buvusieji“... Vėliau tas pats įvyko ir kituose anksčiau komunistų valdomuose kraštuose. Buvu aišku, tai buvo polinkis...

Šiandien Lietuva stebina trečią kartą: prezidentu jį parinko asmenį, kuris gyveno Lietuvoje iš viso aštuonis mėnesius, aukšto rango Amerikos valstybės vadkininką, JAV pilietį Valdą Adaminką“.

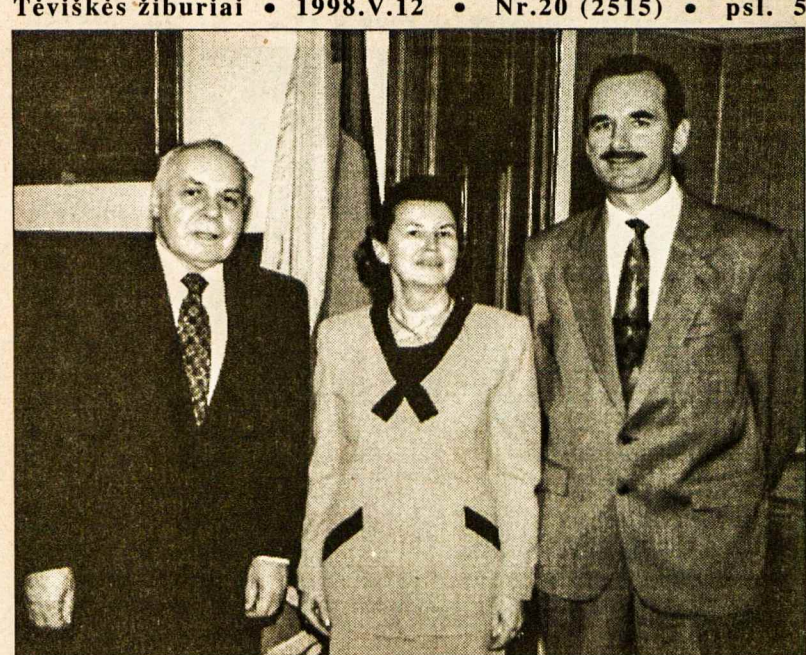
Neatrodė, kad kitos anksčiau komunistų valdomos šalys būtų pasirinkusios prezidentu ne savo valstybės pilietį.

Lenkų skundai ir grasinimai

Varšuvos dienraštis „Rzeczpopolita“ š.m. balandžio 21 d. laidoje išspausdino skaitytojų laišką, kuriame tarp kitko rašoma: „Labai gerai, kad pagaliau lenkų parlamentariai pareikalavo Lietuvos lenkams teisių. Nesuprantamas yra Lenkijos respublikos valdžios perdėtas uolumas tvarkant santykius su Lietuva, kuris ne tik neatneša apčiuopiamos naudos lenkų mažumai Lietuvoje, bet ir jo būklę pablogina. Lietuvos valdžia diskriminuoja lenkiškas mokyklas (ribojamos lenkiškų mokyklų lėšos ir kartu skiriamos didelės sumos lietuviškoms mokykloms), ribojamas lenkų kalbos vartojimas mokyklose ir lenkiškose įstaigose, neišspręsta daug kitų reikalų. Lietuvos lenkų mažumos teisių saugojimas, mano nuomone, turėtų būti tarptautinių santykių su Lietuva plėtra“.

Lietuvos prezidentas V. Adamkus prieš rinkimus pokalbį su Lietuvos lenkų sąjungos oficiozu „Nasza Gazeta“ (1997 m. gruodžio 4-10 d.) pažadėjo lenkų siekius patenkinti. (Šį pokalbį be pastabų mielai perspausdino sovietinis Toronto lenkų savaitraštis „Głos Polski“). Lenkų nemėgstamo prof. Z. Zinkevičiaus pašalinimas iš švietimo ir mokslo ministerio pareigų, atrodo, yra tą pažadą vykdyto pradžia.

Reikalaujama daugiau teisių savo tautinei mažumai, lenkai moka Lietuvai ir pagrasinti. Krokuvos savaitraštis „Tygodnik“ „Powszechny“ š.m. vasario 8 d. laidoje rašo: „Sunku būtų manyti, kad Lietuvos-Lenkijos parlamentarių grupuotėje nebūtų ginčų ir nuomonių trinties. Tačiau galima buvo tikėtis, kad vis dėlto apsitariamų metu nevyktų sudėtiniai ir keblūs tautinių mažumų reikalai. O jeigu taip jau įvyktų, tai reikėtų kritiškai pažvelgti taip pat į savo kiemą. Tuo tarpu neseniai įvykusioje antroje grupuotės sesijoje, dėl nevykusiai Lietuvoje paruošto tautinių mažumų įstatymo, Lietuvos delegacija tapo lenkų kritikos taikinio. Išreikalavusi šiuo reikalu kompromisinį nutarimą lenkų pusė grasino nepasirašyti sutarties dėl abipusės paramos siekiant narystės Europos sąjungoje. Galutinai buvo paskelbta lenkų diplomatijos pergalė“.

Lietuvos ir užsienio lietuvių pasitarime Vašingtone ambasadorius 1998 m. kovo 28 d. Iš dešinės: ambasadorius JAV ir Meksikoje dr. STASYS SAKALAUSKAS, PLB v-bos vykdomoji vicepirmininkė MILDA LENKAUSKIENĖ, PLB kontrolės komisijos pirmininkas ALGIMANTAS GEČYS

Galimybės žydams Rusijoje

„The Canadian Jewish News“ 1998 m. balandžio 16 d. laidoje paskelbė Sheldon Kirschner straipsnį apie dabartinę Rusijos pasikeitusią žydų atžvilgiu politiką ir atsivėrusias naujas galimybes įvairiose gyvenimo srityse.

Autorius rašo, kad nuo 1980 m. šimtai tūkstančių žydų paliko ir ruošėsi palikti Rusiją, nes tai daryti vertė valstybės remiamas antisemitizmas. Griuvus Sovietų Sąjungai, padėtis staiga pasikeitė. Primenama, kad po bolševikų revoliucijos 1917 m. apie pustrčio dešimtmečio žydų įnašas į komunistinį režimą buvo žymus ir pasireiškė visose sovietinio gyvenimo srityse. Tačiau apie 1940-tuosius prasidėjo žydų šalinimas iš vyriausybės, kariuomenės vadovybės, saugumo bei diplomatinio tarnybos, universitetų bei mokslinių institucijų. Stalino mirtis 1953 m. padarė šiam valymui galą ir išgelbėjo žydus nuo tremties į Sibirą. Bet antisemitizmas, kurį Stalinas buvo sukūręs, su jo mirtimi neišnyko. Tik su labai mažomis išimtimis Stalino įpėdiniai tęsė žydus diskriminuojančią politiką.

Griuvus komunizmui, žydai nebebuvo laikomi antros klasės piliečiais. Tiems, kurie buvo pasirodę emigruoti, tas pokytis nieko nebereikėjo, bet pasilikę pajuto naują visuomeninio gyvenimo klimatą. Pajutę demokratiją ir laisvę, jungėsi į naujos Rusijos kūrėjų. Vienas tokių – Boris Nemtsov, buvęs Nižny Novgorodo provincijos gubernatorius B. Jelcino buvo paskirtas ministerio pirminko pavaduotoju. Šiam jaunam 38 metų fizikai buvo patiktas ekonominio gyvenimo pervedimas į kapitalizmą sistemą. Išliko ir daugiau asmenų: A. Livshits, Y. Urinson ir Y. Primakov. Pirmasis – Jelcino kanceliarijos viršininkas, antras – ekonomikos ministerio pavaduotojas, trečiasis buvo pakviestas užsienio reikalų ministerio pareigoms. Sergejus Kirijenko yra pusiau žydas. Nors parlamentas priešinosi, Jelcino jis yra pakviestas pakeisti buvusį ministrą pirminką Černomyrdiną. Grigorius Javlinkis – pusiau žydas vadovauja ekonomijos reformoms, vadovauja liberalams duomoje.

Vladimiras Gusinsky, 45 m. amžiaus, naujojo Rusijos žydų kongreso įsteigėjas, bankininkas, kai kurių televizijos, radijo stočių savininkas, leidėjų direktorius, įtakingas asmuo, pagelbėjęs gen. A. Koržakovą pašalinti iš Jelcino artimos aplinkos. Savo asmeninei apsaugai Gusinsky išlaiko 1000 sargybinių būrį, kuriam vadovauja buvęs KGB generolas F. Babkov.

Šiuo metu turtingiausi žmogumi Rusijoje yra laikomas 51 m. amžiaus matematikas iš profesijos Berezovsky. Jis ir dar šeši verslininkai kontroliuoja pusę Rusijos ekonomikos. Berezovsky yra automobilių pardavimo savininkas, turi akcijų bankuose, nekilnojamojo turto pardavimo versluose, alyvos bendrovėse, aviacijos ir televizijos firmose. Pirmąjį milijoną jis uždirbo 1989 m. įsteigęs „Logovaz“, automobilių pardavimo bendrovę, kuri tapo automobilių fabriko „Autovaz“ partneriu. Jis taip pat akcijų žurnalas „Ogonyok“ leidkloje. Save laikydamas laisvosios rinkos reformininku yra jau sukąšęs tris milijonus. Artimas Jelcino ir jo dukters draugas, patarėjas finansiniais klausimais. Neeiliniai vaidmenį jis atliko iš pareigų atleidžiant V. Černomyrdiną. 1994 m. jis priėmė Izraelio pilietybę ir dėl to formaliai Rusijoje jokių pareigų neturi, bet liks kaip galinga

figūra besikeičiančioje Rusijoje.

Rusijos žydų kongreso apklausos duomenimis, tik 18% rusų galvoja, kad žydai Rusijos visuomenėje turi didelę įtaką. O kitoje visai neseniai paskelbtoje apklausoje 46% gyventojų tiki, kad žydai atlieka apieginus žudymus, baigia straipsnį autorius.

Lev Krichesky, žydų žinių agentūros Maskvoje korespondentas rašo apie Rusijos įstatymų leidėjus, norinčius užsitikrinti, kad būsimasis ministras pirminkas nebūtų Izraelio pilietis. Žemųjų rūmų pirm. Gennady Seleznev pareikalavo, kad vyriausybė iširtų, ar paskirtasis ministras Sergei Kirijenko šalia Rusijos neturi dar ir Izraelio pilietybę? S. Kirijenko po paskyrimo pokalbyje su TV atstovais paaiškino, kad jo tėvas esąs žydas, motina rusė, pavardė ukrainietiška, o gimęs Gruzijoje.

Susipažinus su tokiais ar panašiais straipsniais, žinant, kokią valdančiąsias viršūnes demokratiniuose kraštuose, ypač JAV, yra įkove žydai, persąs viena aiški išvada: žydai yra veržli, gabi, darbšti tauta; ir labai vieningi, ir tai gal dėl to, kad visais laikais ir beveik visur buvo persekiojama, niekinama, pajaukiama, net naikinama. Nepaisydami kliūčių bei nepalankios aplinkos, žydai visame pasaulyje ir visose gyvenimo srityse yra pasiekę reikšmingų aukštumų. **Snk.**

P.S. Paskutiniomis žiniomis iš Maskvos, Rusijos atstovų rūmai (duma) trečiuoju balsavimu patvirtino prez. B. Jelcino ministerio pirminko pareigoms pakviestą Sergejų Kirijenką. (RED.)

Dr. Milda Danytė Amerikos-Lietuvos kultūros ryšių konferencijoje 1998.III.27 Vilniuje skaitė paskaitą apie svyruojantį nusiteikimą lietuvių bei Kanados lietuvių angliškoje beletristikoje. Palygino ir dvi knygas: M. Egglestone „Mountain Chadows“, 1955 m. ir A. Šileikos „Buying on time“, 1996.

M. Egglestone-Magdaleną Raškevičiūtę gimė 1907 m. Bankhead, Alberta. Savo knygoje vaizduoja maždaug 1915-30 m. laikotarpį. Vyksta trintis tarp ateivių tėvų ir jų vaikų, kurie palaipsniui tolsta nuo tėvų papročių, lietuvių kalbos, ir sudaro savo papročius, gyvenimo stilių. Knygos vienas pagrindinių asmenų – lietuvaite Maggie, išgyvenusi tokią laikotarpį, nutaria visiškai išjungti į kanadišką kultūrą.

A. Šileika g. 1953 m. rašo skirtingą formą, ipina humoro. Jo vaizduojamas laikotarpis yra keliasdešimt metų vėlesnis. Būdinga tai, kad ateivių laikotarpio išjungimo eiga į krašto kultūrą ir gyvenimą yra beveik tokia pati kaip Egglestone-Raškevičiūtės aprašyta.

Dr. Danytė dėsto Vytauto Didžiojo universitete Kaune nuo 1990 m., yra anglų k. ir literatūros katedros vedėja. 1997 m. įjungė ir A. Šileikos knygą į savo anglų kalba dėstomą kursą „Kanados literatūra“. JVD

PRINTING
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Priimame kainos, aukšto kokybės.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Sudiev Punsco "Klumpel", sėkmingai koncertavusiai Čikagoje. Priekyje – JAV Lietuvių bendruomenės kultūros tarybos pirmininkė MARIJA REMIENĖ ir krašto valdybos pirmininkė REGINA NARUŠIENĖ

Atsimena net ežeras

Neužmirštama dienos drama

VINCAS KORSAKAS

Sorakienė Bronė, ištempta rusų kareivių iš lovos, stovėjo prie degančios sodybos ir svaigo nuo dūmų ir ežero drėgmės. Jai už rankų laikėsi trys maži vaikai – Albinas, Stasys ir Onutė. Iš baimės virpančiomis lūpomis vis klausė: – Už ką degina mūsų namus? – Už ką? – klausė ir ji, nes ir pati nežinojo. Klausė dėl to, kad klausiti reikėjo, nes iš baimės ir skausmo alpo širdis. Ji sunkiai sirgo ir prieš keletą mėnesių apako. Todėl nematė traagiško vaizdo: įnirusių rusų kareivių ir siaubingų ugnies liežuvių. Girdėjo tik automatų tratėjimą, besiveržiančios liepsnos ūžesį, išsigandusių vaikų klyksmą, kiaulių žviegimą, šunies staigumą, jautė sylvančios mėsos kvapą. Išstumdami ją iš kambario, kareiviai neleido nieko pasiimti ne tik jai, bet ir kitiems šeimos nariams. Kas kuo buvo apsirengęs, tą ir turėjo. Vis kita liko ugnyje: patalynė, vyriški ir moteriški drabužiai, drobės rietimai, grūdai, miltai, net verdantys pietūs. Viskas degė. Baisiausia, kad degė gyvos kiaušės ir šuo. Liko tik karvė ir arklys. Jie tuo metu buvo ganykloje.

Staugė šuo, kada tirpo grandinės/ Liepsnos skraistė raudonam fone.

– Aš juk šuo. Aš ne priešas tėvynės! Už ką deginat gyvą manę, Ir dar pririštą kaip piktadary? Aš – žvėris. Aš nemoku kalbėti...

Kas jūs, žmonės? Šaukiuosi tiesios!

Ar atėjot žudyti ir plėšti? Atsakyti prašau jus visus!

Niekas į šį klausimą jam neatsakė. Šuo nebuvo tėvynės išdavikas. Nebuvo liaudies priešininkas. Jis neįkandęs nė vienam sovietiniam žmogui. Jis neagitavo prieš okupacinę valdžią, nepalatinė lapelių, ginklo neturėjo, tačiau vis tiek turėjo sudegintą gyvą ir dar pririštą, palydimas kareivių juoko ir keiksmų.

– Rodos, galėjo nors šunį paleisti, išvaryti iš tvarto kiaušes... Ot širdys žmonių, atklydusių nuo Volgos, – garsiai mąstė jina. Bet kas gi paleis šunį arba išvarys iš tvarto kiaušes, – jos vyras Vincas liko degančio namo rūsyje. Vyro brolis Juozas, kuris tuo metuėjo pas kaimynus, – nušautas, jaunesnysis jo brolis Petras su tėvu sumiti prieš padegant namus ir nuvaryti.

Ji nežinojo kas su ja darėsi. Nežinojo tą baisią akimirką ko gaila: vaikų, vyro, savęs, namų ar viso krašto, kuris buvo taip žiauriai teriojamas.

Tą dieną jie sudegino dar keletą sodybų, nors niekas ir juos nepaleido nė vieno šūvio. Niekas net kumščiu nepagrasė. Vokiečiai daug ką sušaudė, sudegino, tačiau tai buvo karo metais, o rusai tai daro dabar, kai pasauliję viešpatauja taika...

Aitrių dūmų ir degusių kvapas dvelkė į veidą. Karšti pelenai degino kojas, bet ji nežinojo kur eiti. Vaikai ją traukė tai ir priekį, tai atgal. Pagaliau ranko-

mis susiradusi didoką akmenį atsisisėdo. Kareivių juokas ir keiksmas, atplaukę nuo kaimynų pušės, susimaišė su žmonių verkimais ir maldomis. Ji svarstė, kur šiandien nakvos, ką duos valgyti vaikams. Galėjo ateiti ir kaimynai, bet jie įbauginti. Ji nematė, bet girdėjo ir suprato iš kareivių keiksmų. Tuo metu artimiausias kaimynas Vincas Žagunis atsi-klaupęs bučiavo leitenanto rankas, kad jo vadovaujamas būrys nedegintų sodybos. Kiti kaimynai irgi buvo suvaryti į vieną krūvą ir neturėjo teisės vaikštinėti.

Iš vėsenos oro ji suprato, kad artėja vakaras. Pajuto, kad šalta ir vaikams, nes buvo beveik nuogi. Visus tris apkabinusi ir priglaudusi prie savęs pasukdama maldoje.

– Viešpatie, išvesk mane neregę su mažais vaikais iš šios šalies. Parodyk kelią į namus, kuriuose daugiau nakvyne, pri-glausčiau bei paguldysiu vaikus. Viešpatie, aš ligonė, aš neturiu jėgų čia tūnoti. Išgelbėk vaikus. Juos palieku Tavo valiai. Aš pati nušliauši keliais prie vandens... Tegul tyli vakaro vilnis priglaudžia mane savo patale...

Atsikėlusį bandė eiti, bet vaikai, įsikibę į jos rankas, tvirtai laikėsi ir nenorėjo pasilikti. Matydami, kad motina nori juos palikti, pradėjo verkėti. Neturėdama jėgų palikti, vedėsi ir juos. Ji eina, eina... Bet kas tai? Kodėl taip ilgai reikia eiti? Kodėl taip toli? Juk iki ežero buvo tik keliolika metrų. Rankomis pradėjo graibstyti žemę.

– Mamute, nebeik, ten vanduo, – klykė vaikai. – Mamute vanduo!

Stiprus vandens pleškienimas ir nendrių šlamesys privertė ją krūptelti.

– Brone, kur tu eini? – išgirdo savo vyro balsą, kuris palengvėle brido iš vandens.

– Džiaugsmo mano, tai tu gyvas? – paklausė ji. – Aš maniau, kad sudegęs.

– Aš nesudegęs. Pridengtas dūmų išlindau iš rūsiu, atšliaužiau prie vandens, įbridau į nendres ir paniręs į vandenį išbuvau iki šiol, taigi daugiau nei šešias valandas.

– Tu sušalęs. Ateik, prisiglausk, sušildysiu. Tai pasakius, prisiminė, kad ji tik su naktiniais marškiniais ir jai pačiai šalta.

– O kur tuėjai?

– Pas tave...

Jis nieko daugiau jai nesakė ir neklusnino. Buvo viskas aišku... Užmiršęs, kad su šlapiais drabužiais, apglėbė ją ir vaikus. Visi, įsmeigę akis į mėnulio apšviestus degesius, liko laukti rytojaus.

Ta vieta dvelkia Pirčiupiu – krauju, dūmais ir pelenais. Metų prabėgo daug, tačiau viso to neužmiršo ne tik aplinkiniai kaimynai, bet ir vasaros vėjo dvelkimas, ir krantus bučiuojanti Veisiejio vilnis. Ji dar ilgai minės kruvinąją dramą, kuri įvyko keturiasdešimt penktųjų metų liepos šeštąją dieną Paveisninkų kaime ant Veisiejio ežero kranto.

Kur žmonės akmenėlius renka...

Atostogų vaizdeliai

Atitrūkusi nuo paplūdimio smiltelė kažkur dingsta amžiname jūros šniokštme. Čia pat cypia apdžiūvusi palmės šaka. Dar vienas stipresnis vėjo pūstelėjimas – ir ji išsities šalia išplauto, virvėmis suraišio to kažkokio lentgalio, apstoto žuvėdrų, ieškančių ko nors pusryčiams.

Žingsniuojų į šiaurę. Atgal – į pietus. Basas kojas plauna bangų putos. "Good morning" nueinantiesiems, "hi" grįžtantiems. Kai kurie staiga stabteli: o-o, įdomus akmenėlis, o čia kriauklė kokia! Iš tikrųjų čia nėra kuo per daug ir domėtis, nebent staiga atjaunėtum... O man taip trūksta kam nors pasakyti "labas" ir išgirsti tokį patį atsakymą. Deja, nė vieno lietuviu. Išgirsti kalbant prancūziškai, angliškai, ispaniškai, vokiškai ar dar kaip kitaip. Tik jūra kalba visiems ta pačia kalba, sakytum "esperanto". Tik reikia nusiraminti, gerai įsiklausyti, ir suprasi. Bet ne visiems įdomu. Lengviau suprasti iš paplūdimio restorano trenkiančią muziką, skambančias taures, laimingą juoką. O į viską įsipina garsūs jaunimo šūkavimai – ak, tikrai sunku tiems, kurie tinklinio aikštelėje žaidžia prieš vėją. O to vėjo, vėjo... Žygiuojant

Archeologiniai radiniai – gintaro dirbiniai Juodkrantėje iš II tūkstantmečio pr. Kr. Kristų. Kazimiero Mizgrio gintaro galerija-muzejus. Nuotr. A. Lukšeno

Daraktorius - kaimo švyturys

Kazimieras Jagminas – slaptosios mokyklos mokytojas

A. POŠKUS

Kaimo daraktorius Kazimieras Jagminas – bene iškiliausias liaudies švietėjas Mažeikių krašte. Nuo pat jaunystės ligi mirties daug jėgų jis paskyrė daraktorinėms mokykloms, ugdymas tautinę samonę ir puoselėdamas gimtąją kalbą.

Nedaug turime biografinių duomenų apie šią asmenybę. Tačiau Buknaičių ir Knabikų kaimuose, prie Vadaksties krantų žmonių atmintyje yra išlikęs jo taurus paveikslas.

XIX š. pabaigoje, kada caro valdžia vykdė tautinę ir socialinę priespaudą – draudė lietuvišką mokyklą, daraktorius Liutkauskas, Juknos, Knotvainio ir kitose sodybose slaptai mokė vaikus rašto. Norinčius toliau mokytis jis parengdavo ir pirmąsias gimnazijos klases.

K. Jagminas gimė 1846 m. (tikslų gimimo vietą nežinoma) ūkininkų šeimoje. Jis buvo išsilavinęs, neblogai mokėjo gimtąją kalbą, buvo susipažinęs su to meto literatūra, domėjosi mūsų krašto istorija. Palaikė ryšius su knygnešiais, kurie jam pristatydavo lietuviškų knygų, leidinių Tilžėje. Gautaisias knygas panaudodavo vaikų mokymui. Pagal senesnių žmonių atsiminimus, K. Jagminas buvo vidutinio ūgio, ramaus būdo, lėtos eisenos, truputį palinkęs į priekį. Jo pažįtos buvo demokratinės. Todėl mokinius auklėjo Tėvynės meilės dvasia.

Daraktorius mokė vaikus paprastoje pirkioje grupėmis po 15-20, susodinęs ant pailgų suolių prie bendro didelio stalo, kurio galė pats sėdėdavęs. Mokė tuo metu vyravusiu "slebizavimu" metodu. Visi mokiniai skiemenuodavo kartu, o paskui dar klausinėdavo po vieną. Jis papasakodavo vaikams apie garbingą mūsų Tėvynės praeitį – didvyrišką lietuvių kovą su kryžiuočiais, supažindindavo su tautosaka, pasekdamas pasakų.

Mokymo priemonės buvo

užaina noras spėti: viešbučio savininkas, įlindęs į savo mažą raštinėlę, skaičiuoja pinigų. Kaip gi kitaip? Tai jo užsiėmimas. Po didžiulėje lentoje apšviesto pavadinimo "Traders" aiškiai parašyta: "The customer is always number one". Taip paskelbti turbūt apsimokėjo...

Las Olas – centrinė ilgoka, į jūrą įsirišusi Fort Lauderdale, FL, gatvė. Niekuo ji per daug nesiskirtų nuo kitų amerikietiškos išvaizdos gatvių, jei ne ta dalis, kur plevėsuoja margaspalvės vėliavos. Pamatęs sakytum, šventė kokia. Žinoma – šventė nuolatinė, šventė prekiautojams. Apskaičiuota ir gerai atspėta: retas kuris pravažiuotų pro šalį nesustojęs, neišlipęs, ir puošnias parduotuvių vitrinas nedirstelėjęs. Itališkos, prancūziškos užteigos su kelių pastojančiais milžiniškais valgiais, su dailiais staliukais šaligatviuose – nors imk ir sėsk. Laksto šmaikštūs jauni vyrukai, kalbina praieivius, aptarnauja atsisėdusius. Linksma vietelė – ūžia, kleaga, juokauja. Kosmetikos kvapai maišosi su iš virtuvių sklindančiais. Kunkuliuoja laimės

katilas. Kas kita šalia. Kelios meno galerijos tuščios. Sėdi ten po vieną nuobodžiaujantį žmogelį – nė krust. Toks jų darbas. Kai kas įkiša pro duris galvą. Išsigąsta tuštumos – ir atgal. Gal ir kainų – 3,000, 4,000. O kampe susmukusi seno jūrininko skulptūra – 24,000. Po paveiks-lais, kuriems būtų sunku sugalvoti pavadinimą, menininkų vardai. Kas juos pažįsta, tai tuos vardus ir perka. Tai tik rodo, kad čia turtingų žmonių netrūksta. O niekniekių parduotuvėlės užverstos viskuo – nuo auksinio kryželio iki krištolinės lempos ir medinio šuniuko. Čia daug čiupinėtojų. Jų tikrai daugiau nei pirkėjų. Nelengva pardavėjams be perstojo žvilgčioti – kas pirsks, kas tik pasidomės. Na, bet didžiausia atostogautojų spūstis vis dėlto prie tų valgyklų, ypač vidudienį. Mat atėjo dvilykta, ir sėsk už stalo – tokia jau tvarka.

Rusaitė Nataša iš Kazachstano studijuoja šio miesto universitete. Tėvai apmoka mokslą, ji pati pragyvenimui užsidirba vakarais dirbdama vaikų drabužių parduotuvėje. Draugauja su trečios išievių kartos lietuviu, nebekalbančiu lietuviškai, bet dar besidominčiu Lietuva, Europa. O Nataša žada jį per atostogas nusiskraidinti į Kazachstaną. Rusaitė pasakojo, kad Miami rusai yra susitelkę į savo klubą. Jie visi neblogai kalba angliškai ir yra gana turtingi. Kokia jų praeitis, vargu ar Nataša galėtų papasakoti. Pokalbyje tikrai pritarė, kad Miami miestas yra jau žymus tarptautinių verslo ryšių centras, jungiantis Europą, Pietų Ameriką ir JAV. Tų ryšių darbuotėje kai kada išlenda ir lietuviškos pavardės.

El Nino viską sumaišė. Ne vienas lakstė po krautus nusi-pirkti šiltesnių drabužių. Oro pranešėjai nebežino nei ką sakyti, nei kokius žemėlapius rodyti. Srovės nelaukia, kol jie parodys. Kol aiškintojai ką pasako, žiūrėk – jau visai kas kita. Per gana trumpą laiką jie visi pavirto melagiais. Vargšai. Išvažiuojantiems beliko tik guostis, kad kita žiemą bus geriau. O viešbučių savininkai stačiai garantuoja – tik neišsigąskit, grįžkit, Florida yra Florida, šilčiausias pasaulyje jūros vanduo... Didžiausias akvariumas... W. Disney pasakų pasaulis... Gerų drabužių ir laikrodžių nuolatinis išpardavimas...

TV ekrane kaukia ir lekia policijos bei greitosios pagalbos automobiliai. Atskubėję pareigūnai neša sužeistuosius, rakina nusikaltėlius. Nakties gyvenimas kaip ant delno. Tai šen, tai ten kas nors ne pagal įstatymus ir sąžines. Viena kita žinutė apie prezidentą ir moteris, truputį apie Iraką. O Kanados kaip nebūta. Kanadiečiai kitaip įdomūs – brangūs sveteliai. Tokie patys kaip vokiečiai, anglai, olandai, švedai ir bet kokie kiti žiemos atostogautojai. Ką gi apie juos, nebuot jau koks rimtesnis užpuolimas pasitaiko... Sporto mėgėjai čia jau skūstis negalėtų. Riedantis į skylę golfo svedinukas vertas nufilmuoti, nes žiūrovų netrūksta... O apie sveikatą, ligas ir vitaminus, apie vaistus, mąkstas gali prisizūrėti, prisiklausyti kiek nori. Laidų sudarytojai žino ką daryti. Jei vienuose sveikatos priežiūros namuose amžiaus vidurkis 91 metai – viskas ašiu...

Č. Senkevičius, Pompano Beach, FL, 1998 m.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(Prieš Lietuvių Namus)

Tel. 416 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšai (contact lenses).

Toronto "Gintaro" šokėjos metiniame koncerte š.m. balandžio 26 d. Anapilio salėje Mississauga. Nuotr. R. Puterio

"Ir užaugo rugeliai"

Toronto "Gintaro" pavasarinis koncertas

G. BREICHMANIENĖ

Š.m. vasarą Vilniuje "Žalgirio" stadione Dainų šventės metu įvyks ir tautinių šokių šventė – Šokių diena. Šiai šventei parinktas moto – DUONA. Šokiais bus pavaizduota kaip pasėtas rugys išdygsta, užauga, nukertamas, vežamas į malūną, sumaltas grįžta namo ir iš jo kepama kasdieninė duona – pagrindinis žmogaus maistas. Todėl ir "Gintaras" savo koncertui parinko vardą "Ir užaugo rugeliai", nes dalį koncerto programos sudarė nauji, būsimajai šventei sukurti šokiai. Tai daugiausia išievių šokėjams parinkti šokiai, kuriuos jie kartu su Lietuvos šokėjais bendrame rate pašoks "Žalgirio" stadione. Atskiro išievių pasirodymo Vilniuje šiais metais nebus.

Savo koncertą "Gintaras" pradėjo **Rugio giesme**. Tai lyg ir apeiginis šokis, kuris vaizduoja, kaip nukirstas rugys su pagarba parnešamas iš laukų į namus ir perduodamas šeiminiui.

Toliau sekė eilė šokių, kurių daugumą pašoko vaikai ir jaunesnieji šokėjai. Tai Užgavėnių polka, Dujų, Du gaidelių, Malūnėlis, Čigonėlis, Linėlis, Milčius, Prienuis, Sukutė, Žvejų polka ir Suktinis. Išskyrus Milčių, specialiai šiai šventei sukurta Laimutės Kisielienės, kuri bus vyriausia meninės dalies vadovė Vilniuje, kiti šokiai seniau matyti ir mūsų šventėse šokti. 160 "Gintaro" šokėjų, pagal amžių suskirstytų į penkis grupes, puikiai pašoko 21 šokį ir bent iš dalies parodė mums, ko galima tikėtis "Žalgirio" stadione Vilniuje š.m. vasarą.

Po trumpos pertraukos antroje programos dalyje vyravo studentų grupės sudėtingesni šokiai. Tai Pasiutpolkė, Šokimėlis (vyr. vaikų grupė), Riestainiukai (jauniai), Kurapkytė, Pakeltkojis, Supuoklinis, Pakrėstinis, Rugučiai ir Juodasis Jonkelis. Naujuosius šokius šiek tiek atskirai aptarsiu.

Riestainiukai (D. Radvilavičienės choreografija). Su riestainiais (padaryti iš virvės) suvertais ant virvutės įbėga jaunimas (šoka jauniai). Jie žaidžia, viens kitą vilioja, dalinasi riestainiais kol, pagaliau, juos ir suvalgo.

Kurapkytė (J. Lingio chor.) – mergaičių šokis. Kurapkytė nardo, bėga, slepiasi nuo vana-gos, kuris vis tiek ją pasiveja ir pagauna. Tai linksmas, žaismingas šokis.

Supuoklinis (L. Kisielienės chor.) – mergaičių šokis. Jos visada pirmos šokyje, dainoje ir supynėse. Mergaitės pavasariškai nusiteikusios žaidžia, supasi, savo rankų ir kūno judesiais vaizduoja supynes.

Pakrėstinis (J. Lingio chor.). Tai mišrus, sunkesnis ir mums dar nematytas šokis, kurį gražiai pašoko studentų gintariečių grupė.

Milčius (L. Kisielienės chor.). Taip pat naujas atneštas šventei sukurtas šokis vaizduoja, kaip iškulti rugiai vežami į malūną, o iš malūno jau miltų maišai parvežami namo. Tai vis darbo šokiai, vaizduoja ūkio darbus. Visi jie perpinti ir žaismingu šoku, nes po darbo seka poilsis, o jaunimas mėgsta jį praleisti šokdamas. Tai ryškų visų tautų šokiuose, nes jau pats šokis yra jaunatviškas džiaugsmas.

Savo koncertą "Gintaras"

baigė Juodojuo Jonkeliu, kuris jau seniai ir dažnai vyrauja mūsų programose.

Šokiams, kurie bus šokami Vilniuje, muzika panaudota iš įrašo, paruošto būsimajai šventei. Muzika graži, o šokį labai papildo daina. Kitiems šokiams grojo "Gintaro" kaimo kapela, vadovaujama Teodoro Pabrėžos. Pirmoje programos dalyje kaimo kapela pagrojo solo "Valsą" ir "Ep-pa", "Koja, koja..." muzika Gaizausko.

Antrąją programos dalį gražiai papildė solistė Indrė Viskontaitė, padainuodama J. Gruodžio Agnones ir Rugiagėles. Jai akompanavo Ilona Beresnevičienė. Pasibaigus koncertui dar kartą buvo pristatyti visi šokėjai. Tai gražūs lietuviško jaunimo būrys. Vien tik vaikų, suskirstytų pagal amžių į tris grupes, yra šimtas. Taigi "Gintaras" augina sau gražų prieauglį. Tiek vaikai, tiek jaunesnieji ar vyresnieji šokėjai tvarkingai, švariai apgrenti mūsų audėjų ausiais raštuotais lietuviškais drabužiais sudarė tvarkingo ir drausmingo vieneto vaizdą. Tai nuopelnas mokytojų, vadovų ir tėvų, kuriems rūpi "Gintara" išlaikyti aukštumoje. Labai svarbu ne tik šokius paruošti, bet ir reikia mokėti bei sugebėti juos publikai pristatyti. Iš publikos girdėjosi klausimų: kodėl tiek daug mergaičių vietoj karūnėlių nešiojo ramunų vainikėlius? Tai jau mada, mums pasiekusi iš Lietuvos. Ten jaunesnės mergaitės šokių šventės metu būna pasipuošusios iš lauko gėlių nupintais vainikėliais. Tačiau tai neturėtų tapti mergaitės tautinio drabužio dalimi.

Tekstą programai paruošė Nijolė Benotienė, o gražia ir taisyklinga lietuvių kalba ją pranešinėjo Viktorija Benotaitė. Programą sudarė ir apipavidalino Rita Karasijienė.

Tėvų komiteto vardu R. Saplys iškviėtė į sceną vaikų grupių mokytojas: Aldona Bubilienė, Liucija Kaminskiene, Vidą Tiriliene, jaunių mokytoja Ramona Yčienė, studentų grupės mokytoja ir viso ansamblio vadovė Gintarė Sinkaitė. Kiekviena mokytoja turi po vieną ar daugiau padėjėjų. Rita ir Juozas Karasiejai ir toliau pasilieka ansamblio globėjais.

Visiems padėkodamas ir atsisveikindamas, R. Saplys pranešė, kad sekančioji išievių tautinių šokių šventė įvyks Mississauga. Vyriausiais meninės dalies vadovais yra pakviesti Rita ir Juozas Karasiejai. Šią žinią publika sutiko su džiaugsmu, linkėdama jiems sėkmės.

Pranešėja VIKTORIJA BENOTAITE

AUKOKIME LIETUVAI per

TAUTOS FONDA KANADOJE

Mūsų aukos stiprins Lietuvos nepriklausomybę.

Siųskite aukas bei palikimus šiuo adresu:

Tautos fondas Kanadoje,

1573 Bloor St.W., Toronto, ON M6P 1A6

Mažasis teatras iš Vilniaus Toronte

Tarptautiniame teatrų festivalyje š.m. balandžio 21-23 dienomis jis dalyvavo su M. Lermontovo veikalu "Maskaradas", kurį vaidino Ryersono teatre

L. ŠIRVINSKAS

Ar tai buvo M. Lermontov'o "Maskaradas"... Galiausiai tuos, kurie pažinojo autoriaus kūrybą ir atėjo į Vilniaus Mažąjį teatrą spektaklį jos išgirsti. Nebe pirmas ir ne paskutinis kartas, kada teatras atsikaršė, kaip ir bet kuris menininkas, bando rasti tai, kas jį jaudina. Tuomet visi būdai paaisrinami, kai bando tai išreikšti. Kitas klausimas, ar tai pasiteisina, pasiekia tikslą? Pažiūrėjus R. Tumino "Maskaradą" vieni galbūt sakys – ne, kiti gi, jų tarpe ir aš, sakysime – taip.

Aš gičiau pamatyti "Maskaradą", R. Tumino ir jo rankų – Mažąjį teatrą kolektyvą sukurto. Galbūt kai kam pasirodys, kad esu per daug susižavėjęs pastatymu. Galiausiai ir tai paaiškinti – tai tikrai spektaklis iš Lietuvos.

Lietuvos teatras – tai visų pirma dramos teatras. Toks teatras, kaip nė viena kita meno rūšis, galėjo atskleisti tautos jaudulį, skausmą ar džiaugsmą, pesimizmą ar vilčių siekimą ir jų išsipildymą. Tai buvo vienas didžiausių poveikį turinčių ginklų kovai su persama sovietine politika, jos pseudo kultūra, mąstysena. Iš vienos pusės, parinkimas rusų klasikų kūrinių scenai rodė tuometinei valdžiai "gerą pavyzdį" vykdančią "Motinos Rusijos" eksperimentą. Iš kitos pusės, kaip tas kūrinys vaidinamas ir režisieriaus traktuojamas. Tik prisiminkim kelias scenas iš "Maskarado": kunigaikščio Zvezdit' (V. Šapranaukas) – rusų armijos karininko gruziniską kalbą ir šokį. Tai puiki alegorija amžino Rusijos karo Kaukaze (kad ir su Čechenų tauta). Švelnų, jausmingą ir romantiską Ninos (A. Čepaitė) prancūziškos dainos atlikimą kiekvienas galėtų sieti su meile, romantika, vadinasi, ir su laisve, demokratija. Ją grubiai pertraukia ir sutriuškina rusų karo daina. Negyvelio skandinimas – G. Rasputin'o – artimo Rusijos carų šeimai žmogaus, jų gyvenimui ir likimui, o tuo pačiu visai Rusijai, nužudymas. Visame tame fone pagrindiniai personažai išraiška ir jų likimai – Arbenin (A. Dabšys) visko pertekusio ir per visus didžiausius niekšybes perėjusios pabaisos, kuri sunaikina galbūt vienintelę trapią, švarią ir tikrą gyvastį – Niną, – galėtų būti nepaprastai tikslūs ir aštrūs įvaizdžiai to, ką mes galvojome apie mūsų tautos likimą ir sovietinę okupaciją.

Tačiau visa tai praityje – mums nebereikia ieškoti alegorijų santykiuose tarp Lietuvos ir Rusijos. Aukščiau už pragmatiskąjį pasaulį ir gyvenimą menininkas ieško atsakymų į bendrus klausimus, kurie jaudina visą žmoniją šimtų metų ir jaudins ateityje – meilė, grožis, geris, neapykanta, tikėjimas... Iš kur, ir į kur atnori narsas – ir mūsų amžių, praicitą, o gal ieškojo ateities. Minia žmonių visuomet tokia pati, ir dar su varpeliu gana. Ar ne apie tai kalbėjo švedų režisierius I. Bergman'as, pareikšdamas: "Žmonija – tai banda avių, pakranta į traukinio vagoną ir vėžama nežinia kur".

Spektaklio pabaiga vėlgi mus palieka su dviem alegorijom: žaismingai pradėta lėpdyti sniego gniužtė virsta didžiuliu kamuoliu, šluojančiu ir lyginančiu visą, kas tik pasitaiko kelyje; pakelta ant pjedestalo lieka Nina – balta, skaisči ir nekalta – kaip krentantis sniegas...

Gyvenimas eina ir praeina. Su kuo ateiname, ką padarome, kad jame meilės, grožio ir tikėjimo daugiau būtų, negu mums išeinant. Taigi nedaug telieka žavėtis pačiu maskaradu. Kad toks buvo, primena tik prailpiančios šventinės raketos ar laukus žibintų ugnies (ji šiaip jau turėtų degti per visą pravažiuojančių linksmautojų sceną,

● KORYBISKO asmens pesimizmas nėra nuosmukis, bet žmogaus atpikimo alistra. Poetas net ir linksminčiamas ieško amžinųjų tiesų, būties esmės. Savitu būdu jis bando atspėti laiko ir kaitos mįslę, rasti atsakymą į skaismo problemą, atskleisti meilės skriaudų ir žiaurumų bedugnę (Nobelio laureatas Isaac Bashevis Singer).

bet dėl biurokratinio taisyklių, vos spėjusi užsidegti, turėjo būti užgesinta). Visi santykiai narpiojasi prieš ir po maskarado. Išvados padaromos vėliau. Pasekmės seka netrukus.

Niekšingą gyvenimą gyvenęs Arbenin lyg ir bando rasti užuovėją ir naujo gyvenimo pradžią nekaltybėje, doroje, tiesoje – Ninoje. Deja, užnuodyta širdis nebemoka tikėti. Kunigaikščio Zvezdit' tragedija – kad nesutiko Ninos prieš jai ištekančią. Blaškomas linksmybių ir tuštumos jūros, į ją tik ką panėręs, dar sugeba suprasti kas yra meilė ir garbė. Todėl visur iš jo juokiamasi, iš visur jį išmetamas.

Vienintelė asmenybė Nina, su kuriuo vėl gali pasijusti žmogui, jau priklauso kitam. Išiliepsnojusi meilę kunigaikščio širdy, deja, užgęsta juodais dūmais... Galime tikėtis spėlioti jo likimą – taps tokiu, kaip visi, sugebės atsipirti ir surasti laimę ar liks "virš visų" su cinizmo kauke veide... Nina – lyg šapelis, pamestas audroje – viskas jos gyvenime įvyko per anksti; anksti neteko vaikiškos jaunystės, tik pradėjusi meilę negailėtingai užgesinama, ankstyva mirtis. Nekaltas, nesuteptas, tyras kaip kūdikis, tarsi angelas, lieka mums tikėjimo kelrodžiu ir meilė, vilti, tiesa ir grožis – į tikrąsias gyvenimo vertybes.

Nepaprastai subtiliai ir tiksliai atlikti aktoriniai darbai negali nežavėti. Dekoracijos taipogi subtilios, neužgožiančios aktorių, muzika, – viskas kaip upeliai suteka ir vieną jūrą, kurioje režisierius laisvai, išradinčiai, bet tiksliai mus veda šios istorijos keliu.

RIMAS TUMINAS, M. Lermontovo veikalų "Maskaradas" režisierius. Jo vadovaujamas Vilniaus mažasis teatras vaidino tą veikalą tarptautiniame teatrų festivalyje Toronte

Nuotr. B. Tarvydo

BALYS AUGINAS

Vaikystės uostas

...Norėčiau savo tyriausius širdies žodžius supinti giesmėn, kad ji visad skambėtų Tavo garbei žemėje,

o, mano M A M A - -

Ir ŽMOGAUS IR PAUKŠČIO

vienodas likimas – palikti savąjį lizdą,
Kur Motinos akių švyturiai
Nušviečia pirmąjį žingsnį bangavimą,
Kur mylinčių rankų pavėsyje negresia
Jokie pavojai. Jos rūbų klostėse ne kartą,
Paslėpęs papirusių galvą, ramiai užmigdavau,
Sapnuodamas pavarasio linksmytį piemenaitį,
Su karklo švilpynėle brandantį laukais,
Paliekantį žieduotas pėdas...

BET laiko upių ižas pajudino

Mano buities netvirtą luotą –
Ir aš išplaukiau su vėjo burėmis
Į ateities vaivorykstę sužudusias salas,
Numesdamas vilties svajonių inkarus,
Nes prieš akis išnirdavo viltojančios
Nežinomų žemynų laimės uolos...

IR tik šiandien –

Kai mano laivas vėtrų apdraskytom burėm,
Ištrigęs sekulomos smėly trūnija –
O, Motin, suprantu,
Koksai ramus vaikystės uostas Tu
Mažai širdies valtelei mano! –
Kokia jauki, tyli užuovėja
Tavųjų rankų – lelijų žydinčių glėbys –
Jame užmigdamas, regėdavau
Virš savo išlindęs galvelės budint
Tavo mylinčias, šviesias žvaigždes...

A. Eidintas yra pirmutinis Lietuvos istorikas po sovietme-

Tuos, kurie bandė suprasti viską ir nepavyko, galiu nurašyti – nereikia suprasti absoliučiai visko; daug dalykų scenoje vyksta neturėdami praktinės prasmės (scena su "žuvimi"). Jei norite – tai irgi dalis maskarado, juoko. Matant nebe pirmą R. Tumino pastatymą, jų lengvumą, žaismingumą, metaforiškumą, farsą ir grotesko veiksmingą panaudojimą ieškant esminių realybės atramos taškų, nejučiomis imi juos lyginti ir prisiminti įžymio italų kino režisieriaus F. Fellini darbus.

Tikslios mizanscenos, pauzės, veiksmo paastrėjimas ar atslūgimas kuria nuotaiką, atmosferą. Pajunti, kaip žaidimas scenoje įtraukia tave. Tampi dalyviu, nes pradėdi ne tik stebėti, bet ir galvoti, sutikti ar ne, spėlioti, klausytis, suprasti...

Režisierius su aktorių pagalba tik pradeda stebuklo kūrimą. Mes, žiūrovai, perpratę žaidimo taisykles ir prie jo prisidėję savo jausmais ir savo mintimis, užbaigiam bendrą darbą – sukuriame stebuklą. Stebuklą, kurio pavadinimas... Teatras...

Ačiū R. Tuminiui ir teatro kolektyvui už šią šventę, už – "Maskaradą"...

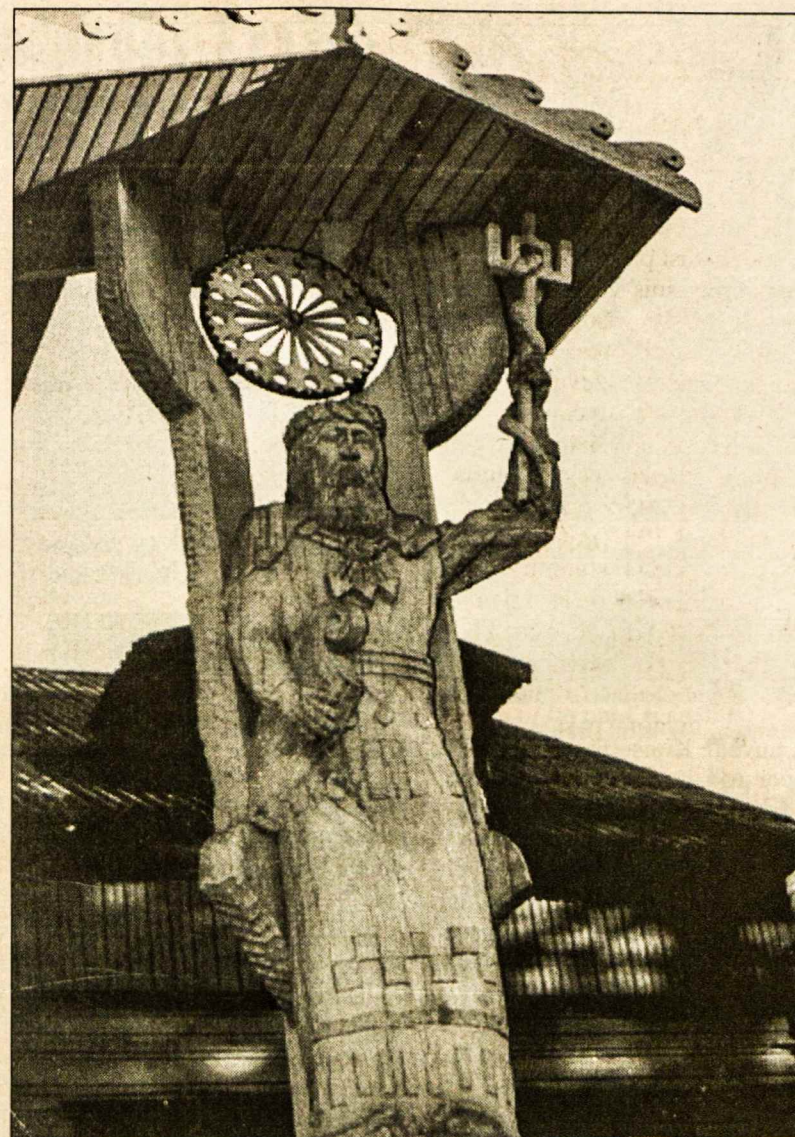
Lietuva Europos politikoje

Leidiny "Lithuania in European Politics", parašytas trijų autorių, išleistas Niujorke angliskai skaitančiai visuomenei

TOMAS A. MICHALSKIS, PH.D.

Šio leidinio autoriai sudaro stiprią lietuvių ir amerikiečių mokslininkų komandą. Lietuvos užsienio tarnyboje A. Eidintas ir V. Žalys yra subrendę lietuvių istorikai. Kai naujosios Lietuvos ambasada buvo paskirta Vašingtone, pirmasis tapo ambasadorium, o antras – pirmuoju sekretorium. Dabar A. Eidintas yra ambasadorius Kanadoje, o V. Žalys tęsia tarnybą Lietuvos užsienio reikalų ministerijoje Vilniuje. A. Senn'as yra istorijos profesorius Wisconsin'o universitete Madisone, pagarsėjęs kaip tarptautinis Lietuvos istorijos ir politikos žinovas. Kas rimtai nagrinėja šio šimtmečio Lietuvos politinę istoriją, privalo skaityti ir prof. dr. Senn'o leidinius. Amerikos lietuvis E. Tuskenis sėkmingai prisidėjo kaip redaktorius.

Šis leidinys sulaukė ir garbaus Zbigniew Brzezinski (Zbigniewo Bžežinskio) puiklausio komentaro. Jis yra žinomas pasaulio tarptautinių ryšių žinovas ir dabar darbuojasi "Center for Strategic and International Studies" Vašingtone. Štai ką jis sako apie tą studiją: "Šių laikų Lietuvos istorija yra giliai susijusi su Vidurio Europos kraštu

Paminklas prie Prienų krašto muziejaus "Krivų krivaitis". Jo autorius – dail. ALGIMANTAS SAKALAUSKAS

tautiniais troškimais. Šis tomas gyvai atspindi atkaklų Lietuvos tautinės nepriklausomybės siekimą ir tragišką Lietuvos pažeidžiamumą".

Po A. Senn'o įžangos skaitytojas gali susipažinti su lietuvių tautine raida šio šimtmečio pradžioje ryšium su pračities įvairių tautų ir kultūrų paveldu. Aiškiai pasirodė dvi galimybės: atgaivinti daugiatautę Didžiąją Lietuvos kunigaikštystę, susijusią su Lenkija, Rusija ar Vokietija, arba kurti modernią, grynai lietuvišką tautinę respubliką.

Nors Lietuva pasirinko pastarąjį kelią, pračities paveldas rimtai apsunkino pirmuosius žingsnius. Geopolitinė kryžkelės pozicija lėmė tu laikų galvosena. Latvijos ir Estijos tautinis kelias buvo lengvesnis. Lietuvos likimas buvo neišvengiamai susijęs su pračities. Kova už Vilnių buvo ne tik gincas dėl teritorijos, bet ir kova dėl Lietuvos paveldo, jos istorijos. Todėl Lietuva negalėjo be Vilniaus nurimti. Konfliktas tarp lietuvių ir lenkų kilo dėl skirtingų pažiūrų į naująją Lietuvą. Karti kova užnuodijo ryšius su Lenkija ir atšaldė ryšius su Latvija bei Estija. Nacių Vokietija ir Sovietų Rusija išnaudojo tą situaciją savo interesams. Ši lietuvių kova suerzino Britaniją ir Prancūziją. Vašingtonas gal būtų palikęs Lietuvą rusų arba lenkų įtakoje, jei ne smarki lietuvių išeivijos JAV laikysena.

A. Eidintas skiria daugiausia dėmesio Lietuvos valstybės atstatymui. Atskleidžia daug naujų informacijos iš iki šiol neprieinamų šaltinių. Jo knyga Aleksandras Stulginskis, Lietuvos prezidentas – gulago kalinys (Vilnius, 1995), jau anksčiau atskleidė šią naują medžiagą. Sovietmečiu okupantai nuolat stengė išrauti nepriklausomybės ženklus iš visuotinės atminties ir iš istorijos puslapių. Nepriklausoma Lietuva buvo niekinama ir vadinama "buržuazine". "fašistine".

Lietuvos istorikai, kurie bandė nagrinėti 1918-1940 laikotarpį, rizikavo. Tada buvo neįmanoma objektyviai gvildinti šio klausimo. Nutilo ir išeivijos istorikų kalbos apie Antaną Smetoną, bet dėl kitų priežasčių. Jo nepasisekimai ir klaidos dar buvo per skaudžius emigrantams istorikams šaltai studijuoti. Smetona netiko Vytauto, Gedimino, Kęstučio, Mindaugo ir net Jogailos eilėse. Daug kam atrodė, kad A. Smetona buvo silpnas ir svyruojantis vadas, kuris privedė šalį prie pražūties. Esą pračityje jis buvo lenkiško banko tarnautojas, palikęs savo gimtinę krizės valandą. Lietuvių katalikų tarpe dar labiau sumažėjo jo populiarumas dėl jo pračities žygių bei pažiūrų.

A. Eidintas yra pirmutinis Lietuvos istorikas po sovietme-

čio, kuris rimtai, objektyviai ir moksliškai žvelgia į sudėtingą A. Smetonos laikotarpį. Aprašo priekario nepriklausomos Lietuvos pažangą, konstituciją, partijų ir asmenų gincus, žemės reformą ir tautinių mažumų (žydų, lenkų ir gudų) vaidmenį.

Gal kurie lietuvių darys priekaištą, kad šis leidinys parašytas angliskai. Bet atsiminkime, kad anglų kalba dabar yra tarptautinė, kalba viso pasaulio rimtiem skaitytojams prieinama. Gal kas priekaištaus temų pasirinkimą, bet juk kiekvienas autorius turi nustatyti savo studijos ribas.

Asmenų ir vietovių rodyklės galėjo būti smulkesnės. Bibliografijos stoka truputį susilpnina šią studiją. Gal reikėjo daugiau panaudoti lenkų, rusų ir vokiečių šaltinių.

Prieše yra sąrašas 21 Lietuvos valdžios tarp 1918.XI.11-1939.XI.21 be komentaro arba paaiškinimo apie šį sąrašą. Taip pat kai kurie klausimai, kurie iškelti Konstantino Račkausko studijoje Lietuvos konstitucinės teisės klausimais (Niujorkas, 1967), laukia tolimosios nagrinėjimo.

Šio A. Eidinto ir kitų studija yra labai svarbi, tarptautinio lygio ir labai reikalinga. Ji yra ne tik tinkama mūsų laikams, bet ir nepaprastai naudinga norint suprasti Lietuvos problemą vidiniu ir tarptautiniu požiūriu. Svarbu, kad nepasikartotų pirmosios Lietuvos respublikos klaidos. Dabartinė politinė sistema iš esmės yra silpna. Tvarka dar remiasi daugiausia sovietų laikų konstitucija, pračities romantizmu, neribota asmeniška ambicija, negu praktišku supratimu Lietuvos geopolitinės tarptautinės būklės. Tik tokiu būdu galima išvengti "tragiškų pasekmių", kurias mini Z. Brzezinski (Bžežinskis).

Alfonsas Eidintas, Vytautas Žalys ir Alfred Erich Senn, LITHUANIA IN EUROPEAN POLITICS: The Years of the First Republic, 1918-1940, Edvardas Tuskenis, red. S. Martin's Press, New York, 1998, 241 pusl. Su žemėlapiu ir nuotraukom. \$49.00.

Atsiūsta paminėti

BALTIC STUDIES NEWS-LETTER, vol. XXII, nr. 1 (85) 1998 m. kovo mėn., 28 psl. Red. Sandra Milewska. Adresas: 111 Knob Hill Rd., Hackettstown, NJ 07840, U.S.A. Leidžia AABS; reguliari metinė prenumerata \$50. Tiražas 3,500 egz.

POLITOLOGIA, 1997/2(10). Žurnalas, išeinantis du kartus per metus. Leidėjas – Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas, Polibija fondas. Redaguoja vyr. red. dr. Lauras Bielinis ir redakcinė kolegija. Adresas: Didlaukio g. 47 - 205, LT-2057 Vilnius.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Balzeko lietuvių kultūros muziejus Čikagoje gavo dvidešimt vieną tapybos ir grafikos kūrinių. Šį rinkinį iš parodą 1993 m. Čikagoje turėjusių Lietuvos dailininkų nupirko ir muziejui dovanojo čikagietis dr. Jonas Adomavičius bei jo vadovaujama Alvudo labdaros organizacija. Balzeko lietuvių kultūros muziejų savo kūrinių praturtino tapytojais O. Juška ir E. Marcinkevičius, grafikai D. Radzevičiūtė, K. Petrulis, R. Kepežinskas, D. Jonkaitytė ir D. Gražienė.

Adomo Varno, Čikagoj mirusio šimtamečio dailininko, konkursinę 1997 m. premiją Joniškėje laimėjo kupiškėnas tautodailininkas Antanas Tučius, neseniai atšventęs devyndesimt metų gimtadienį. Premija jam buvo įteikta Kupiškio rajono savivaldybėje, ten atvežta Joniškio rajono burmistro pavaduotojo E. Butkaus, tautodailininkų skyriaus pirm. A. Kriajniūnės bei kultūros namų vadovės A. Kadytės. Svečiai iš Joniškio, įteikdami 2.400 litų premiją, laureatui A. Tučiui aiškino, kad vertintojų komisiją sudomino beveik visuose jo nutapytuose paveikluose matomas dirbantis kaimo žmogus. Tad jam prizą paskyrė ir "Ukininko patarėjo" redakcija. Tautodailininkas A. Tučius yra savimokslis tapytojas, anksčiau laimėjęs ir dail. Pauliaus Galau-nės atminimo premiją.

Adomo Mickevičiaus (1798-1855) dviejų šimtų metų gimimo sukaktis šiemet bus plačiai minima Lenkijoje ir Lietuvoje iki jo sukaktutinio gimtadienio gruodžio 24, Kūčių diena. Minėjimai jau pradėti Švedijoje balandžio 4 d. Pirmąjį minėjimą, jam pasirinktą simpoziumą pavadintas svarstybas "Adomas Mickevičius – lenkas, lietuvis, europietis", ten surengė Slavistikos institutas Lundo universitete ir generalinis Lenkijos konsulas. Svarstybų pavadinimą pasiūlė Slavistikos instituto atstovai, tarp kurių yra daug ateivių iš Lenkijos ir lenkų kilmės filologų. Svarstyboms buvo pasirinkta dabar universitetui priklausanti Lundo vyskupo rezidencija. Svarstybas įvadiniu žodžiu pradėjo Lenkijos generalinis konsulas Švedijoje K. Lozinskis. Slavistikos katedros docentė B. Tornquist-Plewa svarstybų dalyvius pažindino su A. Mickevičiaus gyvenimu, kūryba, kultūrinio bei istorinio laikmečio fonu. Vilniaus pedagoginio universiteto docentė Sigutė Radzevičienė, literatūros istorijos tyrinėtoja, dalyvius sudomino savo pranešimu "Mickevičius ir Lietuva". Jį numatoma paskelbti periodiniame leidinyje "Baltique Review". Dar vienas Adomo Mickevičiaus minėjimas Švedijoje įvyks jos sostinėje Stockholme.

Eduardas Cinzas (1924-1996), Rietave gimęs išeivijos rašytojas, mirė Belgijoje, bet yra palaidotas Lietuvoje, gimtojo Rietavo kapinėse. Jo pirmosios mirties metinės 1997 m. sausio pabaigoje ten buvo paminėtos Mišionių, vėlionies kapo aplankymu. Vytauto Rūdžio sukurtas E. Cinzo bareljefo atidengimu Rietavo L. Ivinskio vidurinėje mokykloje ir literatūrinėje popietėje. Iš Benedikto Januševičiaus pranešimo "Literatūros ir meno" savaitraštyje sužinojome, kad E. Cinzas, pokaryje dirbęs anglies kasyklose Belgijoje, po traukinio raitais neteko abiejų kojų. Ši nelaimė jį ir nukreipė į literatūros dirvonus. Lietuvoje dabar jau yra išleisti E. Cinzo romanai – "Raudonojo arklio vasara", "Trys liūdesio dienos" (1986), "Švento Petro šūnynas" (1990), novelių rinkinys "Spąstai" (1981). E. Cinzo romanai yra laimėję lietuvių rašytojų draugijos, Montrealo akademikų sambūrio Vinco Krėvės vardo premijų ir išeivijoje.

E. Cinzo kapą Rietavo kapinėse tik dabar jo bičiulio rašytojo Stasio Kašausko pastangų dėka papuošė teliškio tautodailininko V. Savicko sukurtas koplytstulpis. B. Januševičius savo pranešimu supažindina "LM" skaitytojus, kad E. Cinzas dar užbaigė paskutinį savo romaną "Sutemose" ir su dideliu įkvėpimu buvo pradėjęs rašyti "Mėlynakės žydės" romaną, susietą su Rietavu, Telšiais, mokykla, visai Lietuvai tragiškais 1940 m., su savo vyresniojo broliu Antanu, nužudytu Rainiuose. Deja, mirtis jam neleido užbaigti šio romano. To pradėto romano išliko tik fragmentai E. Cinzo laiškuose.

Nauja detektyvų rašytojų sąjunga jau yra įsteigta Lietuvoje. Jos pirmininku buvo išrinktas Jonas Mačiukevičius, vicepirmininkais – Petras Šatkus ir Edmundas Malūkas. Jie žada rašyti kriminalinius romanus.

Vilniaus senjorų teatras, veikiantis Profsąjungų kultūros rūmuose šiemetinių repertuarą papildė M. Baluckio ir J. Balčikonio trijų veiksmų komedija "Aukso dievaičiai". Šio teatro vadovas yra dabar jau veterano amžiaus sulaukęs aktorius ir režisierius Petras Likša, Vilniaus senjorų teatro narius ir žiūrovus rampos šviesos nukėlęs į 1890 m. įvykius ir senbernio problemas Kaisučių namuose. Meninį scenos montažą šiai premjerai sukūrė Vaidilutė Keinienė, muzikinį foną parūpino Marius Apanavičius, sukutinį ir kadrių paruošė Nijolė Turčinavičienė. Premjeriniame spektakliui vaidmenis buvo sukūrę senjorai ir senjorės – Antanas Juršys, Laima Gervytė, Virginija Šerpytėnė, Petras Masiukas, Danutė Develytė, Raimundas Jacukas, Remigijus Viesulas, Jonas Žekvičius ir Regina Žekvičienė.

Kėdinių krašto kultūros premija už pračiuosius metus šiemet buvo įteikta dailėtyrininkui Jonui Jucevičiui. Pasak Kėdinių parodų salės vedėjo Mindaugo Podžeko, laureatas tarsi kruopšti pelytė renka ir dalijasi gėrį sau bei aplinkiniams. Surinktais duomenimis apie Kėdinių kraštą garsinančias žmones, jis leidžia monografijas, rūpinasi tautodailininkais bei jaunaisiais talentais. Laureatas J. Jucevičius nuo 1986 m. be jokio atlyginimo vadovauja vaikų dailės studijai, kurioje mokėsi jau ne vienas šimtas kėdinių. Dailės parodų salėje susirinkusiems gausiems rėmėjams prisipažino, kad tiek daug apdovanojimo dalyvių nesitiekė susilaukti. Juk yra už jį gerokai daugiau Kėdinių kraštui nuveikusių žmonių. Idėja įsteigti šią premiją iškilo 1991 m. Lėšas jai parūpino Kėdinių rajono verslininkai.

Kauno kultūros rūmų bibliotekoje surengta paroda lankytojus supažindino su pirmaisiais Kauno spaustuvininkų bei leidėjų darbais. Ji buvo skirta pirmosios Kaune išleistos lietuviškosios knygos pusantro šimto metų sukaktiui prisiminti. Šioj įdomioj parodoj buvo išstatyti Kaune lietuvių kalba atspausdintos knygos, kalendoriai, periodiniai leidiniai, religinė literatūra. Jau prieš šimtą penkiasdešimt penkerius metus Kaune buvo atidaryta Gubernijos valdybos spaustuve, neturėjusi lotyniško šrifto. ELTOS pranešimu "Lietuvos aide", pirmoji lietuviškoji knyga buvo atspausdinta M. Zimeliovičiaus spaustuvelyje 1848 m., pirmasis elementorius – 1862 m. Š. Sokolovskio spaustuvelyje, o 1906 m. – ir pirmasis kalendorius 1907 metams. Tais metais kuniečiai susilaukė ir pirmojo periodinio leidinio "Nedielidienio skaitymai". Pasak parodos rengėjų, nors Kaune spausdintam lietuviškam žodžiui tik pusantro šimto metų, nepriklausomybės laikmetyje jis buvo tapęs leidybos centru. Iš S. Banaičio spaustuvs išaugo dabartinė "Aušros" spaustuve, o iš buvusios Gubernijos valdybos spaustuvs – akcinė spaudos bendrovė "Spindulys".

Savonoriškosios krašto apsaugos tarnybos (SKAT) karių dainų konkursas "Dainuokim, Lietuvos kariai!" įvyko Vilniuje pirmąjį 1997 m. gruodžio savaitgalį. Jame dalyvavo SKAT solistai, ansambliai, chorai ir kapelos. Kompozitoriaus prof. Vytauto Klovos vadovaujama vertintojų komisija geriausių pripažino Romo Kazlausko vadovaujamą Kauno rinktines vyrų chorą "Margiris". Jam už geriausią atliktą Miko Petrausko dainą "Gaudžia trimitai" buvo paskirtas SKAT vado plk. Arvydo Pociaus prizas. Vokalinio ansamblių grupėje pirmą vietą laimėjo Utenos rinktines Anykščių bataliono atstovai, vadovaujami Rimvydo Griauzdės. Geriausių vokalinio instrumentinio ansamblių buvo pripažinta Žygimanto Sinkevičiaus roko (rock and roll) grupė "X-orda", priklausanti Alytaus rinkinei. Karių solistų grupėje laureatais buvo paskelbti uteniškis Juozas Svirkis, kauniečiai Vidutis Sipavicius ir klaidpėdis Saulius Vasiliauskis, geriausių duetu – taipgi klaidpėdis Saulius Vasiliauskis ir Gedrius Novikas.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 58 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	3.25%
180-364 d. term. ind.	3.50%
1 metų term. indėlius	3.75%
2 metų term. indėlius	4.00%
3 metų term. indėlius	4.25%
4 metų term. indėlius	4.50%
5 metų term. indėlius	5.00%
1 metų GIC-mėn. palū.	3.75%
1 metų GIC-met. palū.	4.00%
2 metų GIC-met. palū.	4.25%
3 metų GIC-met. palū.	4.55%
4 metų GIC-met. palū.	4.75%
5 metų GIC-met. palū.	5.25%
RRSP, RRIF ir OHOSP	2.75%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	4.00%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	4.25%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	4.55%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	4.75%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	5.25%
Taupomąją sąskaitą	2.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	2.25%
Kasd. pal. čekių sąsk. lik.	2.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.75%

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės (iki \$250,000). Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir keliolikių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai **"INTERAC-PLUS" kortelė**

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	7.50%
Sutarties paskolas nuo	7.50%
Nekiln. turto paskolas: Su nekilniamu nuosimčiu	
1 metų	6.05%
2 metų	6.20%
3 metų	6.35%
4 metų	6.45%
5 metų	6.50%
Su keičiamu nuosimčiu	
1, 2, 3 metų	5.45%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupos laikomas čekių ir taupymo sąskaitose.

Krepšinio žaidynės Klivlande, kur rungsi Toronto "Aušra" su Toronto "Vyčiu"

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ne, nuvedė Konservatorių partiją per toli į dešinę, ją suligino su federacine Reformų partija. Jos manymu nepalankiu laiku sumažinti mokesčiai, ir nelogiška, kad įstatymų keliu uždrausta vyriausybei veikti su deficitu, nes neišvengiama skelbti deficitą, jeigu kristų naftos kainos.

Nauja liberalų vadovė pralaimėjo rinkiminių kovų su premjeru prieš 6 metus, nors ji buvo labai populiari. Jos politinė ateitis nėra ypatingai šviesi, nes jai gali tekti vėl prieš jį kandidatuoti. Šalia to, ji dabar neturi vietos parlamente, kur liberalai turi tik 18 vietų (skaicius nukritęs nuo 29, o konservatoriai turi 61), ir ji nėra populiari už Edmontono ribų.

Ontario vyriausybė suteikė 5 metų leidimą Sault Ste Marie firmai "Nova Group" parduoti iki 600,000 litrų Lake Superior vandens Azijai. Pirmasis tokio pobūdžio leidimas sukėlė didelį susirūpinimą aplinkosaugos specialistų, advokatų ir politikų, nes jis nenumatytas NAFTA (North American Free Trade Agreement) sutartyje. Baiminamasi, kad jis sudarys precedentą, kuriuo bus įmanoma atimti Kanados teisę riboti vandens tiekimą JAV-ems ir Meksikai.

JAV aplinkosaugininkai ir kongreso atstovai pasipiktino, kad su jais nebuvo pasitarta, nes šiuo veiksmu iškelti svarbūs klausimai, turintys rimtų pasekmių. Ontario provincijos aplinkosaugos ministeris Norm Sterling tvirtino, jog eksportuojamas kiekis labai mažas, ir jo pardavimas neprieštarauja jokioms Kanados sutartims su JAV.

"Columbia" erdvėlaiviu su 17 JAV astronautais balandžio 17 d. iškeliavo Kanados dr. Dave Williams, gydytojas, dirbęs Toronto Sunnybrook ligoninėje. Šešiolikos dienų kelionės tikslas – iširti erdvėje keliaujant besvioriskumo įtaką kūnui. Iš viso bus vykdomo 26 tyrimai.

Raketos išvykimą iš Cape Canaveral, Floridoje, stebėjo Kanados pramonės ministeris John Manley, kurio ministerijos sudėtyje veikia Kanados "Space Agency".

Steponas Miltenis, Raseiniai

Prieš norėdami pirkti ar parduoti namus, kreipkitės į

RUBY REAL ESTATE LTD., Broker

27 John St., City of York, Ontario M9N 1J4

Tel. (416) 249-RUBY(7829)

Profesinis nekilnojamos nuosavybės reikalų tvarkymas SKAMBINKITE:

Victor E. Rudinskas, Chief Broker,
B.Eng., M. Eng., P.Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

ARBA

Dr. Leona Rudinskas, Associate Broker

Jūs galite sutaupti už teisinį patarnavimą

Sportas

Golfo žinios

– Praėjusi šeštadienį (gegužės 9 d.) Toronto lietuvių golfo klubas, Nottawasaga golfo laukuose atidarė šiu metų sezoną. Dalyvavo 45 golfininkai. Pasiekti rezultatai: vyrų "low gross" – Darius Vaičiūnas 73; vyrų "low net" – Steve Posedecki 65 (81); moterų "low net" – Daria Deksnytė 72 (90); A klasėje "low net" – Darius Vaičiūnas 66 (73); B klasėje "low net" – Steve Posedecki 65 (81); C klasėje "low net" – A. Baltakys 71 (95); D klasėje "low net" – A. Tomasas 66 (79); pensininkų klasėje R. Šimkus 66 (79); moterų klasėje Daria Deksnytė 72 (90).

Sekantis turnyras įvyks gegužės 24 d. 8.30 Springwater golfo laukuose (kurse). V. P.

Savaitė Lietuvoje

– Kauno "Žalgiris" šių metų Europos laimėtojas, tapo jau penktą kartą ir Lietuvos krepšinio čempionu nugalėdamas Kauno "Atletą" serijoje 3:1. Pirmas rungtynes laimėjo "Žalgiris", antras "Atletas" (žiūrėti TŽ nr. 19). Trečias baigiamas rungtynes laimėjo "Žalgiris" 73:63 ir ketvirtas 69:53 (34:26). Žalgiriečiams buvo įteikti LKL aukso žiedai ir Lietuvos krepšinio federacijos įsteigta čempionų taurė.

– Vilniuje pirmą treniruotę stovyklą pradėjo Lietuvos jaunimo (gimusių 1976 ir jaunesnių) rinktinės kandidatai, vadovaujami olimpinio čempiono trenerio Modesto Paulausko bei jo pavaduotojo panevėžiečio Gintaro Leonavičiaus. Krepšininkai ruošiasi Europos čempionatui, kuris įvyks liepos 14-23 d.d. Sicilijoje (Italija), Palermo ir Trapanio miestuose. 1996 m. Turkijoje Lietuvos rinktinė buvo išsikovojo jaunimo čempionatą.

– Italijoje vykstančio Europos buravimo "Lazer-Radial" jachtų klasės čempionate, kuris yra ir žemyno taurės varžybų antrasis etapas, sėkmingai rungtyniauja Lietuvos sportininkai. Po keturių plaukimų pirmąją pasaulio ir Europos čempionas kaunietis Raimondas Šiugždinis. 5-ojoje vietoje yra klaidėdintis Vilius Bestauskas, 9-tojoje – kaunietis Linas Grabnickas. Moterų varžybose 4-tąją vietą užima kaunietė Agnė Kalanavičiūtė.

– Į Lietuvą iš Prancūzijos sugrįžo viena geriausių Europos krepšininkių – Jurgita Štreimikytė. Dabar ji su Dalia Kurtinaite treniruojasi pasaulio moterų krepšinio čempionatui, kuris gegužės 26 prasidės Vokietijoje. Jurgita keturis sezonus atstovavo "US Valenciennes Orchies" komandai. V. P.

Skautų veikla

• Registracijos blankai Tautinei stovyklai jau yra įteikti tėvams ir skautams-tėms. Jų negave prašomi kreiptis į taut. s. Marių Rusiną tel. 905 848-0320. Blankai turi būti gražinti iki gegužės 26 d. Kelionei į Tautinę stovyklą yra užsakytas autobusas. Vietos ribotos. Apie norą keliauti autobusu prašoma pranešti iki aukščiau nurodytos datos.

• I "Romuvos" stovyklavietę gegužės 2-3 d.d. buvo suvažiuavę 10 talkininkų, dauguma skautų-vyčių. Vadovaujant stovyklavietės pirm. j.s. R. Sriubiškiui padaryta nemažai darbų ir prijungtas vanduo. Antroji talka įvyks birželio 6-7 d.d.

• "Romuvos" stovyklavietei paskyrė aukų: \$500 – Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas; \$1000 – "Parama"; \$750 – Kanados lietuvių fondas; \$2,160 – "Molson Co". Gerbiameiems rėmėjams valdyba nuoširdžiai dėkoja.

"Garland Co", tarpininkaujant V. Narušiu, paaukojo komercinę krosnį "Romuvos" virtuvei, kuri perkant kainuotų apie \$6000. Valdyba ir visi stovyklautojai dėkoja rėmėjams už aukas. F.M.

Paieškojimas

Adelė Dikševičiūtė-Cowen, gimusi 1937 m. Merkinėje, ieško savo giminių Lietuvoje. Rašyti adresu: Adelė Cowen, R.R.1. Box 203, Kirkfield, Ont. K0M 2B0. Canada.

Astra Travel & Services Inc.

1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus) vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7

LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA JŪSŲ PASLAUGOMS!

Vasaros metu į Lietuvą keliaujančiųjų dėmesiai!

Visiems, norintiems skristi į Lietuvą vasaros metu, papiginta kaina, rezervuojamos vietos iki kovo 31 * Mielai kviečiame prisijungti prie grupių, vykstančių į Sporto ir Dainų šventes * Didelės nuolaidos individualioms grupėms visos vasaros metu (ne mažiau kaip 10 žmonių) * Parduodamos kelionės į Lietuvą įskaitant skrydį, pervežimą iš oroaušio į viešbutį, nakvynę viešbutyje (ne mažiau kaip 3 žvaigždučių) ir pusryčius.

Laukiame jūsų pageldavimų visais keliolikių klausimais

Teiraukitės visomis darbo dienomis, šeštadieniais pagal susitarimą

TEL: 416 538-1748

FAX: 416 538-4390

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 106 milijonus dolerių

MOKA:

3.00% už 30-89 dienų term. indėlius	
3.25% už 90-179 dienų term. indėlius	
3.50% už 180-364 dienų term. indėlius	
3.75% už 1 m. term. indėlius	
4.00% už 2 m. term. indėlius	
4.25% už 3 m. term. indėlius	
4.50% už 4 m. term. indėlius	
5.00% už 5 m. term. indėlius	
3.50% už 1 m. GIC mėn. palū.	
4.00% už 1 m. GIC invest. pažym.	
4.25% už 2 m. GIC invest. pažym.	
4.55% už 3 m. GIC invest. pažym.	
4.75% už 4 m. GIC invest. pažym.	
5.25% už 5 m. GIC invest. pažym.	
2.75% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
4.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
4.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
4.55% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
4.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
5.25% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
2.75% už OHOSP (variable rate)	
2.00% už taupymo sąsk. (gyv.draudra)	
2.00% kasd. pal. čekių sąsk.	
3.75% už JAV dol. 1 m. GIC	
2.75% už JAV dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

IMA:

už asmenines paskolas nuo.....	7.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekilniamu nuosimčiu (fixed rate)	
1 metų.....	6.05%
2 metų.....	6.20%
3 metų.....	6.35%
4 metų.....	6.45%
5 metų.....	6.50%

su keičiamu nuosimčiu.....5.45%

Duodame:

- asmenines paskolas iki \$250,000;
- mortgicijus iki 95% įkainoto turto;
- riboto kredito paskolas (Line of Credit) ir komercinius mortgicijus

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymos sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000.
Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.
Gaukama keliolikių drauda namams ir svečiams iš kitų kraštų.
Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigų (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6

Telefonas: 416 532-1149

Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8

Telefonas: 416 207-9239

Sutton
GROUP

PAŽADŲ JUMS

24 valandų

tarzynbines paslaugas,
greitą dėmesį,
sąžiningumą,
išsamią informaciją.
Prašau skambinti šiandien

tel: 416 236-6000

pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor

5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošlame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674

Adresas: 349 Weston Road

(tarp Eglinton ir St. Clair),

Toronto, Ontario M6N 3P7

Queen Travel
International Ltd

133 Roncesvalles Ave.,

TORONTO, Ont. M6R 2L2

Tel. 416 531-4800

ALGIS MEDELIS

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

Pranešu, kad TRIMIS GRUPĖMIS, BIRŽELIO GALE, į Vilnių skrenda 98 keleiviai. Norintiems prisidėti – keletą vietų dar rasiu.

Pageidaujantiems skristi kitu metu – geriausias kainos yra skrendant per Londoną arba Paryžių, naudojantis Lietuvos Avialinijos (LAL) bilietais, pritaikant jų sutartį su AIR CANADA. Parduodam ir FINAIR, LUFTHANSA, KLM ar lenkų LOT bilietus. Išskrendantiems iki gegužės 31 d. galioja žiemos kainos!

KELIONES PARUOŠIU NE TIK IŠ TORONTO, BET IR IŠ HALIFAKSO, OTAVOS, MONTREALIO, EDMONTONO, KALGARIO IR VANKUVERIO!

PASIEŠKOKITE PIGIAUSIOS KAINOS IR TADA SKAMBINKITE MAN!

Pas mane atvažiuoti nėra būtina – kelionės sutvarkau paskambinus telefonu. Bilietus pristatau EXPRESS paštu. Asmeniškai su manimi susitikti QUEEN TRAVEL įstaigoje galite trečiadieniais tarp 11 v.r. ir 5 v.v. arba kitu Jums tinkamu laiku, iš anksto susitarus. Reikalui esant atvažiuoju į jūsų namus. Pasirinkit Jums tinkamiausią būdą!

ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING
45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7

Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183

ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atsiškiečiant Jūsų giminės iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKETIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !

KIPLING ir PRINCE GEORGE 6 kamb. vienaaukštis. Prašo \$259,000.

Skambinti

TEODORUI STANULIUI

SĄŽININGAS IR GREITAS PATARNAVIMAS
RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A9
(2 bloakai vakarus nuo Lietuvių namų)

tel. 416 769-1616 FAX 416 769-1524

KNYGOS ROKIŠKIU

Jūs (J. G. Skaisčio, Red.) siūstas knygas Rokiškio viešoji biblioteka gavo. Viskas atkeliavo tvarkingai. Gavom 451 knygą devyniose dėžėse. Nuosirdžiai dėkojame už didelį rūpestį Jums, Hamiltono LDK šaulių kuopai, padengusią persiuntimo išlaidas. Džiaugiamės gavę enciklopedijos komplektą, kuris mums labai naudingas. Už tai reiškiamė didelę padėką gerbiama St. Kačinskui. Už dovanotas knygas dėkojame J. Remisat, Alf. Kybartui, dr. Vidugiriui.

Linkime sėkmės kilniame darbe lietuviškos radijo programos vedėjai L. Stungevičienėi, M. Jonikui, Alf. Pilipavičiui ir E. Repšytei.

Labai nudžiugome Jūsų siunttoje radę kilnių iš Rokiškio krašto rašytojų knygų: Alės Rūtos, L. Dovydėno, J. Švaisto, S. Zobarsko.

Gal atsirastų rokiškių, kurie asmenines bibliotekas norėtų dovanoti savo krašto bibliotekai. O tokios asmeninės kolekcijos labai praturtintų, pakeltų bibliotekos prestižą.

Dar kartą dėkojame Jums už paramą mūsų bibliotekai ir skaitytojams.

Zita Jodelkienė,
Rokiškio viešosios
bibliotekos direktorė

KNYGOS BIRŽAMS

Jums (J. G. Skaisčiui, Red.) dėkodamas pranešu, kad Biržų viešoji biblioteka gavo visas siūstas knygas.

Esame dėkingi projekto "Knygos Lietuvos bibliotekoms" įgyvendintojams, asmeniškai Jums, taip pat Hamiltono lietuvių pensininkų klubui, "Lietuvių enciklopedijos" dovanotojai R. Bulionienei, LDK šaulių kuopai bei kitiems asmenims, prisidėjusiems prie knygų dovanavimo ir pasiuntimo. Esame dėkingi ir žinių apie Biržus suteikusiai Vilniaus universiteto dr. L. Balčiauskiui.

Jūsų rūpestis mums malonus ir reikalingas. Ypač vertingi leidiniai "Liet. Enciklopedija", istorinės ir

informacinės knygos apie policijos, šaulių sąjungos veiklą, leidinyje apie okupacijos, biržiečio rašytojo A. Barono kn. ir kt.

Taip pat teigiama atsakau Jūsų klausimą laisvė dėl lietuviškos knygos: ji reikalinga Lietuvoje miestų, rajonų bibliotekoms. Apie knygų siuntą pateiksime informaciją savo rajono laikraštyje. Ačiū.

Juozas Enskaitis, Biržai

SAVO JAUNYSTĖS MIESTE

Tą seniai laukta penktadienį iš autobuso išlipau Kybartuose. Apsilankęs kadaise mano gyvenimoje pastogėje, nužingsniau ligi Kultūros namų. Iš anapus durų stiklo svytėjo dailiai rašytas skelbimas: 16 val. bibliotekoje vysk buvusio Kybartų K. Donelaičio vid. m.-los mokytojo Jeronimo Šalčiūno (čia 1948-aisiais baigiau gimnaziją) kūrybos vakaras. Antrajame aukšte maloniai sutiko bibliotekininkės, kurių dauguma buvo mano mokinės.

Susitikimo su skaitytojais nuosirdumas, betarpiškumas pranoko lūkesčius. Saliukėje tuščių kėdžių neliko. Ant staliuko uždegusi tradicinę žvakę, bibliotekos vedėja pristatė mano eilėraščių antrąją knygėlę "Vaikystės takeliais", išleista pernai. Nors tai eilėraščių vaikams, bet ne jie patalpoje sudarė daugumą. Iš rinkinio po vieną eilėraščių deklamuavo trys žemesniųjų klasių mergaitės, o "Velykos" – pati vedėja. Iš senokai pasirodžiusios Floridoje "Žodžiai nuo Nemuno" savo knygos perskačiau 3 eilėraščius. Mačiau, kaip sudrėko kai kurių klausytojų akys po "Be mamos"... Teko aiškinti skirtingus abiejų rinkinių pasirodymo kelius, atsakyti į klausimus apie kūrybos pradžią, paskatas.

Vedėja, nupirkusi bibliotekai po vieną mano rinkinį, pasakė, jog visa tai bus vertinga medžiaga įvairiems renginiams. Toks atsiliepiamas gal paskatino daugelį – įsigijo du trečdalius atsivežtųjų "Vaikystės takeliais" bei likusias dvi "Žodžiai..."

Jeronimas Šalčiūnas,
Marijampolė

Čikagiškis "Dainavos" ansamblis po sėkmingo koncerto "Tėviškės žiburių" spaudos vakare š.m. balandžio 18 d. Anapilio salėje Mississaugoje

Vaikaitis rašo apie savo močiutę

Baigęs tryliktuosius metus Tomas Kuras, Rasos ir Pauliaus Kurų vyriausias sūnus, besimokąs Londono (Ontario) prancūzų mokykloje. Jos kapelionas paprašė moksleivių parašyti apie Dievo pagalbą žmogui ir akivaizdų artimo meilės pavyzdį. Berniukas savo rašinio temai pasirinko savo senelę. Štai jo rašinio vertimas.

Trys mano močiutės gyvenimo svarbios akimirkos

Antrąjo pasaulinio karo metais mano močiutė su šeima ryžosi pasitraukti iš Lietuvos nuo rusų okupacijos. Perėję Vokietijos sieną, jie niekur nesislėpė, bijodami, kad nebūtų netikėtai užklupti grėsusių pavoju. Kartu su jų šeima buvo gabenamas didelis liginis – senelės jaunesnysis brolis, sirgęs džiava ir tuojau po kapituliacijos miręs Lenkijai priskirtoje Vokietijos dalyje.

Laikiniai vienoje vietoje apsigyvenus, senelės šeima aplankė vienas lietuvis, anuomet buvęs sovietų šnipas. Kaip didelis "liaudies priešas" to išdaviko dėka sovietinių pareigūnų suimtas ir įkalintas močiutės tėvelis, o šeima išvežta į sovietų okupuotą Lietuvą. Dar tuomet jauna mergaitė, mano močiutė, motina prikabinė bėgti, kad nebūtų išvežta arba kur nors kareivių išniekinta. Tada buvo paskutiniai žodžiai, kuriuos išgirdo mano močiutė iš savo mamos.

Šitaip įkalbinta mano močiutė, nuokiusi nuo vežimo, kuris, saugomas sargybinių, šeima gabeno į surinkimo punktą, įbėgo į pirmą pasitaikiusį kiemą, kur susitiko tenai gyvenančią vokiečių moterį (Rytų Vokietijoje, Red.)

Paslėpti mane. Gresia pavojus! – paprašė močiutė. Geroji moteriškė močiutė užrakino kieme stoviojoje išvietoje. Tą pačią akimirką močiutė išgirdo milicininko klausimą, ar moteriškė nemačiusi pabėgusios jaunos merginos. Toji atsakė, kad kažin kas prabėgo gatvė. Milicininkui išėjus, vokiečių

pakeitė močiutės drabužius ir atnešė visai dienai maisto. Pavakare miestelio klebonas jai davė adresą žmogaus, kuris išdavinėjo pabėgėliams dokumentus, kad galėtų išsprukti į Vakarų Vokietiją.

Važiuojant į tą uostamiestį reikėdavo specialaus leidimo, kurio močiutė neturėjo, bet, pasitikėdama Dievo pagalba, rizikavo ten važiuoti. Autobusui jai privažiavus prie uostamiesčio, sargyba norėjo patikrinti dokumentus, bet vairuotojas paprašė sargybinių, kad jų negaišintų, nes jie ir taip vėluoja ir jokių pašalinių ir pavojingų asmenų autobuse nesą. Taip jų keleivinė prasmuko nepatikrinta. Močiutė visą tą laiką be paliovos meldėsi. Prašė Dievo pagalbos. Šitaip močiutė, pasiekusi Kanados miestą Montrealį, palikusi visus pavojus, susitiko mūsų senelį Petrą ir už jo ištekėjo.

Dar griudėjant pasauliniam karui Europoje, mūsų močiutė pradėjo studijuoti – rengėsi būti užsienio kalbų mokytoja. Mat jau namuose ir gimnazijoje buvo išmokusi vokiečių ir prancūzų kalbas. Kanadoje ji susipažino su socialinės tarnybos darbuotojomis, bendravo su Kanados skautėmis. Čia įstojo į universitetą ir socialinės rūpybos studijas baigė magistrės laipsniu, susilaukė mano mamos Rasos ir tetos – mano mamos sesutės Inos.

Mano močiutės laimingas pabėgimas – tikras Dievo pagalbos pirštas. Visi tie išgyvenimai pavojų akistatoje parodė pasitikėjimą Dievu reikšmę. Juk sovietai, suėmę močiutės šeimą, ją grąžino į pagrobtąją Lietuvą. Mano močiutė neketino palikti šeimos – ją paskatino bėgti mano prosenelė. Galima būtų klausyti: "Kaip gali liepti savo dukrai bėgti ir nežinia? Kaip ji, dar visai jauna mergaitė, gali ryžtis tokiam žingsniui? Kaip skirtis su savaisiais? Kaip rasti jėgų tokiam sprendimui? Kur rasti prieglobstį ir kaip toliau gyventi?"

Visa tai jau praėjus. Nieka-

dos daugiau mūsų močiutė nebeatė savo tėvelių. Taigi proakis prabėga daugybė įvykių: patirti didžiausi karo sunkumai, persekiojimas, pavojai gatvėse, restoranuose, mokykloje ir namuose. Tokiomis akimirkomis neįmanoma pasitikėti vien tik savo pagalba. Lieka pasikliauti vien Dievo malone.

Tik pagalvokite: kaip svetimame krašte pradėti mokytis universitete? Be šeimos, draugų, be jokios atamos svečioje šalyje, be pinigų, nepažįstamoje kultūroje pradėti savo gyvenimą iš naujo?

Mūsų močiutė turėjo stiprią valią ir ryžą, kad šitaip savarakiškai baigė studijas, pagilino jaunystėje išmoktas užsienio kalbas, sutikusi brangų žmogų sukūrė lietuvišką šeimą ir gyvenime pasiekė to, ko norėjo ir kuo tikėjo. Kodėl? Todėl, kad Dievas buvo visą laiką su ja.

Jinai drąsiai pasitikėjo Dievu ir darė pati, ką galėjo. Todėl išdrįso ir pajėgė pakelti daug minėtų ir nepaminėtų sunkumų. Ir nūnai mano močiutė visą laiką savo gyvenime kreipiasi į Dievą, be galo pasitiki Jo meile ir pagalba. Ji visad buvo ir yra tikinti, išpažįstanti Dievą. Man patinka pasikalbėti su ja įvairiais gyvenimo klausimais. Ji visuomet liudija savo tikėjimą ir parodo meilę Dievui, kuris yra esminė jos gyvenimo dalis. Šią mintį ji pati man dažnai primena.

Aš myliu ir didžiuojuosi savo močiute. Ji kupina negestančios vilties ir pasitikėjimo Dievu, štai kodėl ji tiek daug padarė ir, nepaisydama sunkių gyvenimo išmėginimų, nieko nesugriovė. Ji mane myli, mane skatina ir padeda man prasmingai, gražiai gyventi. Močiutė Irena – man pasitikėjimo, valios, ryžto ir prasmingo gyvenimo pavyzdys. Mano supratimu, tai jos teigiamiausio charakterio bruožas. Joje Dievo meilė ir rūpestis artimu, dukterų šeimomis ir vaikaičiais yra jausmų jos sieloje.

Tekstą spaudai parengė –
kun. K.J. Ambrasas, SJ

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas

♦ 25 metų namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – **416 532-5893**

Nemokamas namų įvertinimas

Vilija Valiushkienė,

diplomuota pianistė-pedagogė, priima mokinius nuo 4 m. amžiaus fortepijono, dainavimo, teorijos pamokoms. Taip pat ruošia konservatorijos egzaminams. Moko visomis savaitės dienomis, gali atvažiuoti į mokinio namus.

Tel. 416 531-1906

Adresas: 12 Bartlett Ave (Bloor ir Dufferin), Toronto, Ont. M6H 3E6.
Fax 531-1906

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
Mississauga, Ontario L5G 3H7 **Tel.: 905 271-7171**

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių Namus)

Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.
Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.
Dr. O. ELVIKIS, D.D.S.
Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
(Orthodontist)

Telefonas
2373 Bloor Street West 416 763-5677
(Prie Jane St.)

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS,

B.Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P.Eng.

Tel. 416 240-0594

27 John St., Second Floor
Weston, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Lengvai pasiekiamas autobusu nr. 79 (Scarlett Road) nuo Runnymede požeminio stoties.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE, JOHNSON

5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)

Etobicoke, Ont. M9A 1C2

Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

CMD INSURANCE SERVICES INC.

Dėl visu rūšių draudos Jūs galite kreiptis į Walter Dresher (Drešerį), taip pat naujos automobilių ir namų draudos reikalais; į Rimą Drešerienę kreiptis jau apdraustų automobilių ir namų reikalais ir į Ričardą Drešerį – dėl visų komercinių draudų. 1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8

Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406
FAX 905 624-8238

CMD Insurance Services Inc.

Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius

Tel. 416 233-3334
DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376
Lilija Pacevičienė – telefonai 416 762-4232, 519 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
2 Janie Street, Suite 204 (kampus Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3
416 762-4232 FAX 416 762-5588

Jaunoji solistė I. VISKONTAITĖ metiniame torontiško "Gintaro" koncerte š. m. balandžio 26 d. Anapilio salėje Mississaugoje. Akompanuoja I. BERESNEVIČIENĖ

Nuotr. R. Puterio

Ivairios žinios

"Frankfurter Allgemeine"

1998 m. kovo 24 d. išspausdino ilgoką straipsnį apie rusų mažumą Latvijoje, kuri užkulisuose kurstanti kovą tarp Rygos ir Maskvos. Latvijos rusų tarpe triukšmą sukėlė valdžios paskelbtas potvarkis, kad šiais metais senieji sovietiniai pasai, kuriuos dar laiko rusai, turės būti pakeisti svetimšalių pasais. Nepatenkintieji tokiu potvarkiu prie Rygos rotušės surengė demonstraciją, kurios nuotraukoje stovi rusai su iškeltais sovietiniais pasais. Pasak jų, naujasis pasų potvarkis paverčia juos benamiais.

Tas pats laikraštis tos pačios dienos laidoje rašo ir apie Estijos prezidento Lennart Meri ir Vokietijos prezidento Roman Herzog susitikimą Berlyne. Be abejonės, prezidentų pokalbyje iškilo ir tautinių mažumų (rusų) klausimas Estijoje, kur trečdalis gyventojų yra rusakaliai. Nurodyta ir Narvos srities problema. Sritis istoriškai pri-

klausanti Estijai, bet ją savinasi Rusija. Pastaroji betgi savo valstybės pakraščiuose taip pat turinti teritorinių problemų, kurios nėra išspręstos. Prezidentas Meri pabrėžė, kad Estijoje įvairių tautybių žmonės gali normaliai bendradarbiauti, nors tautybės savitumas esantis didelė vertybė. Sovietų Sąjungoje gyvenę maždaug 30-40 tautinių grupių. Europos sudėtyje Estiją prezidentas Meri matęs laimingą. (Iškarpas iš laikraščio atsiuntė Le.Kro.) Snk.

Dienraštis "The Globe and Mail" 1998.V.2 laidos knygų apžvalgos sekcijoje išspausdino Wayne Grady recenziją apie rašytojos Linda Spalding knygą "The Follow" (True Story), kurioje beletristiniu būdu rašoma apie Torontе gyvenusios Birutės Galdikaitės darbus Borneo saloje. Ten ji ilgus metus tyrinėjo orangutangų gyvenimą. Tais savo tyrinėjimais ji labai išgarsėjo, susilaukė plataus lankytojų dėmesio. Jos sėkmė sumažėjo, kai pradėjo įvairiose vietovėse prijaukintus orangutangus pratinėti prie savarankiško laukinio gyvenimo. Mat paaiškėjo, kad žmonių prijaukinti orangutagai būna apsikrėtę įvairiomis ligomis ir jomis užkrečia kitus orangutangus natūralioje aplinkoje. Minėtoje knygoje Galdikaitės pavardė iškreipta – rašoma Gadalkas. Matyt, sąmoningai, nes tai beletristinio pobūdžio knyga, pasakojanti apie ją 240-tyje puslapių.

Dr. Gina J. Gincauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Priima pacientus pagal susitarimą

Tel. 416 532-7115
Susitarus priima
pacientus ir vakarais

HAMILTON
615 Main St. E.
(East of Sanford)
Tel. 528-6303

THE J.B. MARLATT
Funeral Homes
(LIMITED)

DUNDAS
195 King St. West.
Tel. 627-7452

Andrew W. Swan,
Manager

Robert G. Amm,
Manager

TORONTONT

Anapilio žinios

– Gegužės 5, antradienį, palaidota ilgametė mūsų parapijos tarybos narė a.a. Joana Plečkaitienė, 77 m. amžiaus. Nuosirdi užuojauta jos vyriui ir visiems giminėms bei artimiesiems.

– Ateinantį sekmadienį, gegužės 17 bus renkama antroji rinkliava popiežiaus labdarai paremti. Tai rinkliava vokeliai yra išdalinti.

– Šiais metais mūsų parapijos vaikūčiai Pirmos Komunijos eis gegužės 24, sekmadienį, 9.30 v.r. Mišių metu.

– Mūsų parapijos jaunimui Sutvirtinimo sakramentas bus teikiamas gegužės 31, Sekminių dieną, 11 v.r. Mišių metu.

– Mūsų parapijoje iki šiol besidarbavusį kun. Vytautą Volertą vysk. P. Baltakis skiria naujoms pareigoms lietuviškoje Maspeth parapijoje Niujorke. Jis ten pareigas perims rugpjūčio pradžioje. Iš mūsų sielovadinio darbo jis pasitraukia birželio pabaigoje. Linkime jam Visagalo palaimos naujose pareigose Niujorko lietuvių tarpe.

– Pavarasinė kapinių lankymo diena šiais metais bus savaitė vėliau nei įprasta: birželio 7, sekmadienį. Tai daroma ryšium su Sutvirtinimo sakramento teikimu Anapilyje Sekminių dieną Toronto arkivyskupijai pagėdaujant. Kapinių lankymo dienos Mišios, kaip įprasta, bus kapinių koplyčioje 3 v.p.p. Autoaiškštėje bei kapinėse tvarką prižiūrės Toronto VI. Pūtvio kuopos šauliai. Autobusas kapinių lankymo pamaldoms važiuos nuo Istringtono požeminių traukinių stoties Anapilinė 2.30 v.p.p., o nuo Anapilio atgal išvažiuos 5.30 v.p.p. Anapilio autobusėlis tą sekmadienio rytą važiuos Anapilinė į pamaldas įprasta sekmadienio tvarka.

– Vaikų chorėlis "Angeliukai" parapijos septyniadesimtmečio proga ruošiasi įrašyti ir išleisti savo giesmių garsajuostę. Turimų santuopų neužteks padengti numatomoms išlaidoms. Todėl kreipiasi į visus, prašydami paramos. Paaukokuosieji \$100 ar daugiau, bus įrašomi į mecenatų sąrašą.

– Mišios, gegužės 17, sekmadienį, Lietuvos kankinių šventovėje: 9.30 v.r. už a.a. Vaclovą Palūną; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 2 v.p.p. už a.a. Vytautą Senkų; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje 3 v.p.p. už parapiją.

Išganytojo parapijos žinios

– Šį sekmadienį, gegužės 17, 2 v.p.p. vyks iškilmingos pamaldos, kuriose kun. Alg. Žilinskas bus įvestinis į klebono pareigas. Pamokslą pasakys ir įvedinimo apeigas atliks svečias iš Čikagos, išeivijos liuteronų vyskupas Ansas Dumps. Ta pačia proga bus pristatyta 1998 m. parapijos taryba. Pamaldos bus su Šv. Komunija, giedos choras, vaivšės bus Lietuvių Namuose.

– Moterų draugijos metinis bazaras įvyks gegužės 23, šeštadienį nuo 8 v.r. iki 2 v.p.p. Daiktus bei drabužius pardavimui prašome pristatyti šventovės salėje penktadienį, gegužės 22 nuo 6 iki 8 v.v. Daugiau informacijos teikia pirm. Vilma Steponienė tel. 416 622-5896.

– Pamaldos gegužės 24 dieną įprastu laiku 11.15 v.r.yto.

Lietuvių Namų žinios

– Sekmadienio, gegužės 10 d. popietėje dalyvavo 415 asmenų.

– LN valdybos posėdis – gegužės 28, ketvirtadienį, 7 v.v.

– Esant žmonių susidomėjimui Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus inauguracijos vaizdajuostė bus rodoma gegužės 17, sekmadienį, 1.30 v.p.p. LN seklėje.

– LN kultūros komisija yra įsigijusi nemažai įvairių vaizdajuosčių iš Lietuvos: spektakliai, koncertai, įžymių Lietuvos žmonių biografijos bei kūryba, istorinė medžiaga, filmukai vaikams. Taip pat turi Lietuvos TV sukurto filmo "Giminės" pilną komplektą (40 serijų) ir Lietuvos respublikos prezidento Valdo Adamkaus inauguracijos vaizdajuostę. Visa tai galima įsigyti ar nuomoti. Skambinti tel. 416 762-5419 S. Pabiricienei arba V. Kulniui tel. 416 769-1266.

– Kviečiame "Lokio" svetainės lankytojus pasinaudoti pasiūlymu bei pagėdavinį dėžute. Laukiame naujų sumanymų.

Muziejaus-archyvo žinios

– Muziejus ir archyvas padės Maironio mokyklai švęsti 50-mečio jubiliejų. Minėjimo proga bus paruošta didelė paroda apie mokyklos praeitį ir dabartį: istorinės nuotraukos ir dokumentai bei mokinių meno darbai. Ateinantį savaitgalį, gegužės 16-17 d.d., muziejus bus atidarytas sekmadienį, bus paskutinė proga pamatyti archeologijos parodą. Pirmadienį, gegužės 18 d., muziejus bus uždarytas.

– Dėkojame Kanados lietuvių fondui už \$5,000 paramą mūsų darbams.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Motinos dienos proga, praeitą sekmadienį, gegužės 10 per 10.15 v.r. Mišias giedojo "Volungės" choras, vad. D. Viskontienės; akompanavo D. Radtkienė.

– Gegužinės pamaldos vyks kasdien 7 v.v., o sekmadieniais Mairijos litanija giedama kartu su choru po 11.30 v. Mišių.

– Trečiojo Šv. Pranciškaus ordino nariai renkasi Mišiom ir susirinkimui šį ketvirtadienį, gegužės 14, 10 v.r. Kviečiami visi dalyvauti ir susipažinti su Trečiojo ordino veikla.

– Pakrikštyta Viktorija Aleksandra, Edvardo ir Susan Stončių dukrelė.

– Moterystei ruošiasi Loretta A. Stanulytė su Fred Duz.

– Šį sekmadienį, gegužės 17 bus daroma rinkliava Popiežiaus Jono Pauliaus II labdaros darbams paremti.

– Vartotų daiktų ir drabužių išpardavimas, rengtas parapijos tarybos labdaros sekcijos, davė \$6,300 pelno. Rengėjai dėkoja visiems, prisidėjusiems darbu ir daiktais.

– Registracija blankus visoms parapijos organizuojamoms stovykloms galima gauti parapijos raštineje.

– Praeitą šeštadienį, gegužės 9, klebonas atliko 20-ties kilometrų žygį. Pasizadėjusius už kiekvieną nutiktą kilometrą skirti auką parapijos persikėlimo vajui, prašom ją atsiųsti į parapiją ar įmesti į aukų dėžutę sekmadieniais.

– Mišios sekmadienį, gegužės 17: 8.15 v.r. už a.a. Motiejų Eškelevičių; 9.15 v.r. už a.a. Juozą ir Konstanciją Černauskus; 10.15 v.r. už gegužės mėn. Mišiom pavestas gyvas ir mirusias motinas, už a.a. Joną Šimanavičių – 15 metines, už a.a. Joną Gudelį – 6 metines; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Maironio mokyklos žinios

– Dėkojame Kanados lietuvių fondui už \$500 auką mūsų 50-mečiui. Nuosirdi padėka D. G. Sakams, aukojusiems \$200, dr. R. ir A. Karkoms už \$100 auką, taip pat B. J. Tamulioniams, davusiems \$50.

– Maironio mokyklos kankinių ansamblio dėkoja Kanados lietuvių fondui už \$300 auką ir Lietuvių Namų moterų būreliui, parėmusiam jo veiklą \$50 auką.

– Laukiame visų gausaus dalyvavimo 50-mečio iškilinėse gegužės 23 d. Anapilyje. Mišios 12 v. Lietuvos kankinių šventovėje, po to Šv. Jono kapinėse bus pašventintas tai progai paminėti sukurtas kryžius. Mokinių koncertas "Mūsų metai" įvyks 1.30 v.p.p. Abiturientų pagerbimas ir pažymėjimų įteikimas – 6 v.v., o iškilminga vakarienė su programa ir šokiais – 7 v.v. Bilietus užsisakykite skambinant Birutei Batraks tel. 905-271-1640.

– A. a. Augustino Kuolo vienerių metų mirties prisiminimui, "Perlas" dantų klinikai Palangoje N.N. aukėjo \$100.

– A. a. Juozo Rastapkevičiaus trejų mirties metinių prisiminimui žmona Teresė "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$50.

– A. a. Vlado Jagėlevičiaus atminimui pagerbti "Vilniaus krašto lietuviškos mokyklos paremti" aukėjo: \$20 – H. Stepaits, B. Saulėnas, B. Laučys, B. Saplys, A. S. Grigaliūnai, dr. A. S. Pacevičiai; \$10 – K. Gaputis, E. S. Kuzmickai, J. L. Dūdos.

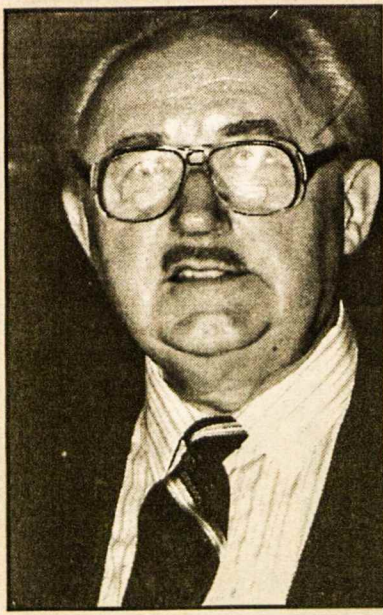
– Tremtinių vaikaičių mokyklos "Lietuvių namai" Vilniuje auklėtinius drabužiais apdovanojo Prisikėlimo parapijos labdaros sekcija, dr. S. ir E. Cepai, R. Žiogarys. Nuosirdus ačiū. A.S.

– Šv. Jono lietuvių kapinėms aukėjo \$50 P. Gabrėnas.

– Išeivijos lietuvių klierikų studijoms Romoje \$100 aukėjo – J. Staškevičius.

Toronto "Gintaro" šokėjos metiniame koncerte š.m. balandžio 26 d. Anapilio salėje Mississaugoje

A. a. JONAS ROBERTAS SIMA-NAVICIUS, buvęs veiklus visuomenės veikėjas, ilgus metus pirmininkavęs KLB Toronto apylinkė, dalyvavęs įvairiuose lietuvių, baltiečių ir kitataučių renginiuose. Jo mirties 15-tosios metinės – š. m. gegužės 19 d. Ši D. Skuuskaitės daryta nuotrauka yra paskutinė prieš vėlinės mirtį 1983 metais

Anapilio sodybos metinis narių susirinkimas šaukiamas gegužės 20, trečiadienį, 7 v.v. parapijos salėje. Nesusirinkus reikiamam skaičiui narių, susirinkimas bus nukeltas į 7.30 val. vak. ir bus laikomas galiojančiu.

Valdyba

Tarptautinis jaunųjų pianistų konkursas vyksta Bathurst mieste (New Brunswick) 1998 m. gegužės 20 – birželio 24 d.d. Jame dalyvauja ir du pianistai iš Lietuvos: Mintarė Kanopkaitė ir Remigijus Sabaliauskas. Abu pažangūs ir talentingi M. K. Čiurlionio gimnazijos auklėtiniai. Koncertuos jie ir Toronte, Lietuvių Namuose gegužės 27, trečiadienį, 7 val. vak. Koncertą rengia LN kultūrinė komisija ir kviečia visus dalyvauti. Įėjimas nemokamas. V.K.

Festivalis "Carassauga", jau trylikasis, vyks gegužės 22-23-24 d.d. Mississaugoje, Ont. Penkiolikoje tautybų paviljonų bus surengtos parodos, veiks gėrimų bei įvairių valgių bufetai, pasirodys meniniai vienetai. Atsiųstame paviljonų sąrašą lietuvių nėra.

"Gyvieji akmenys" – charizminė grupė Lietuvoje, plėsdama savo veiklą, susilaukia nemažos paramos iš Kanados ir JAV. Tai grupė daug padeda torontietis Vincas Kolyčius, beveik kas vasarą ją aplanko ir dalyvauja jos veikloje. Į talką ateina kanadiečiai ir amerikiečiai – charizminio sąjūdžio veikėjai. Š.m. gegužės 12-18 dienomis, Lietuvoje lankysis vysk. Faber McDonald iš Newfoundland'o Ralph Martin, Sr. Ann Shields, Peter Herbert iš Ann Arbour, MI. V. Kolyčius pasiliks Lietuvoje dar tris savaites.

Lietuvos užsienio reikalų ministerija ruošia dokumentinį filmą apie a.a. Stasį Lozoraitį, vyresnįjį, buvusį užsienio reikalų ministrą ir diplomatinę šefą jo 100-tosioms gimimo metinėms bei diplomatinės tarnybos 80-čiai paminėti. Šiuo reikalu gautas iš Lietuvos ambasados Otavoje kreipimasis į tuos, kurie galbūt savo privačiuose ar lietuviškų organizacijų archyvuose išsaugojo filmuotas medžiagas apie Stasį Lozoraitį, vyresnįjį, arba žino apie tokios medžiagos egzistavimą. Norintys tuo reikalu padėti prašo susisiekti su Lietuvos ambasada Otavoje (130 Albert St., Suite 204, Ottawa, Ont. 41P 5G4, Kanada) arba kreiptis į dr. Vytautą Žalį, Lietuvos užsienio reikalų ministrą, J. Tumo-Vaižganto g. 2, 2600 Vilnius, Lietuva, tel. (370-2) 22-13-53; (370-2) 61-85-52.

Muzikos studentų KONCERTAS
gegužės 17, sekmadienį, 12.30 v.p.p.
Anapilio salėje
Po koncerto kavutė *lėjimas – laisva auka*
Rengia Anapilio parapijos tarybos kultūrinė sekcija

Tėvynės sąjungos Kanados skyriaus metinis narių-rėmėjų SUSIRINKIMAS
įvyks 1998 m. gegužės 24, sekmadienį, Anapilyje, Muziejaus-archyvo salėje
12.30 v.p.p. – registracija 1 v.p.p. – posėdis
2.30 v.p.p. – prof. V. Samonis kalbės tema
"Lietuvos valstybiniai finansai po Azijos krizės".
Susirinkimas yra viešas. *Visi maloniai kviečiami atsilankyti.*
Tėvynės sąjungos Kanados skyrius

Prof. Romas Vaštokas, gegužės 4 d. lankėsi "Tėviškės žiburiuose" ir papasakojo apie Kanados valdžios remiamą urbanistikos planavimo programą Lietuvoje. Gegužės 8 d. išskrido atgal į Vilnių, kur jis dirba siekiant paveiklus tos programos įgyvendinimo. Į Torontą žada grįžti rudenį.

Punsko ansamblio "Klumpė" koncertas Toronto Lietuvių Namuose praeitą šeštadienį, gegužės 9, praėjo sėkmingai, sutraukęs didelį būrį tautiečių, kurie gėrėsi šauniai atlikta įdomia programa. Pertraukos metu vaišintis kava ir skanėtais. Visi ansamblio nariai buvo apdovanoti. Koncertą rengė Suvalkų krašto išeivijos sambūris.

Ontario vyriausybės paskirtos sveikatos tarnybų pertvarkos komisijos potvarkiu yra sujungtos dvi ligoninės – Mississauga Hospital su Queensway General Hospital. Naujasis oficialus pavadinimas šio jungtinio vieneto – "Mississauga-Queensway Hospital". Ši ligoninė būsianti pajėgi teikti platesnį patarnavimą, ypač pirmosios pagalbos atvejais, per naujai suorganizuotą "Emergency Care Centre".

Dr. Kazio Martinkaus (1953-1984) pomirtinis stipendijos fondas kviečia pasinaudoti visus laisvojo pasaulio lietuvių studentus, bebaigiančius bakalaurą arba siekiančius magistro ar daktarato laipsnį iš griežtųjų mokslų (biologijos, chemijos, biochemijos), ypatingai tuos, kurie dirba vėžio tyrimų srityje. Norintys daugiau informacijos ir prašymų blankų gali rašyti šiuo adresu: Kristina Martinkaitė, dr. Kazys Martinkaus Memorial Scholarship Fund, 7120 S. Richmond, Chicago, Illinois 60629-3011, USA. Prašymai turi būti grąžinti iki 1998 m. gegužės 30 d.

Apie išeivijos poetą Balį Auginą (Augustinavičių) "Tėviškės žiburių" bei kitų laikraščių bendradarbi, ilgą straipsnį parašė Marija Macijauskienė "Šiaulių naujienų" 1998 m. kovo 18 d. laidoje, pridėdama porą jo eilėraščių ir primindama, kad poetas – buvęs Šiaulių gimnazistas. Glaustai nušviestas jo gyvenimo kelias. Gimęs 1917 m. rugpjūčio 17 d. Taline. Tėvas, karinių orkestrų dirigentas, kreipė ir sūnų muziko keliu. Bet poetas, baigęs karo mokyklą, studijavo VD unte prancūzų kalbą ir literatūrą. Rašė spaudoje, laimėjo konkursą Kauno radiofono diktoriaus vietai užimti. Jo balsu 1941 m. birželio 23 d. paskelbtas Lietuvos išsilavinimas. Išeivijoje poetas Ravenburgo lietuvių gimnazijoje dėstė lietuvių ir lotynų kalbas, vaidino, dainavo, priklausė Lietuvių rašytojų draugijai. Klivlande įsteigė lietuvišką radijo valandėlę, duoną pėnėsi darbu fabrike, ten išleido keturius poezijos rinkinius.

Atitaisyimas. "TŽ" 19 nr. skelbime "Žodis tarp mūsų" įsivėlė klaida. Išspausdintas adresas 46 Glenholme Ave. Tur būti 86 Glenholme Ave. Atsiprašome.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

JAV valdžios "Human Rights Caucus" nariai Vašingtone buvo susitikę su 7 Lietuvos seimo atstovais, kurie čia lankėsi 1998 m. kovo 28 – balandžio 3 d.d. Pokalbyje buvo paklausta, kodėl Lietuvoje negražinamos nuosavybės. Trumpai atsakė Emanuelis Zingeris, Jonas Gylys ir Andrius Kubilius – nuosavybių gražinimas esąs labai sudėtingas, nes reikia grąžinti namus, kuriuose dabar gyvena daugiau kaip 100,000 žmonių, o valdžia neturinti lėšų kompensavimui.

Kad nuosavybių gražinimo klausimas būtų įtrauktas į Helsinkio komisijos darbotvarkę, galima rašyti (pridedant užadresuotą voką atsakymui) šiuo adresu: Vyt. J. Šliūpas, PE, 2907 Frontera Way, Burlingame, CA 94010, USA.

Steigiamas fondas "Auksučiai" Lietuvos žemės ūkio mokymo ir tyrimo bei miškų ekologinės priežiūros reikalams Šiaulių apskrityje. Projektą aukomis remia amerikiečiai. 1998 m. kovo 24 d. Kalifornijos Yolo apskrityje valdyba vienbalsiai pasisakė už Šiaulių apskrities pakvietimą susigiminiuoti. Kvietimas priimtas. Lietuvos respublikos žemės ūkio ir miškų ministeris dr. E. Makelis sveikino iniciatyvą, o Alma Adamkienė tapo "Auksučių" projekto garbės rėmėja. Norintieji šį projektą paremti aukomis ar gauti daugiau informacijos prašomi rašyti adresu: "Auksučiai Foundation", c/o Vyt. Šliūpas, 2907 Frontera Way, Burlingame, CA 94010, USA, E-mail: Sliupas-Vyt@aol.com.

"Frankfurter Allgemeine Zeitung" 1998 m. balandžio 17 d. laidoje paskelbė, kad Estija oficialiai nutarė panaikinti mirties bausmę. Apie tai pranešė Estijos pasiuntinybė Europos parlamentui Strasburge, kurio narė ji yra nuo 1993 m. Iš 40 narių 28 oficialiai jau yra panaikinę mirties bausmę. Belgija, Graikija, Rusija ir Ukraina, nors ir pasirašiusios mirties bausmės panaikinimo protokolus, nutarimai dar nėra patvirtinti tų kraštų parlamentuose. Latvija ir Lietuva, kur mirties bausmės įstatymas dar veikia, naują kryptį pradėjusios 1995-96 m. Europos parlamentas abiem tiems kraštams pakartotinai priminė apie mirties bausmės panaikinimą, kas buvo pažadėta norint jungtis į Europos sąjungą. (Iškarpa iš vokiečių spaudos atsiuntė Le.Kro.) Snk.

DĖL PAŠTO VĖLAVIMŲ galima skųstis skambinant 416 979-8822 arba 1-800-267-1177. Palikti adresą su pašto kodu. Kuo daugiau bus užregistruota adresų, kuriems vėluojasi laikraščio pristatymas, tuo bus atkreiptas didesnis dėmesys.

IŠNUOMOJAMAS kambarys ir virtuvė su atskiru įėjimu ir bendra prausykla liepos ir rugpjūčio mėnesiais ant ežero kranto Vasagoje. Skambinti tel. 416 239-7268.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei pataisymų bendrovė, atlieka įvairius staliaus, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonios kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamos prieinamos kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkiui, tel. 416 760-7181.

MONTREALQUE

Aušros Vartų šventovėje po ilgesnės pertraukos gegužės 3 d. per 10 val. Mišias jautriai giedojo moterų dainos vienetas "Aušra", vad. muz. Aleksandro Stankevičiaus. Klebonas kun. Kazimieras Ambrosas, SJ, gana aštriai pasisakė dėl praeitą sekmadienį įvykusio metinio susirinkimo metu parapijiečių pareikštų minčių.

Montrealio lietuvių mokykla baigė mokslo metus gegužės 2 d. Visi vaikai gavo savo kurso baigimo pažymėjimus. Vėliau dainomis ir deklamacijomis džiugino savo tėvelius ir artimuosius. Mokykla yra dėkinga Montrealio katalikėms moterims už auką – \$100. Ši auką buvo duota už atlikimą mokinių programos per Velykų stalo renginį. Mokyklai pinigai ypatingai yra svarbūs, nes kai kurie mokinių tėvai mokyklos mokesčių nepajėgia susimokėti.

Anykščių rajono mero Sauliaus Nefo pagėdavinį, Montrealio lietuvių kredito unijoje "Litas" atidaryta sąskaita "Anykščių paminklas" (nr.5882). Kaip spaudoje buvo minėta, Anykščių miesto centre, Baranauko aikštėje, iš surinktų aukų numatyta statyti žuvusiems dėl Lietuvos laisvės paminklą. Norintieji savo auką prisidėti gali čekį siųsti aukščiau minėtoms sąskaitoms "Litas", 1475 De Seve, Ville-Emard, Que., H4E 2A8 arba Br. Staškevičiams, 667 Allard, Verdun, Que., H4H 2C4.

"The Gazette" praneša, kad Mamertui Mačiukui atimta Kanados pilietybė ir balandžio 27 d. buvo išskraidintas į Lietuvą. Jis nega-

lėsias daugiau atvykti į Kanadą, nors jo šeima čia pasilieka. Jis apkalintas tuo, kad karo metu tarnavęs dalinyje, kuris žudęs žydus.

"Lito" metinis susirinkimas šaukiamas gegužės 24, sekmadienį, 4 val. p.p. Šv. Kazimiero parapijos svetainėje. Narių registracija prasideda vieną valandą prieš susirinkimą.

A. a. Apolonia Gurlkienė-Strolienė (Palanytė), 96 m. amžiaus, mirė balandžio 24 d. Po pamaldų Aušros Vartų šventovėje balandžio 29 d. palaidota Notre Dame des Neiges kapinėse. Liko sūnus su šeima. B.S.

Apie Bučionių šeimą "TŽ" 1998 m. 17 nr. buvo išspausdinta jos nuotrauka ir trumpa informacija apie prievartinį jos grįžimą Lietuvon, remiantis Montrealio spaudo žiniomis, kurios buvo jai palankios bei užjaučiančios. Vienas "TŽ" skaitytojas atsiuntė redakcijai spaudos iškarpą, kuriose nepalankiai atsiliepiama apie minėtąją šeimą. "The Gazette" 1998.III.29 laidoje išspausdintas Mark Lipson laiškas, kuriame sakoma, kad Bučionių šeima gyvenusi Montrealyje penkerius metus labdaros lėšomis, neradusi darbo, buvusi mokesčių mokėtojų našta. Kitoje iškarpoje 1998.III.25 sakoma, kad vienas labdaros kanadietis verslininkas pasiūlęs Vytui Butoniui darbą chemijos įmonėje ir 50,000 dol. garantiją, kad jo šeima (abu tėvai medikai) galėtų likti Kanadoje. Kanados valdžios pareigūnai betgi į tai neatsižvelgė ir padarė sprendimą pagal savo turimus duomenis, kurie neskelbiami. Inf.

Per Prisikėlimo pamaldas Montrealio Aušros Vartų šventovėje giedojančiosios solistės (iš k.): ANATANAS KEBLYS, GINA ČAPKAUSKIENĖ, vargonininkas LAURENTI DJINTCHARADZE ir jo dukrė, dirigavusi Vivaldi "Gloria" ir Haendelio "Aleliuja" Nuotr. A. Mickaus

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai – Automobilai – Prekyba – Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas nepareigoja apsidrausti.

Montrealio lietuvių kredito unijos "LITAS" metinis visuotinis narių susirinkimas

įvyks 1998 m. gegužės 24, sekmadienį, 4 v.p.p.
Švento Kazimiero parapijos salėje, 3426 Parthenais, Montreal
Narių registracija nuo 3 iki 4 v.p.p. Kandidatų į valdybą ir komisiją pasiūlymai turi būti padaryti raštu dviejų unijos narių, turėti kandidatų sutikimą ir įteikti unijos sekretoriui ne vėliau kaip 5 dienas prieš susirinkimą.
Valdyba

LITAS
Montrealio lietuvių kredito unija
1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8
Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

ŠEIMA nori išsinuomotį namą. Tel. 905 427-8239.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

Punia Construction Ltd.
NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausias statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusausiname rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti Alvydui tel. 905 848-9628 416 609-5108 (pager).

Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE